

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

LJETOPIS knj. VIII

1976

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/items/42927986-f3cd-47c4-b537-c90ae18f7947>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

LJETOPIS
AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE
za 1975. godinu

KNJIGA VIII

Sarajevo
1976.

LJETOPIS
AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE
za 1975. godinu

KNJIGA VIII

Sarajevo
1976.

Pripremio i uredio
akademik ALOJZ BENAC

Članovi redakcije
ENES EKIĆ i RAJKO DURSUN

I z d a l a
AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

S A D R Ž A J

	Strana
I. PODACI O SASTAVU AKADEMIJE	
1. Organizacioni sastav Akademije — — — — —	7
a) Predsjedništvo Akademije — — — — —	7
b) Izvršni odbor Predsjedništva Akademije — — — — —	7
c) Počasni članovi Akademije — — — — —	7
d) Članovi Akademije po odjeljenjima — — — — —	8
e) Sastav Centra, odbora, komisija i drugih tijela Akademije —	11
f) Odjeljski centri, odbori i komisije — — — — —	14
2. Organizacija i sastav Radne zajednice Sekretarijata i naučnih službi u Akademiji — — — — —	19
II. RAD AKADEMIJE	
1. Skupštine Akademije — — — — —	23
2. Naučni skupovi Akademije — — — — —	32
3. Sjednice Predsjedništva i Izvršnog odbora Akademije — —	35
4. Odbor za koordinaciju naučnoistraživačkog rada Akademije —	44
5. Komisija za Istoriju naroda BiH Akademije — — — — —	46
6. Izdavačka djelatnost Akademije — — — — —	48
7. Biblioteka Akademije — — — — —	50
III. IZVJEŠTAJI O RADU ODJELJENJA AKADEMIJE	
(1. I — 31. XII 1975)	
1. Izvještaji odjeljenja i organizacionih jedinica — — — — —	53
2. Individualni rad članova Akademije i izvan nje — — — — —	80
3. Izvršenje Finansijskog plana Akademije za 1975. god. — — —	103
4. Izvršenje prihoda i rashoda Fonda za naučnoistraživački rad Akademije za 1975. god. — — — — —	105
IV. PLAN RADA I FINANSIJSKI PLAN AKADEMIJE ZA 1976. GOD.	
1. Plan rada — — — — —	109
2. Finansijski plan — — — — —	122
V. PODACI O PREMINULIM ČLANOVIMA AKADEMIJE	
1. Biografije i bibliografije preminulih članova u 1975. god. — —	127

I. PODACI O SASTAVU AKADEMIJE

1. ORGANIZACIONI SASTAV AKADEMIJE

a) PREDSJEDNIŠTVO AKADEMIJE

akademik EDHEM ČAMO, predsjednik
akademik VOJO DIMITRIJEVIĆ, potpredsjednik
akademik KEMAL KAPETANOVIĆ, potpredsjednik
akademik ALOJZ BENAC, generalni sekretar
akademik MIDHAT ŠAMIĆ, sekretar Odjeljenja za književnost i umjetnost
akademik MIROSLAV VARADIN, sekretar Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
akademik SEID HUKOVIĆ, sekretar Odjeljenja medicinskih nauka
akademik JAHIEL FINCI, sekretar Odjeljenja tehničkih nauka
akademik HAMDİJA ĆEMERLIĆ, sekretar Odjeljenja društvenih nauka
akademik ALEKSANDER TRUMIĆ, član Predsjedništva
akademik MIDHAT BEGIĆ, član Predsjedništva
akademik ERNEST GRIN, član Predsjedništva
akademik VOJISLAV SPAIĆ, član Predsjedništva
akademik MILIVOJE ĆIRIĆ, član Predsjedništva

b) IZVRŠNI ODBOR PREDSJEDNIŠTVA AKADEMIJE

akademik EDHEM ČAMO, predsjednik
akademik VOJO DIMITRIJEVIĆ, potpredsjednik
akademik KEMAL KAPETANOVIĆ, potpredsjednik
akademik ALOJZ BENAC, generalni sekretar

c) POČASNI ČLANOVI AKADEMIJE

JOSIP BROZ – TITO
EDVARD KARDELJ
VLADIMIR BAKARIĆ
RODOLJUB ČOLAKOVIĆ
IVO ANDRIĆ

d) ČLANOVI AKADEMIJE PO ODJELJENJIMA

1. Odjeljenje društvenih nauka

akademik ALOJZ BENAC
akademik HAMDIA ČEMERLIĆ
akademik BRANISLAV ĐURĐEV
akademik NEDIM FILIPOVIĆ
akademik CVJETKO RIHTMAN
akademik VOJISLAV SPAIĆ
akademik JOVAN VUKOVIĆ

dopisni član MILORAD EKMEČIĆ
dopisni član HASAN HADŽIOMEROVIĆ
dopisni član DESANKA KOVAČEVIĆ – KOJIĆ
dopisni član STJEPAN LOVRENOVIĆ
dopisni član ARIF TANOVIĆ
dopisni član RADE UHLIK

član MEHMED BEGOVIĆ
član FRANCE BEZLAJ
član MILAN BUDIMIR
član VASO ČUBRILOVIĆ
član IVAN FOCHT
član MILUTIN GARAŠANIN
član BOGO GRAFENAUER
član GRGA NOVAK
član BRANKO PAVIĆEVIĆ
član MIHAILO PETRUŠEVSKI
član DUJE RENDIĆ – MIOČEVIĆ

inostrani član BOBODŽAN G. GAFUROV
inostrani član EMIL CONDURACHI
inostrani član ZDISLAV STIEBER

saradnik BORIVOJE ČOVIĆ

2. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

akademik MAHMUT BAJRAKTAREVIĆ
akademik EDHEM ČAMO
akademik MILIVOJE ĆIRIĆ
akademik PAVLE FUKAREK
akademik KRUNOSLAV LJOLJE
akademik DUŠAN MAKSIMOVIĆ
akademik TONKO ŠOLJAN
akademik MIROSLAV VARADIN

dopisni član MIRALEM DŽINIĆ
dopisni član AVDO HADŽIBEGANOVIĆ
dopisni član TIHOMIR VUKOVIĆ

član BRANKO BAJČETIĆ
član DRAGOMIR ĆOSIĆ
član MLADEN DEŽELIĆ
član GEORGI FILIPOVSKI
član DRAGO GRDENIĆ
član DUŠAN KANAZIR
član BRANISLAV MARTIĆ
član PAVLE SAVIĆ

inostrani član VLADIMIR PRELOG

saradnik VESELIN PERIĆ
saradnik FIKRET VAJZOVIĆ

3. Odjeljenje medicinskih nauka

akademik JAKOB GAON
akademik ERNEST GRIN
akademik HAJRUDIN HADŽISELIMOVIĆ
akademik SEID HUKOVIĆ
akademik JOSIP JEŽIĆ
akademik PAVEL STERN
akademik GRUJICA ŽARKOVIĆ

dopisni član IBRO BRKIĆ
dopisni član MARKO CIGLAR
dopisni član ALEKSANDAR NIKULIN
dopisni član JAKOV RUKAVINA
dopisni član HIŠAM SERDAREVIĆ

član BOGDAN BRECELJ
član VLADIMIR ČAVKA
član BRANIMIR GUŠIĆ
član FRAN KOGOJ
član RADIVOJE MILIN
član ISIDOR PAPO
član MILIVOJE SARVAN
član KOSTA TODOROVIĆ

inostrani član ULF VON EULER

saradnik LADISLAV OŽEGOVIĆ
saradnik DŽEMAL REZAKOVIĆ
saradnik EŠREF SARAJLIĆ

4. Odjeljenje za književnost i umjetnost

akademik MIDHAT BEGIĆ
akademik VOJO DIMITRIJEVIĆ
akademik VLADO MILOŠEVIĆ
akademik ISMET MUJEZINOVIĆ
akademik ČAMIL SIJARIĆ
akademik MIDHAT ŠAMIĆ
akademik IVO ŠEREMET
akademik MICA TODOROVIĆ

dopisni član DUŠAN ĐUROVIĆ
dopisni član ILIJA KECMANOVIĆ
dopisni član DERVIŠ SUŠIĆ

član ANTUN AUGUSTINČIĆ
član BRANKO ČOPIĆ
član ELI FINCI
član VELIBOR GLIGORIĆ
član NEDELJKO GVOZDENOVIĆ
član BOŽIDAR JAKAC
član BLAŽO KONESKI
član MIROSLAV KRLEŽA
član SKENDER KULENOVIĆ
član HARALAMPIJE POLENAKOVIĆ
član MEHMED SELIMOVIĆ
član JOSIP VIDMAR

inostrani član KONRAD WOLF

5. Odjeljenje tehničkih nauka

akademik JOSIP BAĆ
akademik JAHIEL FINCI
akademik JULIJE HAHAMOVIĆ
akademik RADOŠLAV JOVANOVIĆ
akademik MUHAMED KADIĆ
akademik KEMAL KAPETANOVIĆ
akademik MANOJLO MARAVIĆ
akademik ALEKSANDER TRUMIĆ

dopisni član TIHOMIL MARKOVIĆ
dopisni član STJEPAN MIKULEC
dopisni član HUSREF REDŽIĆ
dopisni član MUHAMED RIĐANOVIĆ
dopisni član IVAN SOKLIĆ
dopisni član SVETOZAR ZIMONJIĆ

član IVAN JURKOVIĆ
član ANTON KUHELJ
član ĐORĐE LAZAREVIĆ
član BRANKO ŽEŽELJ

inostrani član BORIS EVEGENEVIĆ-PATON

*e) SASTAV ODBORA, KOMISIJA I DRUGIH
TIJELA AKADEMIJE*

Odbor za koordinaciju naučnog rada Akademije

akademik KEMAL KAPETANOVIĆ, predsjednik
akademik HAJRUDIN HADŽISELIMOVIĆ
akademik NEDIM FILIPOVIĆ
akademik ČAMIL SIJARIĆ
akademik KRUNOSLAV LJOLJE
akademik MUHAMED KADIĆ

ODBORI I KOMISIJE PREDSEDNIŠTVA
AKADEMIJE

Odbor za izdavačku djelatnost

akademik MIROSLAV VARADIN, predsjednik
akademik PAVEL STERN
akademik IVO ŠEREMET
dopisni član MILORAD EKMEČIĆ

Odbor za biblioteku i dokumentaciju

akademik MANOJLO MARAVIĆ, predsjednik
akademik JOSIP JEŽIĆ
akademik ČAMIL SIJARIĆ
akademik KRUNOSLAV LJOLJE
dopisni član MILORAD EKMEČIĆ

Odbor za finansije

akademik DUŠAN MAKSIMOVIĆ, predsjednik
akademik ČAMIL SIJARIĆ
akademik HAMDIA ČEMERLIĆ
dopisni član MARKO CIGLAR

Komisija za nagrade i odlikovanja

akademik VOJO DIMITRIJEVIĆ, predsjednik
akademik VOJISLAV SPAIĆ
akademik MIDHAT ŠAMIĆ
akademik KRUNOSLAV LJOLJE
dopisni član IBRO BRKIĆ

KOMISIJA ZA ISTORIJU NARODA BOSNE I HERCEGOVINE

Članovi Komisije

akademik BRANISLAV ĐURĐEV, predsjednik
akademik NEDIM FILIPOVIĆ
dopisni član DESANKA KOVAČEVIĆ – KOJIĆ
prof. dr RADE PETROVIĆ
dr DŽEVAD JUZBAŠIĆ
dr NIKOLA BABIĆ, direktor Instituta za istoriju

Članovi potkomisija

I – za srednji vijek

dopisni član DESANKA KOVAČEVIĆ – KOJIĆ (rukovodilac)
prof. dr MARKO ŠUNJIĆ
prof. dr SIMA ĆIRKOVIĆ

II – za turski period do kraja XVII vijeka

akademik NEDIM FILIPOVIĆ (rukovodilac)
akademik BRANISLAV ĐURĐEV
prof. dr MILAN VASIĆ
dr ADEM HANDŽIĆ, viši naučni saradnik Orijentalnog instituta
dipl. inž. ALIJA BEJTIĆ, direktor Gradskog zavoda za zaštitu spomenika
kulture
prof. HAMID HADŽIBEGIĆ

III – za turski period od XVII vijeka – 1878. godine

prof. dr RADE PETROVIĆ (rukovodilac)
akademik BRANISLAV ĐURĐEV
doc. dr MUSTAFA IMAMOVIĆ
dipl. inž. ALIJA BEJTIĆ, direktor Gradskog zavoda za zaštitu spomenika
kulture
AHMED ALIČIĆ, stručni saradnik Orijentalnog instituta
dr MUHAMED HADŽIAHIĆ, sekretar Komisije

IV – za period austrougarske uprave

dr DŽEVAD JUZBAŠIĆ (rukovodilac)
doc. dr MUSTAFA IMAMOVIĆ
RISTO BESAROVIĆ, direktor Muzeja književnosti BiH
prof. dr FERDO HAUPTMAN (konsultant)
mr. ILIJAS HADŽIBEGOVIĆ, naučni saradnik Instituta za istoriju

V – za period između dva rata

dr NIKOLA BABIĆ (rukovodilac), direktor Instituta za istoriju
prof. dr NEDIM ŠARAC
dr AHMED HADŽIROVIĆ, naučni saradnik Instituta za istoriju

VI – za period narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije

dr NIKOLA BABIĆ (rukovodilac)
mr. RAFAEL BRČIĆ, stručni saradnik Instituta za istoriju
dr ZDRAVKO ANTONIĆ, naučni saradnik Instituta za književnost

MEĐUODJELJENSKI ODBORI

Odbor za prirodne resurse

akademik RADOSLAV JOVANOVIĆ, predsjednik
akademik JULIJE HAHAMOVIĆ
akademik KEMAL KAPETANOVIĆ
akademik MILIVOJE ĆIRIĆ
dopisni član IVAN SOKLIĆ
dopisni član TIHOMIR VUKOVIĆ
dopisni član STJEPAN MIKULEC
dopisni član SVETOZAR ZIMONJIĆ
dopisni član HASAN HADŽIOMEROVIĆ

Odbor za zaštitu prirodne sredine

akademik PAVLE FUKAREK, predsjednik
akademik ALEKSANDER TRUMIĆ
akademik JOSIP JEŽIĆ
akademik TONKO ŠOLJAN
akademik MUHAMED KADIĆ
akademik JAKOB GAON
dopisni član TIHOMIR VUKOVIĆ

Odbor za krš

akademik PAVLE FUKAREK, predsjednik
akademik TONKO ŠOLJAN
akademik MIROSLAV VARADIN
akademik RADOSLAV JOVANOVIĆ
akademik JOSIP BAĆ

KOMISIJA ZA IZRADU ISTORIJE UMJETNOSTI BIH

dopisni član HUSREF REDŽIĆ, predsjednik
akademik JAHIEL FINCI
akademik ALOJZ BENAC
akademik MUHAMED KADIĆ
dr BORIVOJE ČOVIĆ, saradnik Akademije
savj. ĐURO BASLER
dr ZDRAVKO MARIĆ
dr IRMA ČREMOŠNIK
dr SMAIL TIHIĆ
dr PAVAO ANĐELIĆ
viši kustos NADA MILETIĆ
dr DŽEMAL ČELIĆ
dr ZDRAVKO KAJMAKOVIĆ
prof. dr MUHAMED KARAMEHMEDOVIĆ
viši kustos MEHMED MUJEZINOVIĆ
LJUBICA MLADENOVIĆ, direktor Muzeja grada Sarajeva
prof. dipl. ing. IVAN TAUBMAN
MILOŠ RADIĆ
viši kustos AZRA BEGIĆ
dipl. ing. arh. ZLATKO UGLJEN
IBRAHIM KRZOVIĆ

f) ODJELJENJSKI CENTRI, ODBORI I KOMISIJE

Odjeljenje društvenih nauka

1. Centar za balkanološka ispitivanja

akademik ALOJZ BENAC, direktor Centra
prof. dr FRANJO BARIŠIĆ, član Centra (Beograd)
prof. dr BRANIMIR BRATANIĆ, član Centra (Zagreb)
akademik BRANISLAV ĐURĐEV, član Centra
dr BORIVOJ ČOVIĆ, član Centra
akademik NEDIM FILIPOVIĆ, član Centra
prof. dr STANE GABROVEC, član centra (Ljubljana)
prof. dr MILUTIN GARAŠANIN, član Centra (Beograd)
prof. dr RADOSLAV KATIČIĆ, član Centra (Zagreb)

prof. ŠPIRO KULIŠIĆ, član Centra (Beograd)
prof. dr FANULA PAPAŽOGLU, član Centra (Beograd)
akademik MIHAILO PETRUŠEVSKI, član Centra (Skoplje)
prof. dr DUJE RENDIĆ – MIOČEVIĆ, član Centra (Zagreb)
prof. dr MATE SUIĆ, član Centra (Zagreb)

2. Komisija za lingvistička ispitivanja

akademik JOVAN VUKOVIĆ, predsjednik
prof. dr HERTA KUNA, stalni spoljni saradnik
prof. dr KSENIJA MILOŠEVIĆ, stalni spoljni saradnik
prof. dr MILIVOJE MINOVIĆ, stalni spoljni saradnik
HRVOJE KRIŽIĆ, stalni spoljni saradnik
NADŽIJA TASO, stalni spoljni saradnik
mr. JOSIP BAOTIĆ, stalni spoljni saradnik
doc. dr NOVICA PETKOVIĆ, stalni spoljni saradnik
prof. dr VELIMIR MIHAJLOVIĆ, stalni spoljni saradnik (Novi Sad)
doc. dr VERA JERKOVIĆ, stalni spoljni saradnik (Novi Sad)
doc. dr RADOJE SIMIĆ, stalni spoljni saradnik (Beograd)
prof. dr MILAN VASIĆ, povremeni saradnik za određene poslove
dr MILOŠ BJELOVITIĆ, povremeni saradnik za određene poslove
NEDŽAD HADŽIDEDIĆ, povremeni saradnik za određene poslove

3. Komisija za filozofiju, sociologiju i politologiju

dopisni član ARIF TANOVIĆ, predsjednik
akademik BRANISLAV ĐURĐEV
član IVAN FOCHT
prof. dr STOJAN TOMIĆ
prof. dr MUHAMED FILIPOVIĆ
prof. dr ZORAN VIDA KOVIĆ
prof. dr ABDULAH ŠARČEVIĆ
prof. dr FRANJO KOŽUL
prof. dr BESIM IBRAHIMPAŠIĆ

4. Komisija za etnomuzikologiju

akademik CVJETKO RIHTMAN, predsjednik
akademik JOVAN VUKOVIĆ
akademik VLADO MILOŠEVIĆ
akademik ALOJZ BENAC
mr DUNJA RIHTMAN
mr MIRA FULANOVIĆ – ŠOŠIĆ
dr DŽENANA BUTUROVIĆ
NEDŽAD HADŽIDEDIĆ
DRAGAN VUJIĆIĆ, viši stručni saradnik u Akademiji

LJUBA SIMIĆ
docent VINKO KRAJMAJER
ANKICA PETROVIĆ
JASNA SPAIĆ
MUNIB MAGLAJLIĆ
prof. ĐURĐICA MAJIĆ

Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

1. Odbor za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskom području BiH

akademik DUŠAN MAKSIMOVIĆ, predsjednik
akademik EDHEM ČAMO
akademik MIROSLAV VARADIN

Odjeljenje medicinskih nauka

1. Odbor za rak

akademik PAVEL STERN, predsjednik
akademik SEID HUKOVIĆ
dopisni član ALEKSANDAR NIKULIN
dopisni član HIŠAM SERDAREVIĆ
prof. dr SLOBODAN OBRADOV
prof. dr DRAGAN KOSORIĆ
dr SREČKO ŠIMIĆ
dr DŽEVAD SOFTIĆ
dr ABDULAH KONJICIJA
dr VESNA HADŽIOMEROVIĆ
prof. dr DŽEMAL REZAKOVIĆ, saradnik Akademije
prof. dr MIDHAT PRČIĆ

2. Komisija za kardiovaskularni sistem

dopisni član IBRO BRKIĆ, predsjednik
akademik PAVEL STERN
akademik SEID HUKOVIĆ
akademik HAJRUDIN HADŽISELIMOVIĆ
akademik GRUJICA ŽARKOVIĆ
dopisni član ALEKSANDAR NIKULIN
dopisni član HIŠAM SERDAREVIĆ
prof. dr EŠREF SARAJLIĆ, saradnik Akademije
prof. dr DŽEMAL REZAKOVIĆ, saradnik Akademije
prof. dr SEAD BRKIĆ
prof. dr RIFAT TVRTKOVIĆ

dr NURUDIN NUMIĆ
dr MIODRAG POPADIĆ
dr MILORAD TOMAŠEVIĆ
dr MUHAMED MAHIĆ
dr ĐORĐE RADOJEVIĆ

3. Odbor za nefropatiju

akademik JAKOB GAON, predsjednik
akademik JOSIP JEŽIĆ
dopisni član ALEKSANDAR NIKULIN
prof. dr EŠREF SARAJLIĆ, saradnik Akademije
dr ALEKSANDAR FAJGELJ
dr MOMIR MACANOVIĆ

4. Odbor za virusni hepatitis

akademik JAKOB GAON, predsjednik
akademik ERNEST GRIN
akademik SEID HUKOVIĆ
prof. dr DRAGAN ĐORĐEVIĆ
prof. dr MUHAMED TEFTEDARIJA
prof. dr SRETEN BOŠKOVIĆ
doc. dr ZLATKO PUVAČIĆ
dr BOŽIDAR POKRAJČIĆ
dr SAVO ŠIBALIĆ
dr ATIF ARNAUTOVIĆ
dr NIKOLA RUKAVINA
mr. ALISA ABINUN
dr FADILA FILIPOVIĆ

Odjeljenje za književnost i umjetnost

KOMISIJA ZA IZRADU ISTORIJE KNJIŽEVNOSTI BIH

akademik MIDHAT BEGIĆ, predsjednik
akademik MIDHAT ŠAMIĆ
akademik ČAMIL SIJARIĆ
prof. dr RADOVAN VUČKOVIĆ
RISTO TRIFKOVIĆ, književnik
RISTO BESAROVIĆ, direktor Muzeja književnosti BiH
prof. dr HERTA KUNA
prof. dr SVETOZAR MARKOVIĆ
prof. dr MUHSIN RIZVIĆ
prof. dr BRANKO MILANOVIĆ
NEVENKA GOŠIĆ, viši stručni saradnik u Akademiji (sekretar)

dr DŽENANA BUTUROVIĆ, naučni saradnik Zemaljskog muzeja
prof. dr ZDENKO LEŠIĆ
prof. dr SVETOZAR KOLJEVIĆ
prof. dr LJUBOMIR ZUKOVIĆ
RIZO RAMIĆ, književnik

Članovi potkomisija:

Potkomisija za srednji vijek

prof. dr HERTA KUNA, rukovodilac
dr PAVAO ANĐELIĆ, viši naučni saradnik u Zemaljskom muzeju
NEVENKA GOŠIĆ, viši stručni saradnik u Akademiji
BRANKO LETIĆ, asistent Filozofskog fakulteta
ŠEFIK BEŠLAGIĆ, profesor u penziji

Potkomisija za turski period

prof. dr SVETOZAR MARKOVIĆ, rukovodilac
akademik NEDIM FILIPOVIĆ
prof. dr HERTA KUNA
prof. dr BEĆIR DŽAKA
prof. dr SULEJMAN GROZDANIĆ
prof. dr VANČO BOŠKOV
dr fra SLAVKO KOVAČIĆ
dr MUHAMED HADŽIJAHIC
LAMIJA HADŽIOSMANOVIĆ
doc. dr ŠIMUN ŠONJE
HAIM KAMHI, penzioner

Potkomisija za austrougarski period

prof. dr MUHSIN RIZVIĆ, rukovodilac
akademik MIDHAT ŠAMIĆ
prof. dr BRANKO MILANOVIĆ
RISTO BESAROVIĆ, direktor Muzeja književnosti
prof. dr JOSIP LEŠIĆ
dr DEJAN ĐURIČKOVIĆ
BORIS ČORIĆ, viši stručni saradnik Instituta za jezik i književnost

Potkomisija za međuratni period

prof. dr BRANKO MILANOVIĆ, rukovodilac
akademik MIDHAT BEGIĆ
prof. dr RADOVAN VUČKOVIĆ

prof. dr ZDENKO LEŠIĆ
MIODRAG BOGIĆEVIĆ, književnik

Potkomisija za najnoviji period

prof. dr RADOVAN VUČKOVIĆ, rukovodilac
akademik MIDHAT BEGIĆ
prof. dr HANIFA KAPIDŽIĆ – OSMANAGIĆ
RISTO TRIFKOVIĆ, književnik
MIODRAG BOGIĆEVIĆ, književnik
RIZO RAMIĆ, književnik
doc. dr JURAJ MARTINOVIĆ
mr ENES DURAKOVIĆ

Potkomisija za narodnu književnost

prof. dr LJUBOMIR ZUKOVIĆ, rukovodilac
dr DŽENANA BUTUROVIĆ
mr LUKA ŠEKARA
MUNIB MAGLAJLIĆ, saradnik Instituta za jezik i književnost
dr HATIDŽA KRNJEVIĆ, naučni saradnik Instituta za književnost (Beograd)

Odjeljenje tehničkih nauka

Komisija za vodoprivredu

akademik ALEKSANDER TRUMIĆ, predsjednik
akademik JOSIP BAĆ
dopisni član STJEPAN MIKULEC
dopisni član MUHAMED RIĐANOVIĆ

**2. ORGANIZACIJA I SASTAV RADNE ZAJEDNICE
SEKRETARIJATA I NAUČNIH SLUŽBI U AKADEMIJI**

MUHIDIN SULEJMANPAŠIĆ, sekretar Sekretarijata i naučnih službi
RAJKO DURSUN, pomoćnik sekretara Sekretarijata i naučnih službi

I. Sekretarijat

Kabinet Predsjedništva

1. RADOJKA ČOROVIĆ, tehnički sekretar u Kabinetu Predsjedništva

Služba za upravno-pravne i opšte poslove

1. RAJKO DURSUN, rukovodilac Službe
2. MUNEVERA TUZLAK, arhivar
3. MIRSADA AHMETAŠEVIĆ, daktilograf
4. IVICA AZINOVIĆ, ekonom
5. RANKO GUNJAK, kurir
6. ISMET HASANBEGOVIĆ, vozač putničkih kola
7. ALEMA GRČIĆ, domar i rukovalac priručnog bifea
8. Marija PLEŠA, rukovodilac poslova za održavanje čistoće
9. IVA KUBI, radnica za održavanje čistoće

Računovodstvo

1. MUNIRA DŽAMASTAGIĆ, rukovodilac Računovodstva
2. MUBERA RIZVIĆ, knjigovodstveni referent
3. NADŽIJA FEJZAGIĆ, knjigovodstveni referent

Biblioteka

1. MIRJANA BILEK, rukovodilac Biblioteke
2. EMINA STANEK, bibliotekar

Služba za koordinaciju naučnih i umjetničkih djelatnosti

1. RADMILA STOJADINOVIĆ, samostalni referent
2. UBAVKA JAKŠIĆ, samostalni referent

Služba za izdavačku djelatnost

1. ENES EKIĆ, rukovodilac Službe
2. NATAŠA KECMANOVIĆ, lektor i korektor

II. Naučne službe

Komisija za istoriju naroda Bosne i Hercegovine

1. Dr MUHAMED HADŽIJAHIĆ, viši naučni saradnik, sekretar Komisije

Komisija za lingvistička ispitivanja:

1. DRAGOMIR VUJIČIĆ, viši stručni saradnik
2. NEVENKA GOŠIĆ, viši stručni saradnik
3. SNJEŽANA ČERIĆ, stručni saradnik

Centar za balkanološka ispitivanja:

1. Mr EDINA ALIREJSOVIĆ, viši stručni saradnik
2. Mr ŽIVKO MIKIĆ, fizički antropolog
3. BLAGOJE GOVEDARICA, arheolog
4. SEAD ČERKEZ, arheološki ilustrator

II. RAD AKADEMIJE

1. SKUPŠTINE AKADEMIJE

U toku 1975. godine održane su dvije skupštine Akademije: Izborna (27. II 1975) i Redovna (27. III 1975).

Z A P I S N I K

sa Redovne (izborne) skupštine Akademije
održane 27. februara 1975. godine

Prisutni članovi: Mahmut Bajraktarević, Josip Bać, Midhat Begić, Alojz Benac, Edhem Čamo, Hamdija Čemerlić, Milivoj Čirić, Vojo Dimitrijević, Nedim Filipović, Jahiel Finci, Jakob Gaon, Ernest Grin, Hajrudin Hadžiselimović, Julije Hahamović, Seid Huković, Radoslav Jovanović, Muhamed Kadić, Krunoslav Ljolje, Dušan Maksimović, Manojlo Maravić, Vlado Milošević, Ismet Mujezinović, Cvjetko Rihtman, Čamil Sijarić, Vojislav Spaić, Midhat Šamić, Ivo Šeremet, Tonko Šoljan, Mica Todorović, Aleksander Trumić, Miroslav Varadin, Jovan Vuković, Ibro Brkić, Miralem Džinić, Milorad Ekmečić, Avdo Hadžibeganović, Hasan Hadžimerović, Desanka Kovačević — Kojić, Stjepan Lovrenović, Tihomil Marković, Stjepan Mikulec, Aleksandar Nikulin, Husref Redžić, Muhamed Riđanović, Jakov Rukavina, Hišam Serdarević, Ivan Soklić, Derviš Sušić, Arif Tanović, Rade Uhlik, Tihomir Vuković.

Odsutni članovi: Kemal Kapetanović, Branislav Đurđev, Pavle Fukarek, Josip Ježić, Pavel Stern, Grujica Žarković, Marko Ciglar, Dušan Đurović, Ilija Kecmanović i Svetozar Zimonjić.

DNEVNI RED:

Izbor novih članova Akademije.

Skupštinu je otvorio predsjednik Akademije Edhem Čamo. Otvarajući Skupštinu predsjedavajući je naglasio da je prisutno 36 članova (preko dvije trećine ukupnog broja članova) i da, na osnovu člana 17. St. 1. Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Skupština može punovažno odlučivati.

Na Skupštini su u Izbornu komisiju izabrani akademici Vojislav Spaić, Midhat Šamić i Miroslav Varadin, a za ovjerivače zapisnika Jahiel Finci i Ivo Šeremet.

Zapisnik je vodio sekretar Sekretarijata Akademije Muhidin Sulejmanpašić. Predsjedavajući je predložio da se dopisni (domaći i inostrani) članovi biraju javnim glasanjem, pošto se radi o eminentnim i afirmiranim naučnicima i umjetnicima i da ovaj izbor treba da predstavlja još jedno priznanje za njihov dosadašnji rad. Skupština je prihvatila ovaj prijedlog i zaključila da se u čl. 15. Statuta Akademije doda novi st. 3. koji glasi:

„Izuzetno od odredbe iz prethodnog stava izbor dopisnih članova vrši se javnim glasanjem.“

Pošto je prihvaćena ova dopuna Statuta, pristupilo se pretresanju prijedloga za izbor kandidata za dopisne članove.

Poslije sprovedene procedure jednoglasno su izabrani kandidati:

za d o p i s n e članove:

Odjeljenje medicinskih nauka

1. ULF VON EULER – inostrani

Odjeljenje društvenih nauka

1. BRANKO PAVIĆEVIĆ – domaći

2. BOGO GRAFENAUER – domaći

3. ZDISLAV STIEBER – inostrani

Odjeljenje za književnost i umjetnost

1. HARALAMPIJE POLENAKOVIĆ – domaći

2. BOŽIDAR JAKAC – domaći

3. ELI FINCI – domaći

4. KONRAD WOLF – inostrani

Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

1. DRAGO GRDENIĆ – domaći

2. DUŠAN KANAZIR – domaći

Odjeljenje tehničkih nauka

1. BORIS EVGENOVIČ PATON - inostrani

Poslije izbora dopisnih članova pristupilo se pojedinačnom pretresu prijedloga za kandidate za redovne i vanredne članove Akademije. Prilikom pretresa sekretari odjeljenja davali su dopunska objašnjenja o pojedinim kandidatima. Nakon ove procedure predsjednik Izborne komisije objasnio je tehniku glasanja i pristupilo se izboru novih članova.

Prebrojavanjem glasova izborna komisija je ustanovila da su većinom glasova izabrani sljedeći kandidati:

a) za r e d o v n e članove:

Org. jedinica	Ime i prezime kandidata
Odjeljenje društvenih nauka	Hamdija Ćemerlić
Odjeljenje za književnost i umjetnost	Mica Todorović
Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka	Milivoje Ćirić Krunoslav Ljolje
Odjeljenje tehničkih nauka	Manojlo Maravić Muhamed Kadić

b) za v a n r e d n e članove:

Org. jedinica	Ime i prezime kandidata
Odjeljenje medicinskih nauka	Hišam Serdarević Aleksandar Nikulin
Odjeljenje društvenih nauka	Arif Tanović Hasan Hadžiomerović Stjepan Lovrenović Rade Uhlik Desanka Kovačević–Kojić
Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka	Avdo Hadžibeganović Miralem Džinić Tihomir Vuković
Odjeljenje tehničkih nauka	Husref Redžić Stjepan Mikulec Muhamed Riđanović Tihomil Marković
Odjeljenje za književnost i umjetnost	Derviš Sušić

Poslije objavljivanja rezultata glasanja predsjedavajući je naglasio da su svi navedeni kandidati, na osnovu čl. 14 Statuta Akademije, izabrani i da će se svečano proglašenje novoizabраниh članova obaviti 27. marta 1975. godine u prostorijama Akademije u 16,30 časova.

ZAKLJUČCI
sa Redovne godišnje skupštine Akademije
održane 27. marta 1975. godine

Prisutni akademici: Edhem Čamo, Aleksander Trumić, Ernest Grin, Jakob Gaon, Seid Huković, Hajrudin Hadžiselimović, Josip Ježić, Pavel Stern, Ibro Brkić, Midhat Begić, Vlado Milošević, Čamil Sijarić, Midhat Šamić, Ivo Šeremet, Mica Todorović, Josip Bać, Jahiel Finci, Julije Hahamović, Radoslav Jovanović, Muhamed Kadić, Branislav Đurđev, Nedim Filipović, Cvjetko Rihtman, Jovan Vuković, Mahmut Bajraktarević, Pavle Fukarek, Tonko Šoljan, Miroslav Varadin, Miliwoje Ćirić, Krunoslav Ljolje i *vanredni članovi* Milorad Ekmečić, Svetozar Zimonjić, Aleksandar Nikulin, Hišam Serdarević, Miralem Džinić, Avdo Hadžibegović, Muhamed Riđanović, Husref Redžić, Rade Uhlik, Stjepan Lovrenović, Desanka Kovačević – Kojić, Derviš Sušić, Tihomir Vuković i Arif Tanović.

DNEVNI RED:

1. Uvodna riječ predsjednika Akademije;
2. Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Akademije;
3. Usvajanje Završnog računa Akademije za 1974. godinu;
4. Plan rada i Finansijski plan Akademije za 1975. godinu;
5. Odluka o visini stalnih mjesečnih nagrada članova Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine;
6. Pitanja i prijedlozi.

Uvodno izlaganje predsjednika Edhema Čame:

„Iz Izvještaja o radu Akademije u protekloj godini može se zaključiti da je Akademija, unatoč nizu poteškoća sa kojima se u toku organiziranja rada i u toku samog rada susretala, ipak razvila dosta široku i svestranu aktivnost. Prirodno, težište aktivnosti Akademije bilo je na realizaciji zadataka koji proizilaze iz Srednjoročnog plana rada Akademije. Kao što je poznato, naš Srednjoročni plan nosi mnoge elemente dugoročnog plana jer obuhvata problematiku koja je od posebnog i dugoročnog interesa i značaja za razvoj naše Republike. Zato je društvena podrška ovakvom planu rada i data prije njegovog usvajanja od strane Skupštine Akademije prije dvije godine.

U ovoj prilici nemam namjeru da detaljnije ulazim u ocjenu i prikaz rada u protekloj godini. Više mi je cilj da se osvrnem samo na neke elemente od kojih zavisi širi i intenzivniji rad na ostvarivanju planom utvrđenih zadataka. Iako je u

prethodne dvije godine, a posebno u prošloj godini, učinjeno dosta na organizacionim pripremama na planu oživotvorenja obaveza Akademije, ipak treba istaći činjenicu da se moglo, i pored spomenutih teškoća, znatno više učiniti u pogledu obavljanja svih onih neophodnih predradnji koje treba da omoguće kasniji intenzivniji i organizovaniji rad unutar Akademije, pa i šire. Ovo tim prije što nas nasušne potrebe naše Republike upućuju na to da sve svoje snage usmjerimo na rješavanje problematike koja je relevantna za brži i skladniji razvoj njenih proizvodnih snaga na osnovama samoupravnih društvenih odnosa. To je, dozvolite mi da to apostrofiram na ovom mjestu, istovremeno i put oživotvorenja Ustava i odluka X kongresa SKJ i VI kongresa SKBiH o ulozi i mjestu nauke u našem društvu, kao i put oživotvorenja zadataka koji proizlaze iz Rezolucije o osnovama politike društveno-ekonomskog razvoja SRBiH u 1975. godini.

Jer, u spomenutoj Rezoluciji, pored ostalog, istaknuto je da organizacije udruženog rada u oblasti naučnoistraživačkog rada i kulture, i pored pozitivnih kretanja, zbog nedograđenosti sistema samoupravnog organizovanja i nepostojanja programa i širih dogovora o razvoju, još uvijek ne ostvaruju odgovarajući doprinos ukupnom razvoju Bosne i Hercegovine. Prema tome, i naša Akademija kao organizacija koja okuplja istaknute naučnike i umjetnike i koja u ime društva i za njegove potrebe treba da vrši određenu funkciju u organizovanom aktiviranju naučnih radnika i umjetnika na životnim pitanjima razvoja Republike – moraće, posebno u ovoj godini, da usmjeri svoju djelatnost upravo u tom smislu.

Rekli smo da naš Srednjoročni, odnosno dugoročni plan rada obuhvata najvećim dijelom problematiku koja je od opštedruštvenog značaja i koja je u svim dokumentima naših društveno-političkih organa i organizacija tako i apostrofirana. Istraživanja i sistematizacija prirodnih bogatstava Bosne i Hercegovine, energetika, vodoprivreda, poljoprivreda i prehrambena industrija, rudarstvo, crna i obojena metalurgija, bazna hemija, saobraćaj, metalna industrija, šumarstvo i prerada drveta, zaštita životne sredine, prostorno planiranje, istraživanje pravaca razvoja brdsko-planinskog regiona, privredno aktiviranje krša i sl., pa zatim proučavanja bosanskohercegovačkog kulturnog nasljeđa, izrada Istorije naroda BiH, Istorije književnosti, Istorije likovnih umjetnosti, šire zamišljena i organizovana balkanološka, lingvistička, medicinska i druga istraživanja – sve su to izuzetno aktuelni i dugoročni zadaci naše Akademije, u Akademijinom Srednjoročnom planu označeni kao prioritetni, a istovremeno sve su to i oblasti za koje je bosanskohercegovačka društveno-politička zajednica životno zainteresirana.

Sve ovo ističem i u ovoj prilici iz dva, rekao bih, osnovna razloga:

Prvo, opštepoznato je da se naša Akademija od svog osnivanja odlučno opredijelila za radno-reprezentativni karakter. I drugo, u svim svojim dosadašnjim nastojanjima da što potpunije i svestranije obavi svoju društvenu funkciju, Akademija je imala i ima puno razumijevanja i podršku od svih društveno-političkih i privrednih faktora u našoj Republici. Upravo zbog toga i takvog razumijevanja sredine radi čijih potreba i postojimo naše obaveze su još veće i mi moramo svoj sadržaj, svoju organizaciju, stil i metod rada što više prilagoditi specifičnim i dugoročnim potrebama Republike. Svakako da će obim i intenzitet rada Akademije dobrim dijelom zavisiti i od njenih kadrovskih i materijalnih mogućnosti i od njene sposobnosti i spremnosti da u svome radu angažuje što širi krug stvaralaca iz oblasti nauka i umjetnosti. Dosadašnja iskustva govore da se je u tom pogledu napravio ozbiljan korak naprijed i da je u dosad formiranim odborima, komisijama i Centru, pored članova Akademije i njenih saradnika, angažovan znatan broj naučnih radnika, stručnjaka i privrednika izvan Akademije.

Zato kada govorimo o intenziviranju rada Akademije i neophodnosti bržeg organizovanja preostalih odbora i komisija, odnosno koordinacionih tijela za potpuno obuhvatanje zadataka koji proizlaze iz Srednjoročnog plana rada, onda mislimo na još šire i svestranije aktiviranje ne samo pojedinaca nego u prvom redu naučnih institucija i organizacija na ovim zajedničkim poslovima.

Orijentacija u našem dosadašnjem radu kako smo je gore u opštijim konturama omedili, pokazala se pozitivnom i ona nas upućuje da što prije pridemo razmatranju prilagođavanja organizacije Akademije i njenih odjeljenja savremenim potrebama organizovanja nauke i naučnog rada na bazi dugoročnih potreba razvoja društva. Odjeljenja Akademije treba da daleko više pažnje posvete analizi stanja nauke i pravaca razvoja u pojedinim oblastima i da aktivno učestvuju u ostvarivanju naučne politike naše Republike. A sve to pretpostavlja prestrojavanje iz starih odjeljenjskih okvira u međudjeljenjske interdisciplinarno postavljene organizacione jedinice Akademije.

Pored angažovanja u realizaciji Srednjoročnog plana i realizaciji godišnjih planova rada odjeljenja, njihovih članova i pojedinih organizacionih jedinica, Akademija je u protekloj godini uspješno učestvovala i u radu međuakademijskih odbora i Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ. Tješnjim kontaktom sa drugim akademijama i saradnjom u okviru Savjeta na problematiji koja je općejugoslavenskog karaktera i koja proizlazi iz Dugoročne projekcije razvoja Jugoslavije — nastojaćemo da zajednički utvrdimo pitanja na čijem rješavanju će raditi sve naše akademije. U tom smislu biće potrebno formirati nove mađuakademijske odbore ili koordinaciona tijela kako bismo zajedničkim snagama, putem Savjeta akademija, svi dali svoj doprinos razvoju zemlje kao cjeline i međurepubličkoj naučnoj saradnji.

Naša Akademija je u protekloj godini uspostavila kontakte i saradnju sa nekim inostranim akademijama. Ta saradnja uglavnom se razvija putem Savjeta akademija i zasnovana je na konkretnim istraživačkim projektima, ali i putem direktnog kontakta naše Akademije s inostranim akademijama. Pri uspostavljanju saradnje sa inostranim akademijama i sličnim institucijama mora se voditi računa i o vlastitim potrebama i mogućnostima, kao i o potrebi organizovanijeg nastupa naše nauke u međunarodnoj saradnji. Takva saradnja je neophodna kako sa stanovišta transfera nauke i tehnologije, tako i sa stanovišta afirmacije naše nauke i naučne misli u međunarodnim relacijama. Zato smatramo neophodnim da Akademija u planiranju međunarodne naučne i kulturne saradnje najtješnje sarađuje sa naučnim institucijama, organizacijama i drugim zainteresiranim činiocima u našoj Republici i zemlji u cjelini, tako da se u ravnopravnim dogovorima utvrde oblasti i tematika kako ne bismo jedni mimo drugih uspostavljali i razvijali saradnju na istoj tematici na nekoliko kolosijeka. Moram u vezi s ovim podsjetiti i na potrebu bržeg uspostavljanja i razvijanja saradnje i sa odgovarajućim institucijama zemalja u razvoju, jer nas na to upućuje cjelokupan kontekst politike naše zemlje, pa, ako hoćete, i orijentacija velikog dijela cjelokupnog savremenog čovječanstva.

U nekoliko navrata dosada smo isticali da ovakav obiman rad Akademije zahtijeva i jaču kadrovsku osnovu. Očito je da Akademija sama ne bi mogla odgovoriti svojim obavezama ukoliko se ne bi oslanjala i čvrsto povezivala sa naučnim i kulturno-umjetničkim institucijama Bosne i Hercegovine, pa i šire. Inače kako bi mogla da obavlja ulogu inicijatora, organizatora, kordinatora i valorizatora naučnog rada u Republici ako ne bi imala u vidu postojanje dosta razvijene

mreže naučnih i kulturno-umjetničkih institucija koje uspješno obavljaju svoje poslove. Posebno kada se radi o valorizaciji rezultata naučnog i kulturno-umjetničkog stvaralaštva i osvjetljavanja naše kulturne baštine, prisustvo Akademije se mora snažno osjećati. Na žalost, u tom pogledu dosada nismo pokazali dovoljno aktivnosti. O ovome ćemo detaljnije razgovarati u toku ove godine na jednom od naših odgovarajućih skupova.

U novim društveno-ekonomskim odnosima nauka i kultura u cjelini, pa prema tome i naša Akademija, imaju znatno povoljnije uslove za svoj rad i razvoj. U organizacijama udruženog rada, u samoupravnim interesnim zajednicama za nauku i kulturu, u ravnopravnom samoupravnom dogovaranju sa svim društvenim faktorima – mjesto i društvena uloga ovih institucija potpuno su određeni, i utjecaj nauke i kulture kao dijela udruženog rada doći će do punog izražaja. Zato naše angažovanje u radu interesnih samoupravnih zajednica mora biti stalno i snažno prisutno, a kontakt sa odgovarajućim naučnim i kulturno-umjetničkim institucijama i organizacijama, kao i organizacijama udruženog rada što prisniji, jer smo suodgovorni za brži, svestraniji i skladniji razvoj društva u cjelini, kao njegov organski i nedjeljiv dio.

Kada govorimo o kadrovskom jačanju naše Akademije, o njenom uspješnijem organizovanju i radu, tada moramo imati u vidu obavezu da u svoje redove biramo istaknute naučnike i umjetnike koji svojim radom i odnosom prema samoupravnom socijalističkom društvu zaslužuju da budu njeni članovi. Mi smo u proteklom periodu u pet mahova vršili izbor novih članova i na taj način znatno ojačali i poboljšali strukturu članstva. Malo prije obavili smo svečano proglašenje novih članova, jer je na posljednjoj Izornoj skupštini izabrano 15 vanrednih članova i 6 redovnih iz reda dosadašnjih vanrednih članova.

Nakon ovog posljednjeg izbora naša Akademija u radnom sastavu ima 61 člana, od toga 38 redovnih i 23 vanredna, zatim 43 dopisna domaća, 7 inostranih dopisnih i 6 saradnika. Sa zadovoljstvom ističem da smo izabrali dosada 5 počasnih članova, od kojih je, na žalost, prije nekoliko dana jedan preminuo. U ovom času naša Akademija ukupno ima 121 člana.

Izbor za člana Akademije predstavlja visoko društveno priznanje. Prema tome, to nije samo priznanje za naučno, odnosno umjetničko stvaralaštvo, nego i obaveza da svojim znanjem i iskustvom doprinosi razvoju sredine u kojoj živi i djeluje. Budući da se radi o izuzetnom društvenom priznanju koje Akademija može da dodijeli pojedincu, neophodno je da se prilikom predlaganja kandidata vodi računa o kriterijumima Zakonom utvrđenim, kao i o njegovoj društvenoj afirmaciji.

Biće neophodno da se u što skorije vrijeme temeljito osvrnemo na svih dosadašnjih pet izbora u cilju daljeg dograđivanja što ujednačenijih kriterijuma za predlaganje i izbor novih članova da se ne bi desilo da prilikom predlaganja i izbora izostanu i neka imena koja uživaju visok ugled u naučnom, kulturnom i društvenom životu naše sredine. Ne znamo zašto, ali moramo konstatovati činjenicu da su se Zakonom ovlaštene institucije i organizacije da predlažu kandidate za članove Akademije i ovog puta slabo odazvale. Iako smo nakon objavljivanja dana izbora novih članova održali posebne sastanke sa tim institucijama i organizacijama, dogovorili se o kriterijumima i tražili njihove prijedloge, ipak nije bilo dovoljno interesovanja i akcija sa njihove strane.

Kao što se vidi iz prijedloga plana rada za ovu godinu, pred Akademijom stoje vrlo ozbiljni i složeni zadaci, čije ostvarenje traži puno i neposredno

angažovanje svih članova naše Akademije. Najveći dio problematike na kojoj Akademija radi i na kojoj će raditi u ovoj i narednim godinama ima interdisciplinarni karakter, jer se radi o realizaciji društveno verifikovanih makroprojekata u cilju ostvarenja Srednjoročnog plana Akademije. Akademijin Fond za finansiranje naučnoistraživačkog rada daće prioritet finansiranju upravo tih poslova. Zato ćemo u najskorije vrijeme morati prići daljem organizovanju akademijinih međudjeljenjskih odbora za pojedine makroprojekte, u kojima će, bez sumnje, biti potrebno da se aktivno angažuje svaki član Akademije. To je naša i naučna i društvena obaveza. I pored izvjesnih teškoća objektivne prirode, uvjeren sam da ćemo, i kao pojedinci i Akademija u cjelini, zajedničkim zalaganjem opravdati povjerenje naše društvene zajednice i ispuniti njena očekivanja.”

Na prijedlog predsjedavajućeg Skupština je zaključila da se diskusija jednovremeno vodi po tač. 1, 2, 3, i 4. dnevnog reda, s tim da se uvodno izlaganje predsjednika Akademije smatra sastavnim dijelom Izvještaja i prijedloga Plana rada za 1975. godinu.

U diskusiji o ovim tačkama su učestvovali Milivoje Ćirić, Julije Hahamović, Jakob Gaon, Branislav Đurđev i Miroslav Varadin.

Poslije diskusije Skupština je

ZAKLJUČILA

a) da izvještaji Akademije, odnosno njenih odjeljenja i drugih naučnih i radnih tijela, budu više analitičkog karaktera, ukazujući na probleme na koje je Akademija nailazila u procesu realizacije planiranih zadataka. Kod interdisciplinarnih akcija da se u prvi plan istaknu nosioci, odnosno realizatori poslova, a da se individualni rad može, u vidu analiza, iskazivati bibliografski;

b) da se intenzivira rad na izradi Istorije naroda Bosne i Hercegovine, da se u ovu akciju uključe naučne organizacije i pojedinci koji se bave istorijom;

c) da se usvoje: Plan rada Akademije za 1975. godinu, Finansijski plan Akademije za 1975. godinu i Završni račun Akademije za 1974. godinu, kao i izlaganje koje je u svojstvu predstavnika Odbora za finansije podnio akademik Hamdija Čemerlić.

Razmatrajući Prijedlog odluke o visini stalnih mjesečnih nagrada članova Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Skupština je

ZAKLJUČILA

Usvaja se Odluka o visini stalnih mjesečnih nagrada članova Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine koja glasi:

Na osnovu čl. 65. tač. 13, a u vezi sa članom 25. Statuta Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Skupština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine na svom redovnom zasjedanju od 27. marta 1975. godine, donijela je

ODLUKU O VISINI STALNIH MJESEČNIH NAGRADA ČLANOVA AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

I

Članovima Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine pripada stalna mjesečna nagrada, i to:

1. predsjedniku	4.500,— din.
2. potpredsjednicima po	3.500,— din.
3. generalnom sekretaru	3.500,— din.
4. sekretarima odjeljenja koji su redovni članovi Akademije	2.800,— din.
5. sekretarima odjeljenja koji su vanredni članovi Akademije	2.200,— din.
6. članovima Predsjedništva koji su redovni članovi Akademije	2.400,— din.
7. članovima Predsjedništva koji su vanredni članovi Akademije	1.800,— din.
8. redovnim članovima Akademije	2.000,— din.
9. vanrednim članovima Akademije	1.400,— din.

II

Članu Akademije koji rukovodi radom Centra za balkanološka ispitivanja isplaćuje se posebna nagrada od 1.000 dinara mjesečno, a članu koji rukovodi radom Komisije za lingvistička ispitivanja isplaćuje se posebna nagrada od 800 dinara mjesečno.

III

Redovnim članovima Akademije koji su preseljenjem iz Republike stekli status dopisnog člana, a koju su svojim dugogodišnjim radom posebno zaslužni za

razvoj bivšeg Naučnog društva Bosne i Hercegovine i Akademije, stalna nagrada isplaćuje se u iznosu od 1.000 dinara mjesečno.

IV

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Rješenje o utvrđivanju visine mjesečnih nagrada, broj 01-321-1, od 1. aprila 1974. godine.

V

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Akademije, a primjenjivaće se od 1. januara 1975. godine.

Broj:01-177-4

Sarajevo, 27. marta 1975. godine

Predsjednik Akademije
akademik Edhem Čamo, s.r.

2. NAUČNI SKUPOVI AKADEMIJE

Odjeljenje medicinskih nauka

Internacionalni simpozijum o trovanju botulinusom i njegovoj terapiji

U Sarajevu je 11. i 12. jula 1975. godine održan Simpozijum o botulinus intoksikaciji i njenoj terapiji. Simpozijum je u stvari predstavljao međunarodni skup organizovan od strane Akademije nauka i umjetnosti BiH i Instituta za farmakologiju i toksikologiju Medicinskog fakulteta. Na njemu je uzelo učešća u radu 50 učesnika, od čega 8 inostranih. Saopšteno je ukupno 23 referata. Predsjednik Organizacionog odbora je bio pokojni akademik Stern, koji je dao uvodnu i završnu riječ na Simpozijumu. Svi referati su pripremljeni za štampu, a također će biti štampana i diskusija koja se razvila poslije referata. Simpozijum je imao dvije zasebne teme među kojima je postojala određena toksikološka veza. U prvoj grupi tema raspravljalo se o *trovanju botulinusom i terapiji*, a druga grupa tema je bila u vezi sa *terapijom progresivne mišićne distrofije*. U pogledu terapije otrovanja botulinusom značajan doprinos je dala sarajevska grupa autora. U odnosu na patofiziologiju i mehanizam djelovanja botulinus toksina, interesantan je rad prof. Habermanna. Dobar dio Simpozijuma je bio posvećen otrovu pauka *Latrodectus tredecimguttatus* za koji je pokojni Stern sa svojim saradnicima postavio hipotezu da može poslužiti kao specifično sredstvo u terapiji intoksikacije botulinusom. Neki radovi brazilskih autora su se odnosili na otrov brazilske škorpije *Tityus serrulatus*. Nekoliko referata je bilo posvećeno epidemiologiji botulizma u Evropi i Jugoslaviji i sadašnjem načinu liječenja intoksikacije botulinus toksinom. Progresivna mišićna distrofija čijoj terapiji je dao originalan doprinos prof. Trabucchi je bila također predmet rasprave u vezi sa intoksikacijom

botulinus toksinom. Učinjen je pokušaj da se nađe veza i sličnost između progresivne mišićne distrofije i otrovanja botulinusom. Konstatovano je da kod ljudi oboljenih od progresivne mišićne distrofije dolazi do pada acetilholintransferaze u zahvaćenim mišićima. Na Simpozijumu su izneseni preliminarni rezultati pokušaja terapije progresivne mišićne distrofije kod eksperimentalnih životinja. Pretpostavka je da otrov pauka *Latrodectusa* može dovesti do znatnih poboljšanja spomenute teške bolesti. U pogledu terapije distrofije, sarajevska grupa na čelu sa pokojnim akademikom Sternom je dala više zapaženih radova.

Za štampanje priloga sa ovoga Simpozijuma određen je redakcioni odbor od tri člana koji su pregledali referate i predložili Odjeljenju da donese odluku o štampanju radova. Predato je ukupno 22 rada domaćih i stranih učesnika Simpozijuma. Sva predavanja i referati su ocijenjeni veoma povoljno kao originalni doprinosi. Posebno je bila interesantna diskusija, koja je registrovana i koja će biti štampana uz svaki referat. Zaključnu riječ stručnog dijela dao je prof. Habermann, a zaključnu riječ za čitav Simpozijum dao je akademik Stern. Simpozijum je imao dvije zasebne ali usko povezane teme. Prva tema je bila Trovanje botulinusom i terapija, a druga tema je bila Terapija progresivne mišićne distrofije. U odnosu na patofiziologiju i mehanizam djelovanja, osobito su interesantni radovi prof. Habermanna. U pogledu terapije distrofije sarajevska grupa je dala originalni prilog, a rad prof. Trabucchia predstavlja odličan doprinos i potvrdu naše teorije razvoja progresivne mišićne distrofije. Nekoliko referata bilo je posvećeno botulizmu u Evropi i Jugoslaviji i sadanjem načinu njegovog liječenja. Dva referata obrađivala su problem otrova *Tiurus serrulatus*, koji je po svom mehanizmu izvanredno sličan *Latrodectusu*.

Odjeljenje društvenih nauka

Međunarodni naučni skup posvećen 100-godišnjici ustanaka u Bosni i Hercegovini, drugim balkanskim zemljama i istočnoj krizi 1875–1878. godine

Nakon trogodišnjih priprema u Sarajevu je, u hotelu „Terme” na Ilidži, 1, 2 i 3. oktobra 1975. godine održan Međunarodni naučni skup posvećen 100-godišnjici ustanka u Bosni i Hercegovini, drugim balkanskim zemljama i istočnoj krizi 1875–1878. godine.

Organizator ovog skupa bio je *Međuakademijski odbor* Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ a koji je djelovao pri Akademiji nauka i umjetnosti u Sarajevu.

Skup je radio u plenumu (srijeda 1. X prije podne i petak 3. X poslije podne) i u *tri sekcije*. Poslije svečanog otvaranja skupa referate su podnijeli: akademik Vaso Čubrilović iz Beograda na temu: „Istočna kriza od 1875–1878. godine i njen značaj za međunarodne odnose koncem XIX i početkom XX vijeka”; akademik Aleksandar L. Naročnickij iz Moskve na temu: „Balkanska kriza 1875–1878. godine i velike države” i vanredni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine Milorad Ekmečić na temu: „Istorijski značaj ustanka u Bosni i Hercegovini 1875–1878. godine”. Svi ostali učesnici (sa referatima) imali su svoja izlaganja u jednoj od *tri sekcije*: *prvoj* – *Istočna kriza* i međunarodni odnosi; *drugo* – *Ustanci i ratovi* na Balkanu; i *trećoj* – *Socijalistički* i demokratski pokreti i pomoć ustancima.

U radu skupa uzelo je učešća oko 135 naučnih radnika iz zemlje i inostranstva, a podnijeto je 88 referata.

Razlozi za sazivanje skupa bili su prvenstveno naučni, a 100-godišnjica samo zgodan povod i dovoljna vremenska distanca da se o tako važnim događajima koji se obuhvataju jednim imenom, istočna kriza 1875–1878. godine, meritorno naučno raspravlja. U proteklih 100 godina nastala su brojna djela i otkriveni novi izvori, pa je to sve nalagalo da se temeljito prodiskutira o onovremenom sukobu velikih sila oko podjele interesnih sfera na Balkanu, kao i o brojnim pitanjima unutarne balkanske problematike, vezane za svaku pokrajinu ili državu posebno, kao i za Tursko Carstvo u cjelini. Skup je rasvijetlio niz novih aspekata i odnosa, prije svega kada je riječ o politici Carske Rusije, Austro-Ugarske i, ovaj put, naročito Njemačke i Italije. Bačeno je puno više svjetla nego do sada na odjek ustanka u Bosni i Hercegovini prvenstveno, a zatim i u drugim zemljama – u Poljskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Grčkoj i Čehoslovačkoj. Ovaj put prvi put smo saznali i za odjeke u SAD, koja je u vrijeme burnih događaja igrala inferiornu ulogu u svjetskoj politici. Posebno je raspravljano o pitanju Sanstefanskog ugovora kao i o odlukama Berlinskog kongresa. Manje je osvijetljena onda veoma značajna uloga Engleske i donekle Francuske. Još je uvijek malo poznata turska izvorna građa a i ruska, toliko značajna za balkansku problematiku u doba istočne krize. Dok su sovjetski historičari uzeli aktivnog učešća u radu skupa, dotle nismo imali priliku da vidimo turske naučnike iako smo ih pravovremeno bili pozvali.

Pitanja izložena na ovom Simpozijumu koja se odnose na period 1875–1878, tretirana su ne samo kao oslobodilački pokreti nego i kao socijalne revolucije; data je iscrpna ocjena učešća Slovenaca, zatim previranja u Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori i Vojvodini oko pitanja vezanih za budućnost Bosne i Hercegovine. Po prvi put, šire je diskutirano i o pitanju Albanaca i njihova položaja, kao i cio kompleks vezan za Makedoniju i Makedonce; zatim su tretirana pitanja oko migracija u doba istočne krize, o Makedoniji, zatim oko ocjene Sanstefanskog ugovora, odnosa Turske i Austro-Ugarske i položaja Bosne, o stavovima radničkog pokreta prema događajima na Balkanu u doba istočne krize, o stavovima klasika marksizma o ovim pitanjima. Bačeno je dosta svjetla na događaje u Hercegovini, koji su u dosadašnjoj naučnoj literaturi manje obrađeni nego npr. u Bosni. Ovom prilikom posebno je bilo riječi o događajima u Sarajevu i Bosni i Hercegovini u proljeće i ljeto 1878. godine, neposredno pred austrougarsku okupaciju. Na osnovu nove arhivske građe bačeno je više svjetla na pokrete otpora bosanskohercegovačkog stanovništva, predvođenog Muslimanima, protiv okupacije kao tuđinske vlasti. Iznijet je cio niz podataka koji ukazuju na stanje i raspoloženje u Bosni i Hercegovini, a na liniji prevazilaženja vjekovne vjerske podijeljenosti i težnji za stvaranjem jednog šireg slavenskog fronta (Muslimani, Srbi, Hrvati).

Za ovu priliku napravljene su i dvije kraće bibliografije i data je jedna ocjena literature nastale u zadnjih 10-godina, a koja se odnosi na temu ustanka u Bosni i Hercegovini.

Cijelim skupom vladala je atmosfera prave naučne rasprave, koja u sebe prije svega uključuje visok stepen tolerancije i naučne argumentacije.

Ovo je po broju učesnika, po broju referata kao i po samim imenima naučnika bio vjerovatno jedan od najznačajnijih međunarodnih naučnih skupova koji je održan u Sarajevu.

Svi referati kao i autorizirana diskusija treba da budu objavljeni u Akademijinoj ediciji „Posebna izdanja“.

3. SJEDNICE PREDSJEDNIŠTVA I IZVRŠNOG ODBORA AKADEMIJE

Tokom protekle godine *Predsjedništvo ANUBiH je održalo četiri sjednice*. Relativno mali broj sjednica Predsjedništva je bio uslovljen: a) preuzimanjem Savjeta akademija SFRJ, čije je sjedište prešlo u Sarajevo, b) završavanjem petogodišnjeg plana, pa nije bilo potreba za novim odlukama u tom smislu, c) odgovornijom ulogom odbora Akademije i nekih komisija.

Predsjedništvo je na ovim sjednicama raspravljalo o nekim od najvažnijih pitanja iz rada Akademije i donosilo odgovarajuće odluke u tom smislu. Predsjedništvo je, prije svega, pripremiло obje skupštine, a preduzimalo je i mjere koje se odnose na izvršavanje zaključaka tih skupština. Veći dio jedne sjednice bio je posvećen radu Komisije za izradu Istorije naroda BiH. S obzirom na kadrovske poteškoće (smrt dvojice glavnih nosilaca projekta i dr.) i na veoma složenu problematiku ove istorije, Predsjedništvo se saglasilo da rok za završetak rada i predaju tekstova produži do kraja 1976. godine. U vezi s tim donesen je i poseban pravilnik, a preduzete su i mjere da se obezbijede finansijska sredstva i za 1976. godinu. — Predsjedništvo je pod posebnom tačkom dnevnog reda raspravljalo i o radu Komisije za izradu Istorije književnosti BiH i donijelo zaključak da se ova Komisija tretira kao komisija Akademije i da joj se pruži svaka podrška u jačanju njenog kadrovskog sastava.

Predsjedništvo Akademije je u svom radu posebnu pažnju posvetilo i pitanju Srednjoročnog plana i pitanju sistema rada odjeljenja.

Na osnovu analize koju je izradio Odbor za koordinaciju naučnog rada, Predsjedništvo je došlo do zaključka da je prvi Srednjoročni plan bio, u dobroj mjeri, predimenzioniran i nije sasvim odgovarao sadašnjim mogućnostima Akademije. Zbog toga je odlučeno da odjeljenja temeljito pretresu problematiku iz pojedinih disciplina, da ponovno odrede pitanja koja ulaze u dugoročnu orijentaciju rada Akademije i da realno sagledaju probleme petogodišnjeg karaktera. Uz sagledavanje kadrovskih i materijalnih mogućnosti, kao i interesovanja nekih članova Akademije, Odbor za koordinaciju naučnog rada će napraviti novi, realan Srednjoročni plan za period 1976—1980. god. Plan rada Akademije za 1976. godinu treba, što je više moguće, prilagoditi ovakvoj orijentaciji.

Razmatrajući sistem rada odjeljenja, Predsjedništvo je konstatovalo da je u dosadašnjem radu odjeljenja bila prenaplaćena operativnost na tekućim poslovima i da su zbog toga izostale one aktivnosti koje daju opći karakter rada Akademije. Predsjedništvo je, na osnovu toga, dalo sugestiju odjeljenjima da unaprijed planiraju sjednice (bar za pola godine) i da u planu odrede probleme kojima će se baviti. Naročito je podvučeno da odjeljenja moraju biti nosioci analiza o stanju u pojedinim granama nauke i umjetnosti, jer će iz tih analiza proizlaziti inicijative Akademije na širem planu u Republici. Preporučeno je odjeljenjima da s vremena na vrijeme pretresaju i politiku izdavačke djelatnosti, kako bi se ona uskladila sa otalim planovima Akademije. U ovom sklopu razmatran je i odnos odbora i komisija prema odjeljenjima pa su i u tom smislu doneseni odgovarajući zaključci.

Predsjedništvo je, nadalje, razmatralo odnose ANUBiH prema drugim našim i inostranim akademijama, kao i nekim naučnim i umjetničkim institucijama, pa je u svakom konkretnom slučaju donijelo svoje odluke. Uspostavljena je saradnja sa Poljskom akademijom nauka na dva sektora rada, a razmatrano je i pitanje

uspostavljanja veza sa nekim akademijama u susjednim zemljama. Predsjedništvo je, najzad, razmatralo odluke Savjeta akademija SFRJ, čiji je ono član, i iniciralo uspostavljanje čvršćih veza sa Društvom za nauku i umjetnost Crne Gore.

Kao što se vidi, Predsjedništvo ANUBiH se bavilo – iako samo na tri sjednice – suštinskim problemima iz rada Akademije i pred njim stoji u 1976. godini znatno veća aktivnost s obzirom na novi plan i dalje širenje aktivnosti ANUBiH.

ZAKLJUČCI

sa 1. sjednice Predsjedništva Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i Komisije za istoriju naroda Bosne i Hercegovine, održane 10. februara 1975. godine

Prisutni članovi Predsjedništva: akademici Edhem Čamo, Vojo Dimitrijević, Alojz Benac, Seid Huković, Ernest Grin, Jahiel Finci, Midhat Šamić, Miroslav Varadin, Vojislav Spaić, Aleksander Trumić, kao i vanredni članovi Hamdija Čemerlić i Milivoje Ćirić.

Službeno odsutan akademik Kemal Kapetanović.

Prisutni članovi Komisije za istoriju naroda BiH: akademik Branislav Đurđev, prof. dr Desanka Kovačević – Kojić, prof. dr Avdo Sućeska, dr Nikola Babić i dr Dževad Juzbašić.

Odsutan akademik Nedim Filipović.

DNEVNI RED:

1. Razmatranje izvještaja o radu Komisije za istoriju naroda BiH;
2. Priprema Skupštine za izbor novih članova Akademije;
3. Pripreme Redovne godišnje skupštine Akademije;
4. Tekući zadaci.

Članovi Komisije za istoriju naroda BiH prisustvovali su samo 1. tač. dnevnog reda.

Ad 1. – Predsjedništvo je saslušalo Izvještaj o radu Komisije za istoriju naroda BiH, koji je podnio sekretar Komisije, kao i dopunska usmena izlaganja članova Komisije. Poslije vrlo opširne diskusije u kojoj su uzeli riječ skoro svi članovi Predsjedništva, imajući u vidu sve objektivne poteškoće na koje je nailazila Komisija u svom radu, a u cilju konačnog realiziranja ovog projekta, Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

- a) da se izradi program završne faze rada Komisije i potkomisija kako bi se na osnovu toga pristupilo timskom i međutimskom oformljenju konačnog teksta istorije;
- b) tekstovi pojedinih knjiga istorije imaju se završiti do konca 1976. godine;
- c) u vezi sa zaključcima iz prethodne tačke, obratiti se Republičkoj

zajednici za naučni rad radi prihvatanja ovog roka i obezbjeđenja odgovarajućih sredstava za finalizaciju projekta;

d) da Komisija za istoriju naroda BiH pripremi iscrpnu informaciju sa osvrtom na svoj dosadašnji rad i da se sa ovom informacijom upoznaju svi članovi Akademije na Redovnoj godišnjoj skupštini;

e) da se na idućoj sjednici Predsjedništva donese Pravilnik o organizaciji i radu Komisije za istoriju naroda BiH.

Ad 2. — Razmatrajući pitanje izbora novih članova Akademije, Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

da se predloži Posebnoj redovnoj (izbornoj) skupštini Akademije da se:

a) na inicijativu Odjeljenja za književnost i umjetnost za dopisnog inostranog člana Akademije izaberu

— Konrad Volf, predsjednik Akademije umjetnosti DDR i

— Zdizstaw Stieber, redovni član Poljske akademije nauka;

b) na inicijativu Odjeljenja medicinskih nauka za dopisnog inostranog člana Akademije izabere dr Ulf Svante von Euler, profesor fiziologije i dobitnik Nobelove nagrade;

c) na inicijativu Odjeljenja tehničkih nauka za dopisnog inostranog člana izabere Boris Evgenovič-Paton, direktor Instituta elektrosvarki u Kijevu i član Akademije nauka Ukrajine.

Ad 3. — Razmatrajući pitanje pod tač. 3. dnevnog reda, Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

da se Redovna godišnja skupština Akademije održi oko 27. marta 1975. godine.

Ad 4. — Predsjednik Akademije upoznao je članove Predsjedništva sa pitanjima koja su razmatrana na sjednici Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ, održanoj 5. i 6. februara 1975. godine.

Da bi se neki prijedlozi sa sjednice Savjeta realizirali, Predsjedništvo se

SAGLASILO:

a) da u Odboru Savjeta akademije i NAS (Nacionalna akademija nauka u Vašingtonu) ovu Akademiju predstavlja vanredni član Svetozar Zimonjić;

b) da u grupi koja će razmatrati važnija pitanja u vezi sa daljnim izlaženjem Bulletin scientifique Akademiju predstavlja akademik Miroslav Varadin, predsjednik Odbora za izdavačku djelatnost Akademije;

c) da u Odboru Savjeta akademija za međurepubličku i međunarodnu saradnju Akademiju predstavlja akademik Kemal Kapetanović, predsjednik Odbora za naučni rad Akademije;

d) da u Međuakademijskom odboru za saradnju sa Mađarskom akademijom nauka na temi Predromantizam i romantizam u književnosti Akademiju predstavlja akademik Midhat Šamić, sekretar Odjeljenja za književnost i umjetnost.

ZAKLJUČCI

sa 2. sjednice Predsjedništva Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, održane 20. marta 1975. godine.

Prisutni: akademici Edhem Čamo, Vojo Dimitrijević, Kemal Kapetanović, Alojz Benac, Ernest Grin, Aleksander Trumić, Miroslav Varadin, Seid Huković, Hamdija Čemerlić, Midhat Šamić, Jahiel Finci i sekretar Sekretarijata Akademije Muhidin Sulejmanpašić.

Odsutni: akademici Vojislav Spaić i Midhat Begić.

DNEVNI RED:

1. Priprema Redovne godišnje skupštine Akademije;
2. Tekući zadaci.

Ad 1. – Razmatrajući pitanje pod ovom tačkom Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

a) da usljed službene odsutnosti oba potpredsjednika i generalnog sekretara, pored predsjednika Akademije, Skupštini predsjedavaju članovi Predsjedništva akademici Ernest Grin i Aleksander Trumić;

b) usvaja se Izvještaj o radu ANUBiH za 1974. godinu. Ukoliko odjeljenja smatraju da ovaj Izvještaj treba nadopuniti, da nadopunu pripreme do izrade Ljetopisa Akademije za 1974. godinu;

c) da odjeljenja pri izradi dijela plana rada, koji se odnosi na putovanja u inostranstvo radi učešća na kongresima i simpozijumima, neminovno vode računa o materijalnim sredstvima koja im stoje na raspolaganju u te svrhe, kako zahtjevi za ovakva putovanja ne bi višestruko prekoračivali postojeća sredstva.

Pri planiranju putovanja u inostranstvo odjeljenja treba da imaju u vidu raniji zaključak da se neće finansirati prekookeanska putovanja i da se u takvim prilikama može obezbijediti eventualno učešće. Pri planiranju ovih putovanja odjeljenja treba da se pridržavaju i zaključaka Predsjedništva od 18. XII 1972. godine koji se odnose na kriterijume o korišćenju deviznih sredstva i odražavaju stavove Skupštine Akademije.

Kako se odjeljenjima svake godine dodjeljuju devizna sredstva za putovanja u inostranstvo, to ona u okviru dodijeljenih sredstava treba isključivo da odlučuju o putovanju svojih članova;

d) pri korišćenju sredstava Fonda za naučnoistraživački rad prioritet dati finansiranju izrade projekata predviđenih u Srednjoročnom planu Akademije, a

posebno finansiranju studije i analize o stanju i pravcima razvoju nauka u pojedinim oblastima.

Preuzete obaveze za finansiranje individualnih tema treba do kraja sprovesti;

e) daje se saglasnost da se umjesto *akademika Midhata Begića za novog rukovodioca Potkomisije za poslijeratnu književnost imenuje dr Radovan Vučković*, profesor savremene književnosti na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

ZAKLJUČCI

sa 3. sjednice Predsjedništva Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, održane 19. maja 1975. god.

Prisutni: akademici Edhem Čamo, Vojo Dimitrijević, Kemal Kapetanović, Alojz Benac, Midhat Šamić, Seid Huković, Jahiel Finci, Hamdija Čemerlić, Aleksander Trumić, Midhat Begić, Vojislav Spaić i Milivoje Ćirić

Odsutni: akademici Ernest Grin i Miroslav Varadin.

DNEVNI RED:

1. Mjere za izvršenje zaključaka Redovne godišnje skupštine Akademije;
2. Informacija sa sjednice Predsjedništva Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ;
3. Razmatranje Elaborata o izradi književne istorije Bosne i Hercegovine;
4. Razmatranje Nacrta pravilnika o organizaciji i radu Komisije za izradu Istorije književnosti Bosne i Hercegovine;
5. Tekući zadaci.

Ad 1. — Poslije uvodnog izlaganja predsjednika pod 1. tač. dnevnog reda u diskusiji je učestvovala apsolutna većina članova Predsjedništva. Tom prilikom je jednodušno naglašeno da je Srednjoročni plan Akademije predimenzioniran, da, u stvari, predstavlja zbir želja, da se u fazi njegovog donošenja, odnosno usvajanja, nije vodilo dovoljno računa o subjektivnim i objektivnim mogućnostima Akademije i da praksa neminovno nameće potrebu ne samo revizije ovog plana nego i izmjene metoda realizacije nekih projektovanih zadataka.

Poslije iscrpne diskusije koja se vodila u ovom smislu Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

a) da odjeljenja utvrde u kojem obimu treba revidirati Srednjoročni plan, imajući u vidu ne samo prioritete zadatke i realne mogućnosti Akademije nego i Srednjoročni, odnosno Dugoročni plan razvoja SRBiH i SFRJ. Da na bazi ovog stava odjeljenja Odbor za koordinaciju naučnog rada do kraja oktobra 1975. g. pripremi novu verziju ovog plana i dostavi ga Predsjedništvu na razmatranje i utvrđivanje prijedloga;

b) da u svim slučajevima, gdje za to postoje subjektivne i objektivne mogućnosti, Akademija pristupi osnivanju komisija i drugih radnih tijela kojima će povjeriti realizaciju svojih projekata;

c) da u određenim slučajevima Akademija inicira aktivnost pojedinih naučnih organizacija da se uključe u realizaciju onih Akademijinih projekata koji imaju opštedruštveni značaj i koji su ponuđeni Republičkoj zajednici za naučni rad;

d) da odjeljenja povremeno razmatraju stanje u pojedinim granama nauke i da svoju aktivnost usmjere u pravcu razvoja tih grana;

e) da odjeljenja u svojim godišnjim planovima rada utvrde kojim će se aktivnostima prioritetno baviti kako bi se izbjegla dosadašnja prenaplaćena operativnost, kao i da članovi odjeljenja traže što prikladnije forme povezivanja svoje aktivnosti u Akademiji sa aktivnošću van nje, odnosno u baznim institucijama.

Ad 2. – Razmatrajući pitanja pod tač. 2. dnevnog reda Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

da predsjednik i sekretar Sekretarijata Akademije izrade kraću pismenu informaciju u kojoj će iznijeti zaključke sa sjednice Predsjedništva Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ i tu informaciju dostave članovima ovog Predsjedništva.

Ad 3. – U kraćem izlaganju akademik Mithat Begić u svojstvu predsjednika Komisije za izradu Istorije književnosti BiH upoznao je Predsjedništvo sa dosadašnjim radom Komisije, ukazavši na subjektivne i objektivne poteškoće na koje je nailazila Komisija u svom radu. Poslije izlaganja akademika M. Begića Predsjedništvo se složilo da se diskusija pod tač. 3. i 4. dnevnog reda vodi istovremeno.

Predsjedništvo je odalo puno priznanje za dosadašnji rad Komisije i uspješno uložene napore. Poslije iscrpne diskusije u kojoj su uzeli učešća članovi Predsjedništva i Komisije,

ZAKLJUČENO JE:

a) da Odbor za koordinaciju naučnog rada razmotri da li i Komisiji za izradu Istorije književnosti BiH dati status Akademijine komisije (a ne komisije odjeljenja). Odbor o tome treba da dostavi svoje mišljenje Predsjedništvu;

b) da se tek poslije definitivnog utvrđivanja statusa Komisije pristupi donošenju Pravilnika o organizaciji i radu Komisije za izradu Istorije književnosti BiH;

c) da Predsjedništvo i predstavnici Komisije svake godine (do finalizacije projekta) održavaju zajedničke sastanke na kojima će razmatrati u kojoj se fazi nalazi izrada Istorije, kako bi se preduzele odgovarajuće mjere da se projekt na vrijeme realizuje;

d) da se kadrovski pojačaju neke potkomisije i da Akademija pismeno inicira uključivanje odgovarajućih instituta u izradu projekta;

e) da se saradnici koji učestvuju u izradi projekta stimuliraju ne samo odgovarajućim honorarima nego i objavljivanjem njihovih radova.

Ad 5. – Razmatrajući tekuće zadatke Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

a) da Akademija za nagrade AVNOJ-a i ZAVNOBIH-a predlaže najviše dva kandidata iz reda svojih članova. Ukoliko pojedini Akademijini kandidati nisu prošli na prethodnom konkursu, u tom slučaju ne obnavljati prijedlog, odnosno referat, nego pisati potpuno novi.

Ukoliko su odjeljenja predložila više kandidata za ove nagrade, Komisija za nagrade i odlikovanja treba da razmotri sve prijedloge i dostavi Izvršnom odboru svoje mišljenje o predloženim kandidatima;

b) da se izrazi spremnost za detaljnije razgovore o saradnji sa GESELLSCHAFT FÜR PFLEGE DER WISSENSCHAFTLICHEN BEZIEHUNGEN MIT JUGOSLAWIEN AN DEN ÖSTERREICHISCHEN HOCHSCHULEN iz Graca, s tim da se termini o razgovorima mogu utvrditi tek u drugoj polovini septembra 1975. godine;

c) da se iz devizne kvote dodijeljene Akademiji prvenstveno finansiraju putovanja u inostranstvo koja su vezana za izradu Akademijinih projekata, kao i za izvršenje međunarodnih obaveza koje je Akademija preuzela u okviru svoje osnovne djelatnosti. Preostala sredstva mogu se, na prijedlog odjeljenja, koristiti za učešće na međunarodnim kongresima, simpozijumima i drugim sličnim sastancima;

d) da se za člana konkursne komisije, koju obrazuje Makedonska akademija nauka i umjetnosti za umjetničko oblikovanje unutrašnjosti nove zgrade Akademije, ispred ANUBiH predloži akademik Jahiel Finci;

e) potvrđuje se izbor dr Ljubomira Zukovića, docenta Filofskog fakulteta u Sarajevu, za rukovodioca Potkomisije za narodnu književnost u Komisiji za izradu Istorije književnosti BiH;

f) potvrđuje se izbor prof. dr Rade Petrovića za rukovodioca III potkomisije u Komisiji za Istoriju naroda BiH;

g) da se akademik Midhat Šamić predloži ispred ANUBiH za člana Međukademijskog projektnog odbora za projekt „Predromantika i romantika u književnosti i umjetnosti“;

h) da se iz Fonda za naučnoistraživački rad obezbijedi iznos od 25.000 din. na ime participiranja ove Akademije u finansiranju rada Međukademijskog odbora za proučavanje slovenskih kultura;

i) da se obavijesti Naučno društvo SR Crne Gore da će delegacija ove Akademije izvršiti službenu posjetu Društvu poslije godišnjeg odmora.

ZAKLJUČCI

sa 4. sjednice Predsjedništva Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, održane 11. novembra 1975. godine.

Prisutni: predsjednik akademik Edhem Čamo i članovi akademici Kemal Kapetanović, Alojz Benac, Miroslav Varadin, Vojislav Spaić, Aleksander Trumić, Jahiel Finci, Midhat Šamić, Seid Huković i Ernest Grin.

Odsutni: Vojo Dimitrijević, Midhat Begić i Milivoje Ćirić

DNEVNI RED:

1. Razmatranje Prijedloga finansijskog plana za 1976. godinu;
2. Saradnja sa Akademijom nauka SSSR i drugim inostranim akademijama;
3. Status i zadaci odbora i komisija i njihov odnos prema odjeljenjima, sa posebnim osvrtom na globalnu aktivnost odjeljenja i Akademije;
4. Tekući zadaci.

Ad 1. — Razmatrajući Prijedlog finansijskog plana Akademije za 1976. godinu i pitanje prekoračenja sredstava u pojedinim stavkama Finansijskog plana Akademije za 1975. godinu Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

a) prihvata se Prijedlog finansijskog plana Akademije za 1976. godinu koji je, u odsustvu članova Predsjedništva, utvrdio Izvršni odbor Predsjedništva i dostavio ga Izvršnom vijeću Skupštine SRBiH u cilju obezbjeđenja sredstava za rad Akademije u 1976. godini;

b) daje se saglasnost za rebalans u Finansijskom planu Akademije za 1975. godinu po onim stavkama u kojima je došlo do prekoračenja.

Radi pokrića viška rashoda nad prihodima, sredstva prenijeti iz onih stavki u kojima će se ostvariti višak prihoda nad rashodima.

Ad 2. — Ova tačka dnevnog reda proširena je utoliko što se razmatralo i pitanje saradnje sa Poljskom i Austrijskom akademijom nauka. Poslije tretiranja pitanja saradnje sa Akademijom nauka SSSR i Poljskom akademijom nauka i Akademijom nauka Austrije, Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

1. daje se saglasnost za saradnju sa Akademijom nauka SSSR koja će se odvijati u obimu utvrđenom u ugovoru koji zaključuje Savjet akademija nauka i umjetnosti SFRJ;

2. prihvataju se predloženi vidovi saradnje sa Poljskom akademijom nauka, i to:

a) saradnja između Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH i Instituta za istoriju materijalne kulture u Krakovu na sljedećim temama:

— Mehanika procesa neolitizacije u Evropi i

— Kulturni i etnički odnosi između Lužica — Halštata i Ilira,

b) saradnja između Komisije za lingvistička ispitivanja ANUBiH i Instituta poljskog jezika u Krakovu na temama koje se odnose na onomastiku i lingvističku geografiju,

c) saradnja na polju socioloških nauka, s tim da se pozove sekretar Odjeljenja društvenih nauka Poljske akademije nauka dr W. Markiewicz na konkretne razgovore o ovoj saradnji,

d) u vezi sa otpočinjanjem saradnje sa Poljskom akademijom nauka, prihvata se prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH da se kao gost

Akademije pozove akademik W. Dobžanski da prisustvuje Kongresu pedologa u Sarajevu 1976. godine. Tom prilikom će se obaviti razgovori o saradnji dviju akademija na području pedologije;

3. da predstavnici ANUBiH uspostave kontakte i posjete Akademiju nauka Austrije, u cilju vođenja razgovora o zaključivanju ugovora o međusobnoj saradnji.

Ad 3. – Razmatrajući probleme iz tač. 3. dnevnog reda, Predsjedništvo je

ZAKLJUČILO:

– da se načelno prihvata prijedlog Odbora za koordinaciju naučnog rada Akademije, koji se odnosi na pitanje statusa i zadataka odbora i komisija i njihov odnos prema odjeljenjima, sa posebnim osvrtom na globalnu aktivnost odjeljenja i Akademije, s tim da se, za sada, ne pokreće bilten aktivnosti, i da se u Statutu ili drugom opštem aktu Akademije razrade pitanja o osnivanju, strukturi i odnosima odbora, komisija i sličnih tijela prema odjeljenjima i Akademiji uzev u cjelini, u duhu prijedloga Odbora;

– da, pored ostalih zadataka, odjeljenja razmatraju rezultate naučnog rada članova Akademije posebno sa aspekta realizacije Akademijinih zadataka proisteklih iz saradnje sa institucijama u kojima rade ovi članovi.

Ad 4. – Pod tačkom tekući zadaci Predsjedništva je

ZAKLJUČILO:

1. u inicijativni odbor za pripremanje simpozijuma o Bogumilima (organizatori MANU, SANU i ANUBiH), na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka Akademije, određuju se prof. dr Alojz Benac, prof. dr Desanka Kovačević – Kojić i prof. dr Marko Šunjić;

2. potvrđuje se izbor ing. prof. Husrefa Redžića za predsjednika Komisije za izradu Istorije likovnih umjetnosti Bosne i Hercegovine i daje saglasnost za izbor rukovodilaca potkomisija, koji je predložilo Odjeljenje tehničkih nauka Akademije. Ujedno se prihvata prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka da ova Komisija preraste u međuodjeljensko tijelo (Komisiju), i to Odjeljenja za književnost i umjetnost i Odjeljenja tehničkih nauka;

3. daje se saglasnost za ukidanje Komisije za energetiku, s tim da se energetska problematika tretira u odgovarajućim potkomisijama Odbora za prirodne resurse;

4. daje se saglasnost da se ukine Odbor za krš, s tim da se u okviru Odbora za prirodne resurse obrazuje Komisija za vode sa Potkomisijom za vodne resurse krša;

5. u pogledu organizacije rada Odbora za prirodne resurse i izbora rukovodilaca i članova pojedinih potkomisija, Predsjedništvo ovlašćuje Odbor da ove probleme rješava u saglasnosti sa odgovarajućim odjeljenjima;

6. da, ispred Akademije, Društvo za nauku i umjetnost Crne Gore posjete predsjednik akademik Edhem Čamo, generalni sekretar akademik Alojz Benac i vanredni član Derviš Sušić;

7. da sva odjeljenja do 5. decembra 1975. godine dostave Odboru za

koordinaciju naučnog rada prijedloge i mišljenja u vezi sa usaglašavanjem Srednjoročnog plana Akademije sa Planom društveno-ekonomskog razvoja BiH od 1976–1980.

8. pošto se 1976. godine navršava 25 godina od osnivanja Naučnog društva BiH, koje je 1966. godine preraslo u Akademiju nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, potrebno je da se ovaj događaj obilježi.

Da bi se realizovao ovaj jubilej, potrebno je obrazovati organizacioni odbor u koji svako odjeljenje treba da predloži svog predstavnika;

9. daje se saglasnost da Akademija bude suorganizator Simpozijuma „Spomenici NOR-a i revolucije u BiH – stanje i problemi“. Za predstavnika Akademije u Organizacionom odboru određuje se akademik Ivo Šeremet.

Izvršni odbor Predsjedništva je tokom 1975. godine održao sedam sjednica. Na tim sjednicama je prvenstveno razmatrao i određivao mjere za sprovođenje u život zaključaka skupština i Predsjedništva. U tom smislu Izvršni odbor se prvenstveno bavio radom nekih odbora, komisija, drugih radnih tijela i Radne zajednice Akademije, uključujući tu i sva tekuća finansijska materijalna pitanja. Na sjednicama je redovno davana saglasnost za objavljivanje radova u edicijama Akademije (prema prijedlozima Odjeljenja i drugih tijela), što je znatno opterećivalo rad IO. Raspravljano je i o sudjelovanjima članova Akademije na raznim naučnim i umjetničkim manifestacijama u zemlji i inostranstvu, kao i o svim drugim tekućim pitanjima. Izvršni odbor je, naravno, uložio dosta napora u pripremanju skupština, sjednica Predsjedništva i javnih istupa Akademije. Pri tome je trebalo pripremiti i sve analize, izvještaje i planove za ove organe. Izvršni odbor je, isto tako, održavao (preko predsjednika ili kolektivno) stalan kontakt sa samoupravnim tijelima i društvenim organizacijama u Republici, radi rješavanja nekih tehničkih pitanja i radi uključivanja Akademije u tekuća društveno-politička kretanja u SR Bosni i Hercegovini.

Izvršni odbor je, u okviru saradnje sa Akademijom umjetnosti DDR, organizovao prijem i javno predavanje člana pomenute Akademije Edvarda Klaudiusa, na temu: „Korijeni savremene literature u DDR.“ Prilikom prijema akademika Klaudiusa bilo je riječi o produbljavanju saradnje i potrebi prevazilaženja sadašnjih, više nego skromnih, dimenzija saradnje.

4. – ODBOR ZA KOORDINACIJU NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA AKADEMIJE

U toku godine Odbor je održao 5 sjednica. Nastavljajući rad na izvršenju zadataka koji su mu povjereni, na sjednicama su dominirala pitanja koja se odnose na praćenje stanja izvršenja naučnoistraživačkih zadataka, na analizu izvršenja Srednjoročnog plana ANUBiH kao i na prijedlog o statusu odbora i komisija i njihovom odnosu prema odjeljenjima. Osim toga, sačinjen je pregled finansiranja programa Fonda za naučnoistraživački rad i riješeni novi zahtjevi za finansiranje.

Na osnovu zaključaka sa sjednica, Odbor je izvršio pripreme za izradu izvještaja o izvršenju Srednjoročnog plana. Pripremljen je rezimirani pregled

rezultata rada na svih 15 istraživačkih projekata, uzimajući u obzir cjelokupnu aktivnost koja se odvijala kroz:

- naučnoistraživački rad, bilo samih akademika ili kroz institucije, ali po koncepcijama Akademije;
- individualne teme pojedinih članova Akademije koje tretiraju tematiku vezanu za datu oblast;
- naučnoistraživački rad akademika ostvaren izvan Akademije u organizacijama u kojima rade, a koji je vezan za datu tematiku;
- radove naučnika koji nisu članovi Akademije, a koji su objavljeni u publikacijama Akademije i koji se odnose na relevantnu oblast;
- organizovanje naučnih skupova i simpozijuma sa tematikom vezanom za datu oblast;
- učestvovanje predstavnika Akademije na skupovima organizovanim izvan Akademije koji su posvećeni tematici Srednjoročnog plana.

Osim toga, Odbor je dao teze na osnovu kojih odjeljenja, odbori i komisije treba da izrade srednjoročni program rada za period 1976–1980. godine.

Osnovne teze za sadržaj teksta Srednjoročnog plana su sljedeće:

1. osvrt na dosadašnje aktivnosti i postignute rezultate;
2. organizacija rada;
3. globalni program aktivnosti za period 1976–1980, obuhvatajući vrstu

akcija kao:

- vlastiti istraživački rad,
- inicirani istraživački rad koji se povjerava pojedincima ili institucijama izvan ANUBiH,
- pripremanje publikacija o stanju nauke u jednom određenom segmentu relevantnom za dati istraživački projekat,
- verifikacija rezultata drugih istraživanja,
- doprinos naučnoj politici u određenoj oblasti,
- održavanje naučnih skupova posvećenih problematici datog istraživačkog projekta,
- doprinos kadrovskoj problematici datog segmenta vezanog za odgovarajući istraživački projekat,
- ostale akcije sa ciljem da se unaprijedi dati istraživački sektor,
- publicistička aktivnost.

Odbor je razmatrao problematiku rada odbora i komisija, naročito u vezi sa njihovim odnosom sa odjeljenjima, te je u cilju unapređivanja aktivnosti odjeljenja predložio da se poslovi svrstaju u sljedeće grupe:

1. problemi naučne politike;
2. naučnoistraživački rad;
3. tekući poslovi koji su sačinjavali pretežan dio dosadašnje aktivnosti odjeljenja.

U cilju razgraničenja kompetencije odjeljenja, odbora i komisija predložene su teze za izradu odgovarajućeg pravilnika, i to kako slijedi:

- pod radnim tijelima Akademije podrazumijevaju se, u okviru ovog pravilnika, organizacione jedinice koje formiraju odjeljenja Akademije sa ciljem izvršavanja dugoročnih naučnoistraživačkih projekata definisanih u Srednjoročnom planu Akademije. Ta radna tijela mogu imati nazive „odbori“ ili „komisije“;

— odbore ili komisije formira jedno ili više odjeljenja Akademije, zavisno od toga uolikoj mjeri su zadaci interdisciplinarnog karaktera. Članove RT određuju odjeljenja iz svojih redova;

— radna tijela se konstituišu samostalno, s tim da izbor predsjednika potvrđuje odjeljenje osnivač, odnosno osnivači;

— zadatak radnog tijela je da iz povjerene naučne problematike planira, razrađuje, organizuje i realizuje naučnoistraživačku aktivnost Akademije, a u duhu Srednjoročnog plana i ostalih radnih dokumenata Akademije;

— ukoliko se za to ukaže potreba, radna tijela mogu, za realizaciju određenih poslova iz svog djelokruga rada, angažovati i saradnike iz redova priznatih naučnih ili stručnih radnika izvan Akademije. Način i uslovi toga angažovanja moraju biti u duhu pozitivnih propisa kao i normativnih akata Akademije;

— radna tijela su ovlaštena da raspolazu finansijskim sredstvima predviđenim godišnjim planom Akademije za realizaciju povjerenih im istraživačkih projekata;

— radna tijela su ovlaštena da poduzimaju i druge akcije potrebne za realizaciju povjerenih im projekata, kao organizovanje skupova, savjetovanja ili simpozijuma, povjeravanje određenih poslova drugim institucijama izvan Akademije i sl., sve u okviru aktivnosti i iznosa predviđenih planom Akademije;

— radna tijela podnose prijedloge nadležnim odjeljenjima za izdavanje publikacija u okviru Akademije, o izvršenim naučnoistraživačkim radovima ili drugim akcijama u okviru svoje djelatnosti;

— prestanak rada radnih tijela slijedi na osnovu odluke Skupštine Akademije a na prijedlog nadležnih odjeljenja koja su ih osnovala.

5. — KOMISIJA ZA ISTORIJU NARODA BiH

Krajem 1975. godine trebalo je da budu predati Komisiji za istoriju rukopisi svih šest tomova Istorije naroda Bosne i Hercegovine: Potkomisije, kao redakcije pojedinih knjiga, i Komisija, kao centralna redakcija, trebalo je nakon toga da pristupe potrebnim redakcionim poslovima (usklađivanje tekstova, nužne dopune, ispravke i skraćivanja i sl.).

Međutim, taj rok, koji je sporazumno sa saradnicima utvrđen, nije mogao biti održan. Još 10. februara 1975. godine, na zajedničkoj sjednici Predsjedništva Akademije i Komisije za istoriju, na opći zahtjev svih potkomisija Predsjedništvo je produžilo saradnicima rok za predaju rukopisa do kraja 1976; U 1977. godini pristupilo bi se konačnom usvajanju tekstova. Na taj način — ako se uzme da su prve pripreme na izradi Istorije počele u martu 1968. — rad na njenoj izradi trajao bi ravnih deset godina.

Za ovaj duži tempo rada — s kojim se u početku nije računalo — postoje objektivni, ali i subjektivni razlozi.

Prije svega, izrada Istorije naroda Bosne i Hercegovine, koja bi zadovoljila i naučne kriterije i potrebe našeg društva, zahtijevala je obiman i kompleksan prethodni istraživački rad. S jedne strane stoji činjenica da je istorija naroda Bosne i Hercegovine do danas ostala neispitana sa više aspekata, a s druge strane postoji ogromna istorijska građa, koja je ostala neiskorištena. Zato se postavio zadatak da se pregledaju postojeći arhivski fondovi, te relevantna građa izdvoji i fotokopira. Ova faza u istraživačkom radu dala je odlične rezultate. Sakupljen je vanredno

značajan istorijski materijal, ali je baš obimnost i važnost snimljene građe nametnula potrebu dužeg proučavanja od predviđenog. To je jedan od glavnih razloga objektivnog karaktera zašto je došlo do zakašnjenja u realizaciji projekta.

Drugi razlog za zakašnjenje je kadrovske prirode. Komisija je ostala bez petorice saradnika, i to četvorice koja su umrla i jednog koji je dao ostavku. Svih tih pet saradnika imalo je ključnu ulogu u izradi Istorije.

Ako se pokuša dati sumaran pogled na ono što je do sada učinjeno, to bi se moglo opisati u ovih nekoliko tačaka:

1) Do sada je sakupljena značajna istorijska građa u obliku mikrofilmova, odnosno fotokopija iz svih perioda istorijskog razvitka Bosne i Hercegovine. Sakupljeno je oko 57.000 kopija do sada nepoznate istorijske građe.

2) Za jedan dio te građe, uglavnom iz turskih arhiva, napravljena su regesta. Regesta iz turskih arhiva opsežu oko 12.000 stranica. Napravljena su i regesta građe koja se nalazi u Dubrovačkom arhivu. Ova regesta, zajedno sa regestima iz arhiva u Bolonji, opsežu preko 3.000 stranica. Nadalje, napravljena su regesta iz nekoliko bosanskih sidžila, a Tešanski sidžil iz polovice XVIII vijeka u cijelosti je preveden.

3) Izrađene su tri bibliografije koje se odnose na sve istorijske periode.

4) U 1975. godini pristupilo se organizovanju stručnih sastanaka na kojima su se pretresala određena pitanja od bitnog značaja za obradu Istorije. Na sastanku od 2. jula „Uvodnu riječ“ izložio je predsjednik Komisije akademik Branislav Đurđev, a govorila su još devetorica saradnika. Tretirala su se pitanja pretežno metodološkog karaktera. Dana 19. novembra i 8. decembra održani su sastanci na temu „Postavljanje i pretresanje problema o razvoju etničkih odnosa u Bosni i Hercegovini od srednjeg vijeka do oslobođenja 1945“. Uvodni referat dao je također akademik Đurđev, a četrnaest saradnika govorilo je o karakteristikama etničkog razvoja u pojedinim periodima.

5) Još nema gotovih predatih tekstova, izuzev ono što je pronađeno u zaostavštini pok. akademika Ante Babića. Pošto je morao biti produžen rok za predaju rukopisa do kraja 1976, i oni saradnici koji imaju završene tekstove – a tih je malo – nastavili su s njihovim dopunjavanjima i tekstualnim dotjerivanjima.

Pregled Babićeve zaostavštine, koja je sva prepisana, pokazao je da je samo jedan dio teksta definitivno završen. Naknadno je u rad na obradi srednjovjekovnog perioda uključen prof. dr Sima Ćirković, koji će zajedno sa drugom dva saradnika, dopisnim članom Desankom Kovačević – Kojić i prof. dr Markom Šunjićem, dati cjelinu djela.

Turski period biće prikazan u dva toma, stariji do kraja XVII vijeka, a kasniji od početka XVIII vijeka do 1878. Na pisanju teksta koji se odnosi na stariji turski period, rade akademici Nedim Filipović i Branislav Đurđev, te dr Adem Handžić, prof. Hamid Hadžibegić, prof. dr Milan Vasić i ing. Alija Bejtić, a na kasnijem također Đurđev i Bejtić, kao i doc. dr Mustafa Imamović, Ahmed Aličić, Mitar Papić, Seid Traljić i dr Muhamed Hadžijahić. Poteškoća je nastala ostavkom rukovodioca III potkomisije prof. dra Avde Sućeske, koji je bio preuzeo obavezu i da obradi određenu tematiku koja se odnosi na XVIII vijek. Umjesto njega za rukovodioca ove Potkomisije izabran je prof. dr Rade Petrović. Međutim, još uvijek nije definitivno utvrđeno koji će saradnici obraditi dijelove teksta koji su ostali nepokriveni Sućeskinom ostavkom. Razlog za to nalazi se u činjenici da se vrlo mali broj naših istoričara bavi proučavanjem XVIII vijeka.

Što se tiče obrade austrougarskog perioda, teška situacija u koju je zapala izrada ovog toma, smrću dopisnog člana Hamdije Kapidžića, uglavnom je u 1975.

godini prevladana. Na obradi ovog toma rade prof. dr Ferdo Hauptmann, dr Dževad Juzbašić, Ilija Hadžibegović, Risto Besarović, doc. dr Mustafa Imamović i Mitar Papić, a uključeno je i više saradnika koji će izraditi prethodne monografije.

U pogledu obrade perioda stare Jugoslavije i perioda narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije, sretna je okolnost da je početkom 1975. Institut za istoriju u Sarajevu planirao kao svoj redovni zadatak tematiku koja se neposredno uvrštava u tekst V i VI toma Istorije. U Institutu rade ranije angažovani saradnici na V i VI knjizi i to direktor Instituta dr Nikola Babić te dr Nedim Šarac, dr Ahmed Hadžirović, dr Zdravko Antoniće, Rafael Brčić i dr Rasim Hurem. Na izradi prethodnih monografija angažovani su i neki saradnici van Instituta. Monografija o privredi stare Jugoslavije koju je izradio prof. dr Kemal Hrelja već je predata.

6. – IZDAVAČKA DJELATNOST

Red. broj	Edicija	Organ. jedinica	Naslov rada -djela
I. Izišlo iz štampe u 1975. godini:			
1. GRAĐA – XIX/15	OD nauka	C. Rihtman i sar.: "Zbornik napjeva narodnih pjesama u BiH" (Dječje pjesme)	
2. GODIŠNJAK – XII/10	Centar BI	sveska priloga za 1973. g.	
3. LJETIPIS – VI	Predsjedništvo	sveska za 1973. godinu	
4. DJELA – XLVII/2	Centar BI	I. Bojanovski: "Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji"	
5. DJELA – LI/4	OKU	V. Milošević: "Kameni spavač"- partitura	
6. DJELA – L/3	OKU	M. Mulić "Srpski izvori Pletenija sloves"	
7. RADOVI –LV/18	OD nauka	sveska priloga za 1974.	
8. RADOVI – LII/14	OPM nauka	sveska priloga (mat.) za 1974. godinu	
9. RADOVI – LIII/3	OT nauka	sveska priloga za 1974. g.	
10. RADOVI – LVI/2	OKU	sveska priloga za 1974.	
11. RADOVI – LVII/19	OM nauka	sveska priloga za 1975.	
12. POS. IZDANJA – XIII/5	OPM nauka	Simpozijum o istraživanjima šumskih zemljišta	
13. POS. IZDANJA – XXVII/6	OPM nauka	Naučni skup "Iskorišćavanje osnovnih pedoloških karata"	

II. U štampi se nalazi:

1. RADOVI – LIX/16	OPM nauka	sveska priloga (mat.) za 1975. g.
2. POS. IZDANJA – XXV/3	OKU	Bibliografija radova o narodnoj književnosti III
3. POS. IZDANJA – XXIV/6	Centar BI	Međunarodni kolokvij “Utvrdjena ilirska naselja”
4. POS. IZDANJA – XXVI/7	Centar BI	Bibliografija o antičkoj arheologiji Jugoslavije
5. POS. IZDANJA – XXVIII/5	OT nauka	Naučni skup “Razgovori o arhitektonskoj kritici”
6. GODIŠNJAK – XIV/12	Centar BI	sveska priloga za 1974.
7. DJELA – XLIX/29	OD nauka	I. Voje: “Kreditna trgovina u srednjovjekovnom Dubrovniku”
8. DJELA – LI/5	OKU	M. Šamić: “Ličnost, djelo i doba A. Žida u svjetlu njegova dnevnika”
9. GODIŠNJAK – XIII/11	Centar BI	jubilarna sveska (10-ta godišnjica Centra)
10. POS. IZD. – XXIX/5	OM nauka	Simpozijum o botulinusu
11. LJETOPIŠ – VII	Predsjedništvo	sveska za 1974. g.
12. DJELA – LIII/30	OD nauka	V. Bogićević: Austro-Ugarska i jugoslovensko pitanje sa posebnim osvrtom na BiH (1903-1914)

III. Pripremljeno za štampu:

1. RADOVI – LVIII/4	OT nauka	sveska za 1975. (u prikupljanju).
2. GRAĐA – XX/16	OD nauka	grupa autora: prilozi iz etnologije
3. GRAĐA – XXI/17	OD nauka	V. Začek: Bosna u tajnim političkim izvještajima Františka Zaha iz Beograda (1843 – 1848)
4. GRAĐA – XXII/18	OD nauka	G. Čremošnik: Studije za srednjovjekovnu diplomatiku i sigilografiju

7. – BIBLIOTEKA

U toku 1975. godine nabavljeno je 546 knjiga i 348 godišta periodike, i to:

Knjige

Kupovinom	159 knjiga u vrijednosti od	24.322,20 din.
Poklonom	50 " " "	1.200,00 din.
Razmjenom	331 " " "	12.965,00 din.
Naša izdanja	6 " " "	1.240,00 din.
Ukupno:	546 knjiga u vrijednosti od	39.727,20 din.

Časopisi

Kupovinom	46 godišta u vrijednosti od	13.853,00 din.
Poklonom	2 " " "	60,00 din.
Razmjenom	294 " " "	13.080,00 din.
Naša izdanja	6 " " "	1.131,00 din.
Ukupno:	348 godišta u vrijednosti od	28.124,00 din.

Za kupovinu knjiga i časopisa utrošeno je ukupno 38.175,20 din., a vrijednost knjižnog fonda je uvećana za 67.851,50 dinara. Prema tome Biblioteka je na dan 31.XII 1975. godine imala 7.655 knjiga i 4.413 godišta periodike.

U istom vremenskom periodu uspostavljeno je 8 (osam) novih razmjena publikacija, tako da se razmjena vrši sa 234 institucije, od toga 107 u inostranstvu, a 127 u zemlji. U razmjeni je poslato 1.767, na poklon članovima akademija, rukovodiocima i ustanovama 1.131, a na recenziju 19 primjeraka naših izdanja.

Posredstvom međubibliotečke pozajmice pozajmljeno je 159 knjiga i 119 časopisa, od toga 55 knjiga i 8 časopisa iz Narodne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine. Iz drugih biblioteka u Jugoslaviji pozajmljeno je 27 knjiga.

Pregled primljenih knjiga i časopisa Biblioteke, kao i Biblioteke Centra za balkanološka ispitivanja izašao je za januar-februar 1975; mart-juni 1975.

U istom vremenskom periodu radilo se i na obradi knjižnog fonda po sistemu univerzalne decimalne klasifikacije.

III. IZVJEŠTAJI O RADU ODJELJENJA AKADEMIJE
(1. I — 31. XII 1975.

1. – IZVJEŠTAJ ODJELJENJA ORGANIZACIONIH JEDINICA

ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

U toku 1975. godine Odjeljenje je dopunjeno izborom novih članova i time je omogućeno da Odjeljenje intenzivira svoju djelatnost i na ona područja društvenih nauka koja ranije dugoročnim naučnoistraživačkim projektima nisu bila obuhvaćena. U toku ove godine rad Odjeljenja kretao se dijelom u smjeru izvršavanja obaveza koje proizlaze iz ranije utvrđenih i prihvaćenih dugoročnih projekata, a dijelom u razmatranju i prihvatanju novih projekata. I u jednom i u drugom domenu Odjeljenje je, u toku ove godine, na pojedinim sjednicama, sastancima i drugim vidovima saradnje sa odgovarajućim institucijama i naučnim radnicima, raspravljalo o pitanjima vezanim za uspješniju realizaciju ovih projekata. U vezi s ovim formirane su dvije nove komisije koje su preuzele neposredno rukovođenje i ostvarivanje zadataka iz ovih područja, a to su *Komisija za etnomuzikološka istraživanja* i *Komisija filozofa i sociologa*, čiji je program rada utvrđen na zajedničkom dogovoru.

U toku ove godine Odjeljenje je održalo **d e v e t** sjednica na kojima su pretresana pitanja vezana za uspješnije ostvarivanje zadataka utvrđenih u Srednjoročnom planu. U cilju uspješnijeg ostvarivanja ovih zadataka zaključeno je da se posveti jača pažnja ostvarivanju utvrđene dinamike rada prihvaćenih projekata i u tom cilju da se na sjednicama razmatraju periodični izvještaji o izvršenim radovima, nastalim poteškoćama i pruži pomoć ondje gdje se pojave zastoji i prekoračenja predviđenih rokova. U vezi s ovim, preporučeno je rukovodiocima pojedinih planova da ispitaju realne mogućnosti blagovremenog izvršavanja predviđene dinamike, a ukoliko postoje smetnje da predlože reviziju plana, kako bi izvršenje bilo dovedeno u okvire realnih mogućnosti. Odjeljenje je razmatralo i pitanje programiranja rada samog Odjeljenja i zaključilo da se na početku godine orijentaciono postave značajnija pitanja koja će po utvrđenom redosljedu biti razmatrana na sjednicama Odjeljenja. U cilju potpunije realizacije usvojenih projekata, potpunijeg sagledavanja problematike vezane za ove zadatke, kao i ostvarivanje zaključaka Odjeljenja, odlučeno je da se u toku ove godine planiraju periodični sastanci i skupovi predstavnika odgovarajućih naučnih institucija na kojima će se razmatrati otvorena pitanja i iznaći rješenja za otklanjanje eventualnih smetnji. Napominje se da je na onim područjima za koja Odjeljenje ima organizovana radna tijela i stalne stručne saradnike rad intenzivniji i izvršavanje preuzetih obaveza urednije. Pojedini problemi i pitanja vezana za realizaciju preuzetih obaveza izložena su u posebnim izvještajima radnih tijela Odjeljenja. U okviru tekućih zadataka Odjeljenje je razmatralo i rješavalo pitanja koja se odnose na sprovođenje zaključaka Skupštine, Predsjedništva i Izvršnog odbora ANUBiH. Odjeljenje je na prijedlog Komisije za lingvistička ispitivanja zaključilo da u povodu 70. godišnjice života Jovana Vukovića pripremi zbornik njegovih radova i redakciju za ovaj zbornik u koji su ušli akademici Đurđević i Čemerlić i prof. D. Brozović, K. Milošević i A. Peco.

Odjeljenje je u toku ove godine posebnu pažnju posvetilo pripremama za održavanje *Međunarodnog naučnog skupa posvećenog 100 - godišnjici ustanka u BiH, drugim balkanskim zemljama i istočnoj krizi* i pružilo pomoć Međuakademijskom odboru za organizaciju ovog skupa. Iako je rad na pripremi i održavanju ovog skupa bio povjeren Međuakademijskom odboru težište obaveza, pa prema

tomei samog rada, padalo je na članove Odbora iz kruga naše Akademije kao i na samo Odjeljenje. Iz priloženog izvještaja Odbora vidi se obim rada kao i uspjeh održanog naučnog skupa.

U proteklom periodu Odjeljenje je posredstvom svojih članova razvilo saradnju sa Međuakademijskim odborom za proučavanje uzroka i posljedica II svjetskog rata, Međuakademijskim odborom za izradu geografsko-istorijskog atlasa južnoslovenskih zemalja, Međuakademijskim odborom za repetitorij srednjovjekovnih istorijskih izvora, Međuakademijskim odborom za narodne umotvorine, Međuakademijskim odborom za proučavanje tendencija razvoja humanističkih nauka, Međuakademijskim odborom za metodologiju, Međuakademijskim odborom za medijska istraživanja, Međuakademijskim odborom za život i običaje naroda i narodnosti Jugoslavije i Odborom za proučavanje kosmosa.

U Komisiji za istoriju naroda Bosne i Hercegovine učestvuje veći broj članova Odjeljenja sa opsežnim obavezama u izvršavanju programa rada ove Komisije.

U okviru Odjeljenja rad se odvijao preko sljedećih odbora, centara, odnosno komisija:

1. Odbora za Međunarodni naučni skup posvećen 100-godišnjici ustanka u BiH (vidi pod Naučni skupovi),
2. Centra za balkanološka ispitivanja,
3. Komisije za lingvistička ispitivanja,
4. Komisije za etnomuzikološka ispitivanja,
5. Komisije za filozofiju, sociologiju i politologiju,
6. Komisije ekonomista.

CENTAR ZA BALKANOLOŠKA ISPITIVANJA

Djelatnost Centra za balkanološka ispitivanja u 1975. godini odvijala se prema planu rada koji je usvojen početkom godine i u kojem glavno mjesto zauzimaju dugogodišnje teme (one iziskuju višegodišnja terenska i druga istraživanja). Osnovna tematika u tom okviru je bila, opet, usmjerena na ispitivanje materijalne i duhovne kulture Ilira u našoj zemlji. Pored ovih tema, saradnici Centra su u protekloj godini radili i na nizu manjih projekata pa će i o njima biti riječi u ovom izvještaju.

1. Rad na *dokumentacionom centru materijalne i duhovne kulture Ilira*:

a) U ovom okviru najveći dio posla je obavljen na prikupljanju dokumentacije za kartoteku zatvorenih grobnih nalaza sa ilirskog područja. Definitivno je završeno 230 grobnih cjelina, od čega 60 grobova iz Nina kod Zadra, 62 groba iz Karaburme kod Beograda, 78 grobova iz nekropole istočne Bosne (Lug – Tegare, Jezero – Ročević, Šundinovića, Crkvina – Batković, Silajet – Dvorovi i Gornja Tuzla) i 30 grobova sa Glasinca.

b) U okviru teme „Materijalna kultura Delmata“ u 1975. godini rad je bio ograničen na tipološku obradu keramičkih nalaza sa Gradine u Koritima (Buško Blato) i Gradine u Biograticima kod Lištice.

U okviru svakog lokaliteta izrađena je glavna i detaljna tipološka diferencijacija koja je obuhvatila: oblike posuda (tipove i varijante), profile, odnosno obode (tipove i varijante), drške (tipove i varijante) koje su još posebno obrađivane s obzirom na mjesto drške na posudi, te ukrase (ornamente) koji su takođe obrađeni

dvostruko, po motivima i po mjestu na posudi.

Na osnovu izdvojenih tipova i varijanti oblika, oboda, drški i ornamenata izrađeni su osnovi kartoni koji sadrže kompletne statističke podatke o brojčanoj zastupljenosti odnosno tipa ili varijante u okviru lokaliteta kao cjeline. Za Gradinu u Koritima izrađen je i pregled zastupljenosti po horizontalnoj stratigrafiji (kvadratima, odnosno sondama), s obzirom na pomanjkanje vertikalne stratigrafije. Za Gradinu u Biograticima ovakva podjela nije rađena pošto je u pitanju materijal nađen u sekundarnom položaju.

Ukupno je izrađeno 117 kompletnih kartona za Gradinu u Buškom blatu (Korita), te 65 kartona za Gradinu u Biograticima.

2. U nastavku rada na *obradi utvrđenih naselja na teritoriji ilirskih plemena Delmata*, Centar za balkanološka ispitivanja je u 1975. godini izvršio obradu odgovarajućih naselja na području Buškog blata. Kompleksno je obrađeno 10 gradina na spomenutom području i jedna gradina na sektoru Duvanjskog polja, koja je ostala neobrađena u prošloj godini. Na osnovu dobivenih rezultata može se konstatovati da je gustina naseljenosti oko Buškog blata slabija od one u Duvanjskom polju. Ovdje se ne radi o onako organizovanom sistemu utvrda, iako su gradine rađene po istom sistemu i principu izbora terena i uglavnom su međusobno vizuelno povezane. Dobiva se utisak da je više pažnje poklanjano kontroli prilaznih pravaca negoli jedinstvenom sistemu utvrđivanja.

U isto vrijeme Centar je vrlo aktivno učestvovao na organizaciji rada oko utvrđenih ilirskih naselja na području Hrvatske (kraška polja u Lici) i Srbiji (vranjska kotlina).

3. U protekloj godini su nastavljena *istraživanja grobnih tumula na Glasinačkom području*. Arheološko-antropološkom ispitivanju praistorijskih ilirskih tumula, prethodilo je rekognosciranje terena i tada je odlučeno da se iskopavanje izvede na jednom tumulu većih dimenzija na lokalitetu Iljak – Sjeversko, jugoistočno od Rogatice. Tokom iskopavanja utvrđeno je da u ovom tumulu ima 14 grobova sa 14 pokojnika. U tumulu je antropološki materijal dosta slabo očuvan, a nađeno je i nešto arheoloških priloga. Tehnička, fotografska i nivelmanska dokumentacija, kao i arheološki i antropološki nalazi, deponovani su u Centru za balkanološka ispitivanja.

4. U 1975. godini su započeti pripremni radovi na izradi monografije o Panonima, a čitav posao oko prikupljanja građe na sjevernom području ilirskih i južnom području panonskih plemenskih zajednica trajće više godina.

5. U protekloj godini je nastavljeno *ispitivanje ilirskih i rimskih komunikacija u Bosni i Hercegovini*. U tom smislu su obavljena hodološka ispitivanja na sljedećim relacijama: Cavtat – Glavska – Poljice – Bihovi (Trebinje), Čapljina – Ljubuški, Duvanjsko polje – Vinjani, trasom: Nesihovina – Studena Vrla – Vel. Galići – Cvitića most – Imotski, a djelomično je ispitan priključni put Klobuk – Grude – Posuški gradac, Glavska – Trebinje i Glavska – Plat, Jablanica, Bos. Gradiška i još neki priključni pravci. Ispitivanje će se nastaviti u idućoj godini.

6. U 1975. godini, kao i u 1974., rad na *Praistoriji jugoslovenskih zemalja* odvijao se samo u tri grupe (paleolit i mezolit, neolit, eneolit). U protekloj godini je nastavljeno prikupljanje građe u gotovo svim jugoslovenskim centrima gdje

postoje odgovarajuće zbirke. Taj posao je u cjelini završen i autori tekstova su u drugoj polovini godine prišli izradi svojih tekstova prema unaprijed utvrđenom planu. Tekstovi će biti gotovi do polovine 1976. godine. U 1975. godini su održani stručni i konsultativni sastanci redakcijskih grupa na kojima su raspravljani neki problemi vezani za specifičnost pojedinih praiistorijskih perioda, diskutovano je o hronološkim i terminološkim pitanjima kao i o sociološkim aspektima vezanim za društvene zajednice odgovarajućih perioda.

Što se tiče ilustrativnog materijala, završen je veliki dio posla za svesku o paleolitu i mezolitu, kao i trećina posla za druge dvije sveske, tako da će kompletan posao ilustriranja prve tri sveske biti gotov do kraja 1976. godine.

7. U okviru *lingvističkih istraživanja* nastavljen je rad na sljedećim temama:

a) „Toponimija Prigorja, sa određivanjem predslavenskog i slavenskog jezičkog sloja“. U 1975. godini nisu obavljani svi poslovi koji su bili predviđeni u planu rada, jer su radila samo dva saradnika, a ostalo je da se obradi i nešto sela iz prošlogodišnjeg plana, tako da su završeni poslovi u katastarskim općinama Damaslovec, Horvati, Molvice i Rakov Potok.

b) Terenski rad na prikupljanju građe o romanskim jezičkim elementima nije obavljen u 1975. godini, zbog bolesti istraživača, pa će se prebaciti u narednu godinu, tako da je u protekloj godini sređena i obrađena građa koja je bila sakupljena prilikom ranijih terenskih ispitivanja.

c) U nastavku prikupljanja i obrade građe za izučavanje duhovne kulture Cigana, u protekloj godini je prikupljen materijal za novu studiju pod naslovom: „Proučavanje problematike morfologije glagola u romskom jeziku“.

d) Rad na temi: „Ilirske antroponimijske studije“ teče prema ranije utvrđenom planu. U 1975. godini je pripremljena studija iz ove oblasti pod naslovom „Enhelejši“.

8) U okviru *etnoloških ispitivanja*, saradnici Centra su u 1975. godini radili na sljedećim temama:

a) „Tradicionalni elementi u seoskoj porodici istočne i dijela južne Srbije. Započeta ispitivanja u 1973. i 1974. godini nastavljena su prema predloženom planu i u okviru odobrenih sredstava. Ispitivanja su obavljena u još 16 sela, tako da je u protekloj godini završeno ispitivanje na terenu odabranih punktova. Ispitivanja su izvršena u ukupno 30 sela kao što je bilo i planirano. Sabranu građu ispitivači sređuju i ispisuju na listiće. Definitivno prepisivanje i sređivanje građe biće završeno u prvoj polovini 1976. godine.

b) U 1975. godini nastavljeni su i poslovi oko prikupljanja građe za „Tematsku etnološku bibliografiju Jugoslavije“. Izvršno je kolacioniranje 700 listića i uloženo po redoslijedu oko 1.000 kartica.

9. Centar je u 1975. godini pristupio uspostavljanju čvršće i konkretnije saradnje sa nekim organizacijama i institucijama u zemlji i inostranstvu koje se bave sličnom problematikom, a prvenstveno sa institucijama u Skoplju, Zagrebu i Krakovu. Centar je, takođe, aktivno učestvovao u radu raznih jugoslovenskih i međunarodnih organizacija kao što su: *Jugoslavensko-italijanska komisija za izučavanje praistorije i protoistorije Jadrana, Balkanska komisija za izučavanje starije istorije Balkana, Međunarodno udruženje za izučavanje jugoistočne Evrope, Komisija za rimski limes. Komisija za tabula imperii romana, balkanološki instituti u Moskvi, Berlinu i Minhenu.*

10. U 1975. godini Centar je pripremio i predao u štampu sljedeća izdanja: a) *Godišnjak* – XIII/11 sa 30 naučnih priloga (posvećen A. Bencu), b) *Godišnjak* – XIV/12 sa 11 naučnih priloga, c) materijal sa *Međunarodnog kolokvija „Utvrdjena ilirska naselja“* i d) „*Antičku arheološku bibliografiju Jugoslavije*“ autora Aleksandra Stipčevića.

11. U maju 1975. godine održan je i *godišnji sastanak stalnih članova Centra* na kojem je razmatran izvještaj o radu Centra u protekloj godini i izvještaj radnih komisija Centra (Komisije za kartoteku grobnih nalaza, i za toponomiju Prigorja i Komisije za praistoriju jugoslavenskih zemalja), zatim je vođen razgovor o stanju istraženosti antičkog doba u našoj zemlji i, konačno, donesen je plan rada Centra za 1976. godinu. Na sastanku je takođe dosadašnji Srednjoročni plan rada nadopunjen i prilagođen novom periodu od 1975–1980. godine. Zaključci sa ovog sastanka biće objavljeni u *Godišnjaku Centra* za 1975. godinu u rubrici „Hronika“.

KOMISIJA ZA LINGVISTIČKA ISPITIVANJA

Rad Komisije u 1975. godini odvijao se u potpunosti prema usvojenom planu rada za tu godinu. Naime, već nekoliko godina aktivnost Komisije vezana je za realizaciju nekoliko krupnih projekata, od kojih su neki međunarodni, a drugi međuakademijski – jugoslovenski.

1. *Rad na opštestovenskom lingvističkom atlasu (OLA)* predstavlja stalnu obavezu Komisije na međunarodnom planu. U protekloj godini obavljani su sljedeći poslovi:

a) obrađen je i posljednji bosanskohercegovački OLA-punkt (Vijaka kod Vareša, –obradio saradnik S. Rementić iz Beograda);

b) odgovarajuća dijalektološka građa sa bosansko-hercegovačkih punktova pripremljena je za kartografisanje na kome su radile radne grupe OLA u Moskvi krajem januara i početkom februara 1975. godine. Saradnici Komisije S. Čerić i D. Vujičić učestvovali su neposredno u tom radu u Moskvi kao članovi jugoslovenske radne grupe (S. Čerić u fonetskoj sekciji, a D. Vujičić u leksičko-tvorbenoj);

c) pripremljen je i odgovarajući materijal za sastanke Redakcionog kolegija i radnih grupa koji su održani u Sofiji u maju 1975. godine. Akademik J. Vuković sudjelovao je u radu Redakcionog kolegija OLA, čiji je stalni član, a u radu radnih grupa i na plenarnim sastancima učestvovao je D. Vujičić;

d) takođe je pripremljen i dostavljen naš materijal (materijal za 105 pitanja) za kartografisanje koje će se obaviti krajem januara i početkom februara 1976. godine u Moskvi;

e) pripremljeni su demografski opisi za svih 13 bosansko-hercegovačkih punktova, a D. Vujičić je objedinio demografske opise i za sve srpskohrvatske punktove;

f) D. Vujičić je napravio i tri fonološka opisa za tri bosanska punkta.

2. Rad na *onomastici* odvija se u skladu sa planom rada Međuakademijskog odbora za onomastiku. U Komisiji je organizovan rad na ekscerpiranju onomastičke građe iz etnografske studije *Višegradski Stari Vlah* (ekscerpciju je obavila S. Čerić). Sem toga, učestvovali su akademik J. Vuković (sa referatom) i D. Vujičić

(sa referatom i saopštenjem) na Prvoj onomastičkoj jugoslovenskoj konferenciji, koja je održana u drugoj polovini oktobra u Tivtu.

3. U okviru *opštijih dijalektoloških ispitivanja* dr A. Peco nastavio je i u toku ovog ljeta terenska istraživanja šćakavskih ikavskih govora u zapadnoj Bosni.

Isto tako, akademik J. Vuković i D. Vujičić u toku desetodnevnog boravka projektovale su i organizovale sistematskije prikupljanje građe na potezu Foča – Pljevlja, koji bi posao trebalo da se obavi u toku nekoliko narednih godina.

U toku 1975. godine osobito je intenziviran rad na projektu *Bosansko-hercegovački dijalekatski kompleks – sinhronijska deskripcija i odnos prema savremenom standardnom jeziku*, koji se realizuje u saradnji naše Komisije i Instituta za jezik u Sarajevu. Akademik J. Vuković rukovodi projektom, a D. Vujičić je rukovodilac radne grupe koja neposredno realizuje zadatke na projektu. Isto tako, Vuković i Vujičić su u toku ljeta obradili i po jedan punkt za ovaj projekat, a intenzivno su radili i na pripremi prve sveske Bosanskohercegovačkog dijalektološkog zbornika, koja se ovih dana pojavljuje iz štampe, pored ostalog, sa Upitnikom za ispitivanje bosanskohercegovačkih govora, čiji su autori akademik Vuković, prof. Brozović, prof. Peco i D. Vujičić, i sa približno potpunom Bibliografijom radova o bosansko-hercegovačkim govorima, čiji je autor D. Vujičić sa saradnicima.

4. Rad na *terminologijama* odvijao se prema usvojenom planu i prema smjernicama što su date na Savjetovanju, koje je održano u organizaciji Komisije u decembru 1974. godine u Akademiji. Prije svega, prikupljeni su referati i saopštenja sa Savjetovanja, tako da je kompletiran i pripremljen materijal za objavljivanje, a zatim organizovan je i terenski rad:

– akademik J. Vuković sakupljao je materijal za stočarsku terminologiju u Pivi,

– spoljni saradnik Komisije dr Nenad Vuković bilježio je takođe u Pivi terminološku građu kojom se imenuje pokušstvo,

– D. Vujičić bilježio je geografske apelative na području Jezerske visoravni i tu građu iskoristio za podneseno saopštenje u Tivtu.

Pored navedenog, akademik J. Vuković i D. Vujičić boravili su krajem godine u Zagrebu radi iznalaženja mogućnosti iskorištavanja prikupljene građe u okviru projekta Etnološki atlas Jugoslavije za naš projekat o terminologijama.

5. Rad na *Rječniku crkvenoslavenskog (općeslavenskog) literarnog jezika* odvijao se prema predviđenom planu.

6. U okviru Protokolom ugovorene saradnje između naše Komisije i Zakłada Słownianoznawstwa Poljske akademije nauka, u toku 1975. godine organizovan je boravak u našoj zemlji dvjema saradnicama Zakłada, dok je sa naše strane 2 mjeseca (oktobar – novembar) boravila u Poljskoj N. Gošić, viši stručni saradnik Komisije, tom prilikom obišla tamošnje lingvističke institucije, upoznala se sa metodologijom njihova rada i građom u njihovim izvanredno bogatim jezičkim kartotekama.

7. U toku perioda za koji se podnosi izvještaj predsjednik Komisije i saradnici učestvovali su:

– N. Gošić na Kongresu jugoslovenskih slavista u Zagrebu – sa referatom;

- N. Gošić na ljetnjem seminaru za makedonski jezik u Ohridu;
- D. Vujičić na Kongresu folklorista Jugoslavije — sa referatom;
- akademik J. Vuković na Prvoj jugoslovenskoj onomastičkoj konferenciji — sa referatom;
- D. Vujičić na Prvoj jugoslovenskoj onomastičkoj konferenciji — sa jednim referatom i jednim saopštenjem;
- akademik J. Vuković, D. Vujičić, S. Čerić na Simpozijumu posvećenom 150-godišnjici rođenja D. Daničića u Beogradu i Zagrebu, te N. Gošić na istom simpozijumu u Zagrebu.

KOMISIJA ZA ETNOMUZIKOLOGIJU

Prema zaključku Odjeljenja društvenih nauka (20.11.1975.), obrazovana je Komisija za etnomuzikološka ispitivanja, pošto su prethodno održana dva proširena sastanka sa predstavnicima zainteresovanih institucija.

Komisija je nastavila sa radom dosadašnje radne grupe i preuzela brigu oko organizovanja sistematskog rada u toj oblasti, sa ciljem da se tradicionalna muzička djelatnost najširih slojeva naroda BiH (ne isključujući tradicionalnu obrednu religioznu muziku) — što hitnije i što temeljitije upozna, opiše, snimi i arhivira, a ujedno prate i sva zbivanja koja se u promijenjenim uslovima života ispoljavaju u toj oblasti narodnog stvaralaštva.

Zadaci Komisije su prema tome t r a j n o g karaktera. Preuzimajući zadatke dosadašnje radne grupe, kao i obaveze iz djelokruga Međuakademijskog odbora za narodne umotvorine i Međuakademijskog odbora za život i običaje naroda i narodnosti Jugoslavije, Komisija je svjesna da će izvršenje ovih zadataka u mnogome ovisiti o realizaciji prihvaćenog prijedloga da se u prostorijama Akademije osnuje Arhiv zvučnih snimki i transkripcija zapisa sa 1–2 stručna saradnika.

KOMISIJA ZA FILOZOFIJU, SOCIOLOGIJU I POLITOLOGIJU

Poslije odlaska I. Fochta, rukovodioca Komisije, aktivnost Komisije je praktično bila izostala. Izborom novih članova Odjeljenje društvenih nauka je iniciralo rad ove Komisije. Sazvan je sastanak Komisije kojem je prisustvovao i sekretar Odjeljenja. Tom prilikom razmotren je prijedlog vanrednog člana Arifa Tanovića o projektima Srednjoročnog plana ANUBiH:

1. Progresivna društvena misao između dva rata u BiH,
2. Osnovne vrijednosti socijalističkog društva.

Tom prilikom usvojena su ova dva projekta, a istovremeno je sačinjen izvještaj za Odbor za koordinaciju naučnog rada. Na istoj sjednici predloženo je proširenje Komisije.

Ova dva projekta su ocijenjena kao društveno i naučno opravdana potreba u smislu dugoročnije orijentacije kadrova na ove teme, kao što su specifičnost socijalističke revolucije u Jugoslaviji i osnovne vrijednosti socijalizma, a posebno socijalističkog upravljanja. Naučna i teorijska istraživanja treba da pokažu svu složenost, originalnost i humanizam jugoslovenske revolucije kao i doprinos jugoslovenskih marksista teoriji naučnog socijalizma. Takođe komparacija raznih vrsta socijalističkih uređenja ima svoje društveno i naučno opravdanje.

Na projektu Osnovne vrijednosti socijalističkog društva angažovao bi se širi krug kompetentnih naučnih radnika i Institut za sociološka istraživanja Fakulteta političkih nauka. Tema Razvoj marksističke i progresivne misli između dva rata u BiH kao baština napredne misli na koju se oslanjaju savremena duhovna i socijalistička kretanja predstavlja neizostavan zadatak i obiman istraživački posao utvrđivanja stvarnih vrijednosti, dometa i uloge te misli u naučnom životu ove Republike i Jugoslavije. Veći broj naučnih radnika istraživali bi i pripremili cjelovite monografske studije sa kompletnim bibliografijama. Dosadašnja parcijalna istraživanja ne mogu zamijeniti potrebu za sintetičkim studijama koje predviđa ovaj projekat ANUBiH.

KOMISIJA EKONOMISTA

Po sugestijama Odbora za organizaciju naučnog rada Akademije, koje su razmotrene na sjednici Odjeljenja društvenih nauka, Komisija je preispitala mogućnosti pravovremenog izvođenja planiranog naučnog rada „Konceptija dugoročnog ekonomskog razvoja SRBiH“ pa je, s obzirom na teškoće koje su oko toga naknadno iskrsele, odlučila da predloži izvjesno njegovo sužavanje. O ovome prijedlogu raspravljano je na sjednici Odjeljenja društvenih nauka od 23. IX 1975. godine i zaključeno da se usvoji da se od Predsjedništva Akademije zatraži saglasnost kao i podrška kod odgovarajućih republičkih tijela za dobivanje finansijskih sredstava za ovaj posao. Sužavanje o kome je riječ konkretizirano je u obradi sljedećih tema:

1) „Konceptija dugoročnog ekonomskog razvoja SR BiH“ studija u obimu do 4 autorska tabaka, zamišljena kao prethodni rad za daljnja i dublja istraživanja složene problematike uokvirene ovom temom. Ostvarivanjem ovoga rada olakšao bi se eventualni budući prilaz šire planiranom naučnom pothvatu. Ovaj rad obavio bi se u toku jedne godine, a njegov nosilac bio bi dr Hasan Hadžimerović, vanredni član Akademije;

2) „Bosna i Hercegovina u spoljnoj trgovini Jugoslavije“, studija u kojoj bi se obradio dosadašnji položaj Bosne i Hercegovine u jugoslovenskoj spoljnoj trgovini i promjene koje bi u ovoj oblasti mogle, odnosno trebalo da se izvrše u doglednijoj budućnosti u cilju unapređenja republičke privrede. Studija bi se završila za četiri godine, rad bi se obavljao uz pomoć spoljnih saradnika, a njegov nosilac bio bi dr Stjepan Lovrenović, vanredni član Akademije.

ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

U 1975. godini Odjeljenje je održalo 9 sjednica na kojima je raspravljana ova problematika:

1. Na nekoliko sastanaka raspravljano je o zadacima Odjeljenja u vezi sa izvršenjem Srednjoročnog plana Akademije. Analizirani su projekti predviđeni Srednjoročnim planom Akademije u kojima su angažovani pojedini članovi Odjeljenja. Ti projekti su sljedeći:

— Istraživanja pravaca razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH,

– Istraživanja prirodnih resursa BiH i

– Istraživanja krša

Raspravljajući o programu naučnog rada Odjeljenja uočeno je i zaključeno je:

a) uz vrlo aktivno angažovanje članova Akademije i saradnika, razrada projekta o pravcima razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH je u 1975. godini bila u završnoj fazi i projekat je završen. Potrebno je nastojati i raditi da se projekat realizira;

b) istraživanja prirodnih resursa su po svojoj tematici međuodjelenskog karaktera. Odjeljenje je razradilo pojedine teze za istraživanja iz područja biljnog i životinjskog svijeta, te karakteristika zemljišta. Zainteresovni članovi Odjeljenja su se angažovali da se rad aktivira;

c) u projektu istraživanja krša članovi Odjeljenja se ne mogu angažovati, jer je osnovna problematika tog područja već obuhvaćena istraživanjima u navedenim projektima.

Takođe je raspravljano o metodologiji naučnog rada i s tim u vezi zaključeno da se prati, koordinira i valorizuje naučni rad iz onih naučnih područja koja članovi Odjeljenja mogu da obrađuju, a naročito ako je to rezultat istraživanja projekata obuhvaćenih Srednjoročnim planom Akademije. U vezi sa izvršenjem plana raspravljano je o aktivnosti članova u odborima i na zadacima Akademije i konstatovano je njihovo zalaganje. Povremeno će se razmatrati aktivnost članova u izvršenju zadataka Akademije.

2. Raspravljalo se i aktivno sudjelovalo u pripremama za Redovnu skupštinu Akademije. Razmatrani su principi za prijem novih članova i zaključeno je da predlagani članovi moraju biti istaknuti naučni radnici, kako je predviđeno Statutom Akademije, da su društveni radnici i da posjeduju moralnopolitičke kvalitete; svakako je poželjno da su se i do sada aktivno uključivali kao saradnici na rješavanju određenih zadataka Akademije. U više navrata razmatrano je na Odjeljenju o kandidatima za prijem u Akademiju, a baza razmatranja bili su navedeni utvrđeni principi. Nakon svestranog razmatranja odjeljenje je predložilo 5 kandidata, i to dva za redovne i 3 za vanredne članove. Na Izornoj skupštini izabrani su svi kandidati predloženi od strane Odjeljenja.

Takođe je razmatrano pitanje saradnika Akademije. Nakon svestrane diskusije o statusu i profilu saradnika Akademije zaključeno je da se postupci o prijemu saradnika odgode, dok se ne pribavi mišljenje Predsjedništva i to pitanje preciznije definiše novim Zakonom i Statutom Akademije.

3. Razmatrani su prijedlozi za nagrade i odlikovanja članova Odjeljenja. Na osnovu razmatranja postignutih rezultata naučnog rada Odjeljenje je predložilo akademika Krunoslava Ljolju za dodjelu 27-julske nagrade BiH koja mu je i dodijeljena u 1975. godini.

Povodom 60. godišnjice života i preko 30 godina naučnog i stručnog rada, Odjeljenje je predložilo za odlikovanje akademika Dušana Maksimovića. Na žalost Komisija za nagrade i odlikovanja Akademije nije uopće razmatrala taj prijedlog i u vezi s tim do sada nije ništa učinjeno.

4. Članovi Odjeljenja redovno su upoznavani sa zaključcima Predsjedništva i Izvršnog odbora Akademije. Zaključci su uvijek detaljno razmatrani i prodiskutovani te su članovi angažovani u njihovom izvršavanju.

5. Razmatrano je pitanje saradnje sa drugim akademijama u i izvan zemlje. Uočeno je da Odjeljenje, osim rada nekih članova u međuakademijskim odborima i komisijama, ne sarađuje dovoljno sa odjeljenjima drugih akademija ili akademijama određenih naučnih oblasti, na rješavanju slične ili identične naučne problematike. Saradnja sa stranim akademijama (SAD, SSSR i DDR) odvija se uglavnom na polju društvenih i jezičnih nauka. Jedino postoji saradnja između Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu sa srodnim institutima u SSSR-u, koja je uklopljena u plan Međuakademijske saradnje.

Došlo se do konstatacije da se Odjeljenje treba više angažovati u predlaganju tematike za saradnju sa stranim akademijama u oblasti prirodnih nauka, da se ubuduće nastoji uspostaviti saradnja na rješavanju naučne problematike iz onih područja koja su obuhvaćena programom i projektima Akademije, te da članovi Odjeljenja podnesu konkretne i razrađene prijedloge saradnje sa pojedinim akademijama prema ustaljenoj praksi.

6. Redovno su razmatrani prispjeli radovi iz područja matematičkih i prirodnih nauka koji se predlažu za štampanje u edicijama Akademije.

U 1975. godini izašla je jedna sveska „Radova“ (LII/14), grupa matematika. U svesci je bilo ukupno 9 radova od 11 autora, a među autorima članovi Akademije se pojavljuju sedam puta, a 4 puta autori iz drugih institucija.

U Posebnim izdanjima izdat je materijal sa Simpozija o šumskim zemljištima, koji obuhvaća 23 rada od 42 autora, i materijal sa naučnog skupa o pedološkim kartama, koji sadrži 7 radova od 9 autora.

7. Neki članovi Odjeljenja sudjelovali su u organizaciji i radu Simpozijuma o botulizmu, kojeg je organizovalo Odjeljenje medicinskih nauka.

Rad odbora i komisija Odjeljenja

U okviru Odjeljenja djelovao je Odbor za istraživanje pravaca razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH, a članovi Odjeljenja radili su u ovim međuodjeljenjskim odborima: Odbor za zaštitu prirode i čovjekove sredine, Odbor za prirodne resurse i Odbor za krš.

1. Odbor za istraživanje pravaca razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH.

U toku 1975. godine odbor je održao više sastanaka na kojima su razmatrane osnovne teme istraživanja i problemi u vezi sa izradom projekta. Formirana je *Komisija* za koordinaciju rada za izradu makroprojekta „Istraživanje pravaca razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH“ (predsjednik akademik Miroslav Varadin) sa ciljem da uže stupi u vezu sa nosiocem izrade projekta Institutom za ekonomiku poljoprivrede Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu i u stalnom kontaktu doprinese razrješenju postojećih problema i konačnoj izradi projekta. U okviru te aktivnosti održano je savjetovanje sa predstavnicima zainteresovanih privrednih i naučnih institucija, društvenih organizacija, predstavnicima JNA i drugih, na kojem je razmatrana naučna problematika koja je predviđena za obradu u okviru Makroprojekta. Nakon tog savjetovanja, korigiranja i utvrđivanja naučne problematike, prišlo se izradi konačne verzije, te je završen i

prezentiran makroprojekt „Pravci razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH“. Makroprojekat je dostavljen Akademiji, odnosno Odjeljenju u nekoliko primjeraka.

Akademija je upoznala Skupštinu BiH sa Makroprojektom i dva primjerka dostavila Republičkoj zajednici za naučni rad BiH. Na raspisani konkurs Zajednice u 1975. godini naučne institucije natjecale su se za sredstva u svrhu izvršenja prve faze istraživanja koja su predviđena Makroprojektom.

Odbor je sazvao još jedno savjetovanje u junu 1975. godine na kojem je razmatrano pitanje finansiranja Makroprojekta. Sastanku je prisustvovalo 19 predstavnika raznih institucija i opština brdsko-planinskog područja. Nakon duže diskusije zaključeno je da se formira Savjet Makroprojekta koji će se angažovati oko finansiranja i ostvarenja Makroprojekta, da se sredstva osiguraju putem samoupravnih sporazuma, da se u „Zelenom planu“ pokuša naći mjesto za finansiranje razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja i da se integrišu sve teme i projekti koji su u vezi sa problematikom brdsko-planinskog područja.

Zatim je predložen i formiran Savjet Makroprojekta na čelu sa akademikom Dušanom Maksimovićem, u koji su osim članova Akademije ušli predstavnici privrede, naučnih institucija, opština, Republičke zajednice za naučni rad, JNA i drugih društvenih i privrednih organizacija. U toku izvještajnog perioda sve članice Savjeta nisu još dostavile imena svojih predstavnika.

Takođe je zaključeno da se Makroprojekat umnoži i uz informaciju dostavi svim zainteresovanim, kako bi se uz sredstva Republičke zajednice za naučni rad obezbijedili i drugi izvori finansiranja u svrhu brže realizacije predviđenih istraživanja.

Međuodjeljski odbori u kojima su angažovani članovi Odjeljenja:

1. Odbor za zaštitu i unapređenje čovjekove okoline (predsjednik akademik Pavle Fukarek).

U 1975. godini radilo se na aktiviranju rada odbora, na postavljanju konkretnog programa rada, kao i na koordiniranju rada Odbora sa mnogim tijelima koja imaju zadatak zaštititi i unaprijediti čovjekovu okolinu. Odbor je održao tri sastanka.

Osim Međuakademijskog odbora za zaštitu prirode i čovjekove okoline u koji su delegirani od strane naše Akademije akademik P. Fukarek i vanredni član T. Vuković, postoji Jugoslavenski i Republički savjet za zaštitu i napređenje čovjekove okoline (akademik P. Fukarek je član Predsjedništva oba savjeta), zatim postoji međuresurski i međurepublički organ SIV-a za zaštitu i unapređenje čovjekove okoline, organizacija Republičke zajednice za naučni rad koja treba da izradi prijedlog projekta republičkih naučnih istraživanja u toj oblasti kao i druge organizacije koje se bave istom problematikom.

U toku 1975. godine održan je niz naučnih skupova posvećenih problemima zaštite životne sredine, kao i veći broj sastanaka organizacionog karaktera. Mnogim od tih sastanaka, kao i sastancima Međuakademijskog odbora za zaštitu prirode i čovjekove okoline prisustvovali su i aktivno sudjelovali u radu članovi Odbora naše Akademije. Akademik P. Fukarek prisustvovao je trećem zasjedanju Jugoslavenskog savjeta za zaštitu čovjekove okoline kao delegat u Savjetu. Može se reći da su članovi Odjeljenja koji rade u ovom Odboru učestvovali aktivno u svim društvenim zbivanjima u vezi sa zaštitom prirode.

Zaključeno je da će Odbor pripremiti konkretan program rada, na bazi programa uspostaviti saradnju sa tijelima koja se bave istom problematikom, da će

popuniti radne grupe Odbora saradnicima i aktivno učestvovati u manifestacijama i radu tijela u vezi sa zaštitom prirode i čovjekove okoline.

2. Odbor za prirodne resurse

U izvještajnom periodu OPMN je u više mahova raspravljalo o zadacima i radu ovog Odbora. Na zajedničkom sastanku sa OTN, na kojem je razmatran dosadašnji rad Odbora, izabrani su novi članovi i aktiviran je rad. Članovi Odjeljenja u okviru navedenog Odbora rade u grupi za zemljišta, koja ima potpuno razrađen program rada, i u grupi za biljni i životinjski svijet.

Osnovni zadaci grupe za zemljište Odbora, kojom rukovodi akademik M. Ćirić su ovi:

a) Obrazovanje radne grupe za koordinaciju i korelaciju u pedološkom kartiranju. (Radna grupa je formirana i radi.)

b) Razrada metoda za interpretaciju i iskorištavanje pedoloških karata. Održano je savjetovanje i materijali su štampani u posebnoj publikaciji.

c) Razrada projekta za uspostavljanje informacionog sistema u oblasti proučavanja zemljišta. Podnijeta je prijava na konkurs Zajednice za naučni rad BiH za finansiranje izrade projekta.

d) Održavanje naučnih skupova o stanju i problemima proučavanja i iskorištavanja zemljišta u poljoprivredi i šumarstvu. Materijali simpozija o proučavanju i iskorištavanju šumskih zemljišta štampani su u 1975. godini u izdanju Akademije.

e) Saradnja s odgovarajućim odborima Akademije pri planiranju istraživanja koja se odnose na zemljište.

Grupom za biljni i životinjski svijet Odbora za prirodne resurse rukovodi vanredni član T. Vuković. Grupa ima tri komisije, i to:

- Komisija za resurse biljnog svijeta (predsjednik akademik P. Fukarek),
- Komisija za životinjski svijet (predsjednik dopisni član T. Vuković) i
- Komisija za stočarstvo (predsjednik akademik D. Maksimović).

Svaka od tih komisija izradila je teze kojima je obuhvaćena osnovna problematika tretiranog područja.

Kasnije su umjesto grupe za biljni i životinjski svijet formirane dvije posebne komisije, i to: Komisija za biljni svijet i Komisija za životinjski svijet.

3. Odbor za krš

U više mahova raspravljano je o radu tog Odbora. Odbor u 1975. godini tako reći nije bio aktivan. Osnovni razlog pasivnosti bila je činjenica da je veći dio problematike tog Odbora prihvaćen i razrađen, te je ušao u program rada tri prije navedena odbora Akademije. Zbog toga je bilo teško aktivirati taj Odbor i često je radio u krnjem sastavu, jer neki članovi Odbora uopće nisu prisustvovali sastancima.

Članovi Odjeljenja smatraju da je problematika krša, bar što se tiče OPMN, obuhvaćena i iscrpljena u programima prije navedenih odbora.

Pored članova Odjeljenja u rad navedenih odbora uključeni su i istaknuti naučni radnici i stručnjaci iz drugih ustanova i organizacija.

Rad u drugim odborima Akademije

Akademici T. Šoljan i P. Fukarek članovi su Međuakademijskog odbora za floru i faunu Jugoslavije.

Akademik K. Ljolje član je Međuakademijskog odbora za nuklearne nauke, te Odbora za koordinaciju naučnog rada, Odbora za biblioteku i Odbora za nagrade i odlikovanja ANUBiH.

Akademik D. Maksimović je predsjednik Odbora za finansije, a akademik M. Varadin predsjednik Odbora za izdavačku djelatnost.

ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Medicinsko odjeljenje ANU je u protekloj godini radilo na realizaciji naučnoistraživačkih zadataka postavljenih Planom za 1974. i Srednjoročnim planom. Na sastancima se raspravljalo o stanju, perspektivama i uslovima medicinske nauke u našoj Republici, a posebno u Sarajevu. Na svakoj sjednici se raspravljalo o brojnim tekućim zadacima, prijemu novih radova, o recenzijama radova ili monografija, dakle vođene su rasprave u vezi sa naučnom aktivnošću članova i saradnika. Znatna dio svoje aktivnosti Odjeljenje je posvetilo razmatranju rada svojih pet odbora i komisija, kao i rezultatu simpozijuma koji su održani u protekloj godini, a u okviru ili pomoći ANU.

Članovi Odjeljenja medicinskih nauka i saradnici su vrlo angažovani ne samo u realizaciji projekata medicinske nauke nego i kao vrhunski zdravstveni radnici u našoj Republici. Svojim radom su doprinijeli rješavanju velikog broja problema medicinske edukacije, organizacije zdravstva, organizacije medicinske nauke i čine značajan doprinos u svojoj oblasti u našoj Republici.

Medicinsko odjeljenje je u 1975. godini održalo 8 sjednica. U prvom dijelu godine radilo se na pripremama za Izbornu skupštinu, na formulaciji prijedloga za izbor i na izboru koji je izvršen 27. februara 1975. godine.

Medicinsko odjeljenje je u prvoj polovici godine, u zajednici sa stručnjacima izvan Akademije, pokušalo da sagleda stanje, zadatke i perspektivu medicinske nauke u SRBiH. Isto tako je bilo pokušaja da se sagleda odnos između medicinske nauke i zdravstva u našoj Republici. Pomenuto praćenje i evaluiranje medicinskih oblasti je vođeno na osnovu stava da su ljekari dužni da daju doprinos ne samo zdravlju naroda nego i doprinos medicini i reprodukciji znanja. Konstatovano je da među pomenuta dva doprinosa postoji znatna disproporcija u našoj Republici, jer pored vanrednog doprinosa zdravlju naroda doprinos medicini je mnogo i neuporedivo manji. Ocijenjeno je da se oko 150 ljudi cjelodnevno bavi izradom projekata iz medicinskih nauka, što iznosi samo desetinu cjelodnevno angažiranih naučnih radnika u naučnoistraživačkom radu iz drugih oblasti. U Odjeljenju je zaključeno da se nastavi rasprava i evaluacija naučnoistraživačkog rada, ali da se svi članovi Odjeljenja još više angažuju u zajednicama za nauku, na Univerzitetu i zdravstvu, te da kroz te aktivnosti, dakle pored doprinosa zdravlju, obrazovanju i kulturi, budu još više angažovani u organizaciji, omasovljenju i intenzifikaciji naučnoistraživačkog rada u medicini. Što se tiče prioriteta treba ih izabirati iz svih sfera: sociološko-ekonomsko-psiholoških, kliničko-aplikativnih i fundamentalnih. Poseban problem je stvaranje kadrova za obrazovanje medicinaru, za zdravstvenu službu i za medicinsku nauku koji će moći rješavati nadolazeće probleme

medicinske nauke i zdravstva.

U okviru rasprave o realizaciji Srednjoročnog plana ANU i realizaciji Plana Odjeljenja za 1975. godinu velika pažnja je posvećena aktiviranju i modifikaciji rada Međuakademijskog odbora za ishranu. Razmatrana je mogućnost smanjenja programa rada, angažovanja stručnjaka izvan Akademije i izrada projekata u okviru drugih disciplina, a u vezi sa ishranom. Dok je rad svih drugih odbora i komisija bio pozitivan i vrlo intenzivan, rad u Odboru za ishranu nije mogao biti aktiviran. U ovom periodu je više puta raspravljano o problemima Međuakademijskog odbora za ishranu i pokušalo se iznaći moguće rješenje. U tom cilju je imenovana Komisija Odjeljenja, koja je trebalo da sačini plan i prouči mogućnosti angažovanja svih članova Odjeljenja u radu pomenutog Odbora. Na koncu je zaključeno da Medicinsko odjeljenje ne može nastaviti da nosi odgovornost za Međuakademijski odbor za ishranu pored najbolje volje svih članova Odjeljenja i pored angažovanja stručnjaka izvan Odjeljenja, jer u Odjeljenju nema nutricioniste, niti stručnjaka tako bliskog problemima ishrane da se taj Odbor može voditi na visini ugleda i standarda rada Medicinskog odjeljenja. Odlaskom akademika Sarvana i Žarkovića, Odjeljenje je izgubilo dvojicu vrsnih stručnjaka koji su bili angažovani kao rukovodioci Međuakademijskog odbora za ishranu i koji su bili dobri poznavaoi problema ishrane.

Predloženo je da se ukine pomenuti Međuakademijski odbor za ishranu i da se projekt u vezi sa ishranom izbriše iz Srednjoročnog plana.

U prvoj polovici 1975. godine Odjeljenje je raspravljalo o potrebi da se izradi kompleksan plan razvoja humane i veterinarske medicine za naredni period. U tom globalnom planu Medicinsko odjeljenje ANU će preuzeti jedan dio aktuelne problematike, a osim toga članovi Odjeljenja su spremni da pomognu u evaluaciji rezultata naučnoistraživačkog rada svih onih koji to žele i koji publikuju svoje radove u medicinskim časopisima naše Republike. Isto tako Odjeljenje je izrazilo spremnost da studira disproporciju između ulaganja i rezultata istraživanja u medicini u našim uslovima. Članovi Odjeljenja će nastojati da se proporcije između medicinske oblasti i drugih oblasti nauke u Jugoslaviji približe onima koje su u našoj Republici, jer su te proporcije na štetu medicinske nauke. Ta nastojanja da se usklade proporcije treba realizirati kroz ANU, ali i kroz ostale činoce naučnog života naše Republike.

U ovom izvještajnom periodu značajna je bila i posjeta akademika Preloga iz Švajcarske, gosta naše Akademije, koji je posjetio naše institucije, izvršio konsultacije i održao predavanje u ANU. Kasnijom dodjelom Nobelove nagrade članu naše Akademije Vladimiru Prelogu potvrđen je izvanredni doprinos ovog naučnika hemiji i medicini.

Internacionalni simpozijum o trovanju botulinusom i njegovoj terapiji organizovan je u drugoj polovici 1975. godine.

Simpozijum je održan 11. i 12. jula, a na njemu je učestvovalo 8 stranih i više domaćih učesnika. Izvještaj o radu i rezultatima Simpozijuma prihvatilo je Odjeljenje na sjednici i ocijenilo vrlo pozitivno.

Odmah u septembru je odobren izvještaj za proteklih 8 mjeseci i donesen plan rada za 1976. godinu. Medicinsko odjeljenje se je opredijelilo da u narednom periodu raspravlja o pitanjima u vezi sa daljnjim razvojem medicinske nauke u SRBiH, izvršenju novog Srednjoročnog plana, organizaciji naučnih skupova i evaluaciji rezultata rada odbora i komisija. Većina članova Odjeljenja su u dva i više

odbora i rukovode pomenutim odborima, te na taj način znatno doprinose radu odbora i komisije pri ANU. Članovi Odjeljenja su zaključili da pored sadašnjih odbora treba formirati nove, čiji naziv, sadržaj i metod rada treba prethodno dobro utvrditi.

Na svojoj sjednici od 26. novembra 1975. Odjeljenje se je opredijelilo da u naredni Srednjoročni plan uđu tri projekta:

1. Istraživanja promjena na krvnim sudovima krvotoka srca i krvnim sudovima ekstremiteta u populacijama raznih dobnih skupina u SRBiH;

2. Studije osnovnih epideimiološko-kliničkih karakteristika virusnog hepatitisa kao osnova za prevenciju i suzbijanje ove bolesti u SRBiH;

3. Evaluacija unificirane hemoterapije malignih neoplazmi. Pomenuti projekti su prihvaćeni za Srednjoročni plan, pošto se o njima prethodno prodiskutovalo na odgovarajućim odborima, a uporedo sa tim više puta na sjednici Odjeljenja.

Poseban interes za MOANU predstavlja endemska nefropatija. Postoji odbor za nefropatiju pri našoj ANU i Međuakademijski odbor za endemsku nefropatiju koji je pri SANU. Članovi MOANU, a posebno akademik Gaon, predsjednik Odbora, nastoje da okupe sve republičke komisije za endemsku nefropatiju u cilju da MO bude mjesto regionalne koordinacije rada. Akademik Gaon je izabran za predsjednika Međunarodne konferencije za nefropatiju, koja je dala preporuke o kriterijima za dijagnozu i način praćenja prevalencije, incidencije i mortaliteta nefropatije. Koncem godine je održan sastanak Međuakademijskog odbora za nefropatiju na kojem je naš predstavnik referisao o radu u SRBiH. MOANU je bilo neprekidno obavještavano o toku rasprave i mjera koje se preduzimaju, a postoji veliki interes članova Odjeljenja da se taj rad unaprijedi. Odjeljenje se nije odlučilo da postavi novi projekt za Srednjoročni plan, jer već postoji projekt pri republičkim zdravstvenim organizacijama i projekt na saveznom nivou koji obuhvata dijelove naše Republike. Odboru za nefropatiju je preporučeno da se angažuje unutar pomenutih projekata i rada drugih odbora i komisija za nefropatiju.

U drugoj polovici 1975. godine održan je redovni sastanak Međuakademijskog koordinacionog odbora MO jugoslavenskih ANU sa stručnom i opštom tematikom. Od članova Odjeljenja sastanku su prisustvovali akademik Stern sa referatom „Današnje stanje istraživanja supstance P”, akademik Hadžiselimović sa referatom „Međusobni odnosi građe, funkcije i uzrasta djeteta u prve dvije godine” i akademik Gaon sa referatom „Rezultati laboratorijskih terenskih testiranja raznih hipoteza o rezervoaru klasičnog pjegavca u BiH”. Sastanak je održan u Titogradu 7. i 8. novembra, a iza toga je održan sastanak sekretara odjeljenja u Zagrebu. Na sastanku je sudjelovao akademik Stern, koji je podnio pismeni izvještaj o radu. Zaključak je sastanka da se idući skup Koordinacionog odbora održi u Sarajevu sredinom 1976. godine.

Publicistička aktivnost članova MO se je sastojala u razmatranju i primanju publikacija za časopis „Radovi”. Isto tako članovi MO su imenovali komisiju za redakciju „Radova” - posebna monografija sa Simpozijama o botulinusu toksinu. U izvještajnom periodu izašla je publikacija Radovi - LVII knjiga 19. Odjeljenja medicinskih nauka sa 12 radova. Sedam radova je iz eksperimentalne, četiri iz kliničke, a jedan rad je bio o etiopatogenezi nefropatije čovjeka i vezikularne hematurije goveda. Eksperimentalni radovi se odnose na analizu djelovanja raznih supstanci i lijekova kao npr. psihotropnih lijekova, djelovanja novih antihista-

minika, djelovanja termogena, a dva rada su o histološkom istraživanju šok-bubrega i supkomisuralnog organa. Klinički radovi su se odnosili na razmatranja o hipertrofiji srca sportista, bronhomotoričnim aktivnostima, anomalijama hemostaze i imunološkim studijama.

Osim već publiciranih radova u izvještajnom periodu na Odjeljenju su razmatrani i prihvaćeni za štampu radovi koji se odnose na celularni imunitet u insuficijenciji bubrega, zatim hemijsku simpatektomiju i njen efekt u kardiovaskularnom sistemu. Medicinsko odjeljenje se je složilo da u plan izdavačke djelatnosti uđe monografija akademika Grina „Endemski sifilis u Bosni i njegova eradikcija”. Za štampu se također pripremaju publikacije u vezi sa temama čija je izrada jednim dijelom finansirana od strane Fonda za naučna istraživanja ANU, i to: Korelacija između vrijednosti lipida na krvi i antitrombina, Histohemijske studije posljedice eksperimentalne infekcije treponemama i hiperoksije, zatim o procjeni količine acetilholina u tkivnim tečnostima pomoću biološkog testa i nekoliko radova u vezi sa vezikalnom hematurijom goveda i nefropatijom ljudi. Svi navedeni radovi su najavljeni pred Odjeljenjem. Iz projekta koji se odnosio na Modifikaciju motorike reproduktivnog sistema već je publiciran rad pod naslovom „Uticaj seksualnih steroida na reakcije izazvane stimulacijom nerava reproduktivnog trakta”. Rad na temama koje je finansirao Fond je u završnoj fazi ili je već završen. Zakašnjavaње se pravda naglim poskupljivanjem materijala i laboratorijskih usluga planiranih u radovima.

Evaluacija individualnih tema finansiranih od strane Fonda za naučni rad ANU vršena je nekoliko puta. O temi koja se odnosi na projekt „Modifikacija motorike reproduktivnog sistema” je raspravljano prilikom prijema rada za štampu. Cilj istraživanja je bio upoznavanje svojstva i posebnosti neuromišićne transmisije u reproduktivnom sistemu i eventualna kontrola transmisije. U vezi sa ovom temom učinjena su ispitivanja na dijelovima muškog i ženskog reproduktivnog sistema. Rad je završen. O radu „Korelacija kvantitativnih i kvalitativnih vrijednosti lipida krvi i prirodnog inhibitora trombina antitrombina III” izvješteno je MOANU da je rad završen i da se priprema za publikaciju. Cilj rada je bio da se ustanovi veza između količine i vrste lipida, sa jedne strane, i intenziteta inhibitora trombina, sa druge strane. Nađeno je da postoji negativna korelacija, što znači da se sa povećanjem lipida smanjuje vrijednost antitrombina u serumu. Projekt „Odabrana poglavlja komparativne patologije i ambientologije” je također završen i najavljena je publikacija rezultata ovih radova. U ovom radu se traži povezanost između endemskih bolsti ljudi i životinja i pokušava objasniti povezanost nefropatije ljudi i vezikalne hematurije faktorima tla i drugim ekološko-egzogenim faktorima. Sa tim u vezi predloženo je dalje proučavanje pretpostavki prema kojima treba preorijentirati stanovništvo sa zemljoradnje na stočarstvo, jer će tako ugroženo stanovništvo za hranu upotrebljavati poljoprivredne proizvode iz drugih krajeva. Projekt „Histohemijsko ispitivanje patoloških procesa u tkivu eksperimentalno inficiranih životinja T.Pallidumom pod uplivom hiperoksije organizma” ima za cilj da se uporede nalazi ranije registrovani kod čovjeka sa onim nalazima koji su dobiveni eksperimentalno na životinjama. Pretpostavka je da se oksigen terapija pokuša u liječenju hroničnih tkivnih luetičnih promjena. Rad je u završnoj fazi

Pomen preminulim akademikima je održan dva puta u drugoj polovini 1975. godine. U izvještajnoj godini naše Odjeljenje je izgubilo dva dopisna člana, i to akademika Gušića i akademika Todorovića. Odjeljenje je sa dužnim poštovanjem saslušalo ogroman naučni, stručni i organizacioni doprinos preminulih akademika i odalo im dužnu poštu.

Rad komisija i odbora Odjeljenja

1. KOMISIJA ZA KARDIOVASKULARNI SISTEM

Komisija je sastavljena od 13 članova od kojih su 5 članovi Akademije, a dva su saradnici ANU. Komisija ima za cilj da dijelom istražuje, a dijelom koordinira naučnoistraživački rad u vezi sa povećanom prevalencijom i incidencijom degenerativnih oboljenja srca i krvnih žila u SRBiH. Poseban cilj Komisije je istraživanje oboljevanja krvotoka srca i koronarna bolest. Projekti koji se određuju pod rukovodstvom članova Komisije se mogu podijeliti u dvije grupe. Prva grupa su kliničko-epidemiološka istraživanja koronarne bolesti, a druga grupa radova obuhvata eksperimentalna, morfološka i fiziološka ispitivanja krvnih sudova srca u normalnim i patološkim uslovima. Dio podataka će biti obrađen pomoću faktorijalne analize i sistema multiplih korelacija. Teme na kojima je rađeno su u kliničko-epidemiološkoj grupi: 1. Genetski aspekt koronarne bolesti, 2. Procentualna učestalost endogenih i egzogenih faktora u nastanku koronarne bolesti, 3. Poremećaj metabolizma lipida u korelaciji sa ponašanjem faktora koagulacije u etio-patogenezi koronarne bolesti, 4. Fonokardiogram u infarktu miokarde, 5. Ponašanje glukoze i laktata u kapilarnoj krvi i EKG promjena prije i poslije napora kod bolesnika sa koronarnom bolešću. Teme na kojima je rađeno u eksperimentalno-morfološkoj grupi su: 1. Izgled krvnih sudova srca sa filogenetskog i i ontogenetskog aspekta, 2. Embolične i trombitičke promjene u sitnim krvnim sudovima srca, 2. Rana detekcija ateroskleroze u koronarnom i perifernom krvotoku kod djece, 4. Eksperimentalno izazivanje oboljenja krvnih sudova srca, 5. Etiološki faktori kolateralne cirkulacije u koronarnom i perifernom krvotoku. Svi navedeni projekti se rade više godina i još nije moguće dati definitivne rezultate rada. Dobiveni rezultati za sada ukazuju da su oboljenja krvotoka srca po svojim morfološkim, patofiziološkim i semiološkim karakteristikama vrlo slična sa oboljenjima i zemljama sa naglom stopom rasta i preorijentacijom načina proizvodnje. Sa druge strane postoje specifičnosti za našu regiju. Komisija nastavlja rad na pomenutim problemima i proširuje istraživanja na klinički zdravim ljudima treće dobne skupine.

2. ODBOR ZA RAK

Odbor za rak je sastavljen od 10 članova od čega su dva člana ANU i jedan saradnik. Odboru je cilj da unaprijedi terapiju malignih oboljenja, a posebno multiplu hemoterapiju. Za ostvarenje pomenutog cilja Odbor se prihvatio formulisanja, realizacije i evaluacije projekta pod naslovom „Evaluacija unificirane hemoterapije malignih neoplazmi”. Još uvijek nije sigurno da hemoterapija produžava život bolesnika kod malignih oboljenja, niti u kojoj mjeri olakšava finalni period teškog bolesnika. Osim realizacije navedenog projekta Odboru je cilj koordinacija napora koji se čine u našoj Republici u vezi sa njegovom i terapijom bolesnika od raka. Tako se na Odboru povremeno razmatraju uspjesi rane detekcije karcinoma, razvoj kadrova za budući onkološki institut, pitanje kancerogena u našoj Republici u kojoj je intenzivna industrijalizacija. U okviru Odbora radilo se na temama „Tumori kože glave i vrata” i „Citološke promjene respiratornog epitela djece pušača”. Odbor će najuže sarađivati sa Kancerološkom sekcijom

Društva ljekara BiH, kao i sa Društvom za borbu protiv raka BiH, kako bi se što prije stvorio onkološki institut u našoj Republici, kojeg inače imaju sve druge Republike.

3. ODBOR ZA VIRUSNI HEPATITIS

Odbor je osnovan u novembru 1975. godine i ima 13 članova, od čega su tri članovi ANU. Cilj Odbora je izučavanje načina prevencije i terapije virusnog hepatitisa u našim uslovima. Ukazala se potreba za stvaranjem naučnoistraživačke grupe koja će, pored istraživača i zdravstvene službe, pokušati koordinirati, inicirati i organizirati rad na raznim aspektima virusnog hepatitisa. Virusni hepatitis u našoj Republici sa prevalencijom od 10.000 slučajeva godišnje predstavlja najveći problem patologije i ujedno prvorazredni socijalno-ekonomski problem. Uporedo sa sprovođenjem naučnoistraživačkog rada članovi Odbora će prenositi Zdravstvenoj službi svoja saznanja za praktičnu primjenu u prevenciji i suzbijanju zaraznih bolesti, a iznad svega sudjelovati lično u tom radu. Ukazala se potreba da se ispita uloga porodice, škole, radnog mjesta i uslova rada na održavanju i širenju infektivnog hepatitisa, da se ispitaju nova sredstva za prevenciju i liječenje, te primjena novog virusocida. U isto vrijeme će se proučavati kliničke slike, biokemijski testovi, HB-S AG nosioca. Odbor je prihvatio da radi na temi za Srednjoročni plan Akademije.

4. ODBOR ZA NEFROPATIJU

Odbor za nefropatiju je osnovan 1973. i ima 8 članova, od čega su 3 članovi ANU i dva saradnici. Zadatak Odbora je koordinacija rada između zdravstvene službe i svih institucija koje se bave naučnoistraživačkim radom u oblasti nefropatije. Cilj rada Odbora je da, osim koordinacije i saradnje sa svima koji se bave endemskom nefropatijom, organizuje posebne aspekte istraživanja. Predsjednik Odbora obilazi opštinska područja na kojima vlada endemska nefropatija. Kao rezultat zajedničke akcije svih koji istražuju, suzbijaju i liječe pomenutu tešku bolest, formirani su dispanzeri i ekipe za ispitivanje stanovništva i otkrivanje novih slučajeva. U okviru Odbora ANU vršena su ispitivanja da se nađe uzrok bolesti. Ispitivanja su vršena u dva projekta. U prvom je vršeno testiranje hipoteze vode kao mogućeg prenosioca endemske nefropatije, a u drugom eksperimentalnom radu ispitivan je uticaj vode i hrane sa područja endemskog nefritisa na promjene bubrega štakora. U okviru rada Odbora vršena su ispitivanja koja se odnose na geokemobiloške korelacije nekih endemskih bolesti ljudi i životinja u kojem se pokušavaju objasniti pojave hematurije goveda i balkanske nefropatije. Kao dio aktivnosti Međuakademijskog odbora za endemsku nefropatiju, naš predsjednik Odbora je 26. decembra referirao o stanju zdravstvene službe u novoosnovanim dispanzerima i na teritoriji 6 opština sjeverozapadne Bosne. Prihvaćen je prijedlog da se sljedeće godine u SRBiH održi sličan sastanak. Koncem novembra je kao delegat ANU predsjednik Odbora učestvovao na Međunarodnoj konferenciji za nefropatiju. Sastanak je organizirala SZO u Beogradu. Na osnovu referata od kojih je jedan podnio akademik Gaon, zaključeno je da se nastavi sa testiranjem sumnjivih živih i mrtvih uzročnika. Preporučeno je da se prati kretanje prevalencije, incidencije i mortaliteta endemske nefropatije u tri sela, u jednom u

kojemu je endemska nefropatija hiperendemična, u drugom u kojem je endemična i u obližnjem, trećem, selu gdje nema endemske nefropatije.

5. MEĐUAKADEMIJSKI KOORDINACIONI ODBOR MEDICINSKIH ODJELJENJA JUGOSLOVENSkih AKADEMIJA

Ovaj Odbor se sastaje svake godine sredinom ljeta, a čine ga članovi ili delegati MOANU. Cilj Odbora je razmjena iskustava o radu odjeljenja, iznošenje najvažnijih područja na kojima rade pojedini akademici u neposrednom naučno-istraživačkom radu i rasprava o opštim temama razvoja i organizacije medicinske nauke. Sljedeći sastanak Odbora treba da bude organizovan od strane naše Akademije.

ODJELJENJE ZA KNJIŽEVNOST I UMJETNOST

Odjeljenje je u 1975. godini održalo sedam sjednica. Na sjednicama je, pored raznih tekućih pitanja, tretirana i sljedeća problematika:

Izbor novih članova ANUBiH. - Na osnovu napisanih i pročitanih referata, i žive diskusije o njima, predloženo je Izornoj skupštini, i na njoj izabrano 6 novih članova.

Fizionomija radova. - U toku 1975. godine pripremljena je II sveska *Radova*, koja sadrži ove priloge:

- 1) M.Begić: Uspomeni Ive Andrića;
- 2) M.Begić: Uz Krležin jubilej;
- 3) M.Šamić: Francuska književnost na stranicama književnog časopisa Bosanska vila (1885-1914);
- 4) M.Begić: Na izvoristima Bašlarove poetike;
- 5) S.Koljević: Poruke i granice Lorensove umjetnosti;
- 6) Č.Sijarić: Carska vojska (odlomak);
- 7) D.Đurović: Čavka;
- 8) V.Milošević: Muzički folklor u kreativnom proseyu kompozitora;
- 9) N.Gošić: Informacija o radu na Istoriji književnosti Bosne i Hercegovine;
- 10) Likovni prilozi: I.Šeremeta, M.Todorović, Ismeta Mujezinovića, Nedeljka Gvozdenovića i Voje Dimitrijevića.

Što se tiče fizionomije sljedećih sveski *Radova*, o tome je vođena živa diskusija (na sjednici Odjeljenja od 26.VI 1975), i na osnovu široke razmjene mišljenja, a koristeći se iskustvom stečenim na osnovu formiranja dviju dosadašnjih sveski *Radova* kao i iskustvima izdavanja sličnih publikacija drugih akademija u Jugoslaviji, zaključeno je da se u *Radovima* Odjeljenja obavljaju:

1. prilozi (istorijski i teoretski) iz oblasti nauke o književnosti i iz disciplina umjetnosti koje ulaze u sastav Odjeljenja (likovne umjetnosti, muzička umjetnost, scenske i filmske umjetnosti itd.);
2. beletristički prilozi iz naših književnosti (jugoslovenskih i bosansko-hercegovačke);
3. likovni prilozi umjetnika članova Odjeljenja.

Na taj način će fizionomija *Radova* biti odraz fizionomije samog Odjeljenja.

Odjeljenje je mišljenja da je ovo zasad jedini način da *Radovi* izlaze, s obzirom na heterogenu strukturu Odjeljenja (u njemu se nalaze književni istoričari

i kritičari, književnici, likovni umjetnici i kompozitori), mali broj njegovih članova za pojedine discipline (njihov broj se kreće od 1 do 4), kao i ograničen obim (4 tabaka) pisanih priloga koji se objavljuju u *Radovima*.

Izvršenje Srednjoročnog plana. - Analizirajući (na sjednici od 15.V 1975) izvršavanje Srednjoročnog plana Odjeljenja, konstatovano je:

1. rad na projektu Istorije književnosti Bosne i Hercegovine uglavnom dobro napreduje;

2. rad na Istoriji umjetnosti Bosne i Hercegovine, poslije izvjesnog zastoja, krenuo je s mrtve tačke, poslije reorganizacije Komisije i potkomisija. (Vidi poseban izvještaj);

3. bibliografija radova o narodnoj književnosti: u štampi knjiga III; za štampu pripremljena knjiga IV;

4. na Izboru iz poezije pjesnika koji su stvarali na orijentalnim jezicima ne radi se zbog nedostatka kadrova i prezauzetosti rukovodioca rada, i ovaj projekat ne treba unositi u novi Srednjoročni plan.

5. Održano je Savjetovanje o koncepcijama i metodologiji izrade Istorije književnosti Bosne i Hercegovine; dok Savjetovanje o koncepcijama i metodologiji izrade Istorije umjetnosti Bosne i Hercegovine nije održano, ali je ono u pripremi.

6. Što se tiče individualne aktivnosti na realizaciji pojedinih zadataka, konstatovano je da je većina radova potpuno ili djelimično završena (i neki od njih su i publikovani), dok su ostali u radu.

Komemoracija dru Iliji Kecmanoviću. - 28.X 1975. održana je u Odjeljenju komemorativna sjednica posvećena preminulom vanrednom članu Iliji Kecmanoviću. O životu i radu preminulog I. Kecmanovića govorio je sekretar Odjeljenja M. Šamić, kao i članovi D. Đurović i M. Begić.

Izdavačka djelatnost, - U godini 1975. objavljene su sljedeće publikacije Odjeljenja:

- *Radovi*, sv. II;
 - Vlado Milošević: *Kameni spavač*, partitura (Djela);
 - Malik Mjlić: *Srpski izvori pletenja sloves* (Djela);
 - Bibliografija radova o narodnoj književnosti, knjiga II (Posebna izdanja).
- U štampi se nalaze:
- Midhat Šamić: *Ličnost, djelo i život A.Žida u svjetlu njegova dnevnika*;
 - Bibliografija radova o narodnoj književnosti, knjiga III.

Rad komisija Odjeljenja

1. KOMISIJA ZA IZRADU ISTORIJE KNJIŽEVNOSTI BiH

Potkomisija za srednji vijek

U Potkomisiji za srednji vijek radilo se dosta intenzivno, i to: a) na prikupljanju izvora ili podataka o njima (to su izvori do kojih je vrlo teško doći — Brutoško evanđelje, Beličevi listići, odlomci Srećkovićeve evanđelja i drugo); b) na poslovima u vezi sa pripremanjem kritičkog izdanja Hvalova rukopisa (sav je tekst transkribovan, osim jednog dijela Psaltira, te se prešlo na kolacioniranje i

ujednačavanje transkribovanog teksta); c) radilo se na pripremanju Paleografskog albuma. Pripremljena je građa i radi se na obradi pojedinih paleografskih jedinica.

Potkomisija za turski period

1. Franjevačka književnost (na narodnom jeziku)

Plan rada u toku 1975. godine revidiran je i neka istraživanja su reducirana, kao što je investiranje građe u arhivama (kojim ne bi bila bitno izmjenjena slika ove književnosti) i odstupanje od izrade kompletne bibliografije (mjesto koje bi se tražile samo neke dopunske).

Predviđena je kao dopunska bibliografija članaka u raznim listovima (Bosanski prijatelj, Serafinski perivoj, Dobri pastir i dr.) i u Kačićevom zborniku koji se odnose na djelatnost bosanskih franjevaca.

2. Franjevačka književnost (na latinskom jeziku)

Saradnik za ovu književnost angažovan je od marta 1975.g. Počeo je da prikuplja podatke za bibliografiju te iščitavanje i analizu djela pisaca na latinskom, među prvima djelo Filipa Laštrića „Epitome vetustatum, Bosnensis Provinciae...” (1776).

Jedna od znatnih teškoća je nalaženje ovih djela (Narodna biblioteka u Sarajevu posjeduju nešto malo tih djela)

3. Alhamiada književnost

Dva saradnika na ovoj književnosti uglavnom su završila prikupljanje rukopisa i njihovu transliteraciju. U ovoj godini predviđena je, i započeta revizija obrađenih tekstova i ujednačavanje, što još nije završeno.

Odustalo se od izrade cjelokupne bibliografije - izradiće se samo bibliografija štampanih tekstova. U vezi s tim izrađen je pregled dosadašnjih radova („Osvrt na dosadašnje objavljene tekstove i istraživanja iz problematike alhamiada književnosti”), koji je pozitivno ocijenjen.

4. Književnost na orijentalnim jezicima

Odustalo se od izrade posebne bibliografije (što je predviđeno za ovu godinu), a težište rada je na dopuni materijala koji je već kod nas (Bašagić, Handžić, Šabanović). To se naročito odnosi na Šabanovićevo djelo „Književnost muslimana BiH na orijentalnim jezicima”, s obzirom da je ostalo nedovršeno iza autora i u njemu ima nedostataka i treba ga dopuniti. Ova književnost je pretežno na turskom jeziku a rad se zasad, uglavnom, svodi na traženje novih djela i pisaca, kojih nema u Šabanovićevoj književnosti. U istraživanjima na ostala dva jezika, arapski i perzijski, dosad je vrlo malo urađeno.

5. Jevrejska književnost

Na ovoj književnosti radi se tek od ove godine. U istraživanjima je konstatovano da iz turskog perioda nema građe u Sarajevu, ali se prilozi na *ladinu* javljaju u jevrejskim listovima novijeg perioda (kraja XIX i početka XX vijeka) i dragocjeni su u uslovima neočuvane književne građe (rukopisa) iz turskog perioda. Zato će se sve ono što se podrazumijeva pod jevrejskom književnošću na *ladinu* morati obraditi ujedno, bez obzira na periode.

Potkomisija za austrougarski period

U 1975. godini je ostvareno ili se nalazi u radu sljedeće:

1. Izrađena je Bibliografija književnih priloga u „Sarajevskom listu” /1878-1918/. Sve je urađeno po savremenim kritičkobibliografskim principima, i u skladu sa našim Uputstvom.

2. Izrađena je i predana Bibliografija književnih priloga u „Hrvatskom dnevniku”.

3. Bibliografija književnih priloga u „Gajretu” nalazi se u završnoj fazi rada.

4. Na jednoj sjednici Potkomisije prihvaćena je informacija da postoji bibliografija „Otađbine” urađena na karticama. Odlučeno je da se autoru predloži da je priredi za našu Potkomisiju.

5. Isto tako je prihvaćena sugestija da se zamoli drug Nikić, bibliotekar Franjevačkog samostana u Mostaru, da priredi za Potkomisiju bibliografiju „Hercegovačkog bosiljka”, čiji komplet postoji u Mostaru, a sama bibliografska građa urađena je na karticama.

6. Takođe je započet i rad na temi *Hrvatska proza u BiH u doba austrougarske vladavine*. Bibliografija hrvatske proze, kao prva radna faza ove teme, već se radi.

7. Što se tiče rada na prikupljanju i kritičkoj obradi dokumenata o književnom i kulturnom životu BiH iz Arhiva BiH, odlučeno je da se taj posao započne.

Potkomisija za međuratnu književnost /1918-1941/

U proučavanju književne istorije ovog perioda učinjeno je u protekloj godini više korisnih poslova:

— otpočeo je rad na sistematskom proučavanju međuratnih književnih listova i časopisa i napisan kritički pregled njihovih osnovnih fizionomija.

— Na simpozijumu koji je u januaru mjesecu održan u Institutu za jezik i književnost u Sarajevu, pod naslovom *Književnost BiH u svjetlu dosadašnjih i novih istraživanja*, više radova odnosilo se upravo na pisce i pojave književne istorije između dva rata (pored književnih časopisa i listova, tu su tretirani tragovi socijalne literature u književnokritičkim radovima bosanskohercegovačkih pisaca, te djelo Radovana Jovanovića, Zije Dizdarevića, Skendera Kulenovića, prije ratnih poema).

— Naročito je značajno da je rukovodilac Potkomisije za ovaj period vrlo dobro povezao svoj naučno-pedagoški rad na Filozofskom fakultetu u Sarajevu sa programom rada ove Potkomisije. Doktorske i magistarske radnje o piscima i problemima ovog perioda će dati važne rezultate i podatke za književnoistorijsko osvjetljavanje međuratne književnosti.

— U radu na bibliografiji učinjeni su takođe neki prvi ozbiljniji koraci, mada tempo u ovom području, uopšte gledajući, nije u srazmjeri sa planiranim. Napravljena je i otkupljenja bibliografija *Gajreta*, a radi se i na bibliografiji Jevtićevih časopisa, pa „Mlade Bosne”, „Brazde”, „Sredine”, „Razvitka” i još nekih.

Otpočeo je sistematski rad na obradi pojedinih pisaca međuratnog perioda, njihove biografije i bibliografije, kao i literature o njima.

Potkomisija za poslijeratnu književnost

Rukovođenje potkomisijom za poslijeratnu književnost preuzeo je sredinom

1975. godine prof. Vučković. U tom vremenu nije bilo nekih posebnih mogućnosti da se razvije šira aktivnost u radu. Nastojalo se, u prvom redu, da se ova Potkomisija proširi i popuni novim članovima koji bi direktno uzeli učešće u pisanju tekstova iz oblasti poslijeratne bosanskohercegovačke književnosti.

Pošto je u radovima prof. Midhata Begića već dosad dato razrješenje mnogih problema oko izrade istorije bosanskohercegovačke poslijeratne književnosti, to se u budućnosti i za narednu godinu više postavlja pitanje konkretnog rada u toj oblasti. Na prvom mjestu, razmišljalo se o realizaciji mogućnosti izrade jedne bibliografije iz tog perioda, koja bi snimila cjelokupan materijal u listovima i časopisima u Bosni i Hercegovini, vezan za ovu književnost. Dio nekih kompletnih pitanja rješavan je i u *Panorami* poslijeratne književnosti u Bosni i Hercegovini koju je objavio *Izraz*, a u čijoj realizaciji su, van Akademije nauka i umjetnosti, učestvovali i neki od članova Potkomisije za poslijeratnu književnost.

Najvažnije je da je Potkomisija krajem izvještajne godine konsolidovana i da će se u novom sastavu raditi efikasnije na planiranim poslovima.

Potkomisija za narodnu književnost

U toku ove godine nastavljen je rad na izradi bibliografije zbirki narodnih umotvorina koje u svom naslovu nose odrednicu da su prikupljene na teritoriji Bosne i Hercegovine, a trebalo bi da bude i završen do marta mjeseca sljedeće godine.

Radi se na bibliografiji svih zbirki narodnih umotvorina za koje se osnovano može pretpostaviti da sadrže i tekstove iz Bosne i Hercegovine. I ona će biti završena približno u istom roku kao i prva.

Ove godine je završeno proučavanje ostavštine Valtazara Bogišića i približno utvrđeno koji dio tog materijala potiče od kazivača iz Bosne i Hercegovine neposredno, a koji je na razne druge načine interesantan za život usmene književnosti na ovom terenu. Osnovni dio tog materijala je presnimljen, a napravljen je i kompletan popis materijala koji treba imati u vidu.

Detaljnije je proučena i snimljena zbirka epskih narodnih pjesama sakupljača Vuka Vrčevića, koja se odnosi na hercegovački ustanak. S tim u vezi napravljena je relativno potpuna bibliografija štampanih i rukopisnih zbirki pjesama koje se odnose na isti događaj i data je njihova ocjena. Na ovome, svakako, treba još raditi, jer se Vrčević javlja sa još nekoliko rukopisnih i štampanih zbirki epskih i lirskih pjesama, te narodne proze iz Hercegovine. Ima razloga da se ponekad sumnja u korektnost njegovog odnosa prema tekstovima narodnih umotvorina koje je prikupljao, pa tom pitanju treba prići i oprezno i ozbiljno.

Radi se i na pripremi za štampu Petranovićeve zbirke lirskih pjesama i ovih dana se očekuje predaja elaborata o tome.

Potkomisija je uložila napore da se kadrovski konsoliduje i ojača, pa je u tom cilju održan sastanak sa saradnicima iz Instituta - Odjeljenje za književnost. Postignuta je načelna saglasnost o saradnji i treba se nadati da će ona biti plodna i korisna.

Osim navedenih poslova, koji predstavljaju realizaciju Plana rada na izradi Istorije književnosti BiH, Komisija je izradila i Elaborat o izradi književne istorije Bosne i Hercegovine, kao i Pravilnik o organizaciji i radu Komisije za izradu istorije književnosti Bosne i Hercegovine.

Posljednjih mjeseci 1975. godine i u svim potkomisijama, kao i u samoj Komisiji, radilo se sistematski i ozbiljno na pripremanju Naučnog skupa o

književnosti BiH u svjetlu dosadašnjih studija, za koji je sastavljen program, tj. određena tematika, referenti i koreferenti, kao i vrijeme održavanja (kraj maja 1976. godine).

2. MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE SLOBODNIH NAUČNIH TENDENCIJA NA PODRUČJU NEKIH HUMANISTIČKIH NAUKA

U vezi sa ovim projektom izrađen je preostali referat o tendencijama u razvoju likovnih umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Autor referata je viši kustos Umjetničke galerije Azra Begić. Na taj način izrađeni su, u ovom projektu, referati iz svih disciplina koje pripadaju Odjeljenju za književnost i umjetnost (književnost, likovne umjetnosti, arhitektura, scenska umjetnost, muzička umjetnost, film, radio i televizija) i dostavljeni su predsjedniku Međuakademijskog odbora akademiku Vavpetiću.

3. BIBLIOGRAFIJA RADOVA O NARODNOJ KNJIŽEVNOSTI

U saradnji sa Institutom za jezik i književnost (Odjeljenje za književnost) nastavljen je rad na ovoj bibliografiji. Izrađena je i recenzirana knjiga IV (dok su, od tri prethodne knjige, dvije objavljene, a treća se nalazi u štampi).

ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

U proteklom periodu Odjeljenje je održalo devet sjednica, na kojima su između ostalog:

- razmatrani i rješavani zadaci i problematika rada odbora i komisija,
- analizirane obaveze članova odbora pojedinačno i zadaci Odjeljenja u cjelini u realizaciji Srednjoročnog plana ANUBiH-a,
- razmatrana pitanja u vezi sa realizacijom naučnih skupova,
- tretirani radovi za publiciranje u Akademijinim izdanjima i
- razmatrani budući zadaci Odjeljenja.

RAD ODJELJENJA

1. Prijedlozi za prijem novih članova u ANUBiH. —Posvećena je posebna pažnja pitanju prijema i kandidovanja novih članova, s obzirom na postojanje velikog broja potencijalnih kandidata. Na prijedlog Odjeljenja, Skupština Akademije izabrala je četiri vanredna člana, zatim dva redovna iz reda vanrednihi i jednog dopisnog člana.

2. Uključivanje članova Odjeljenja u rad pojedinih odbora i komisija. —Ovom pitanju posvećena je naročita pažnja, u skladu sa stavom Odjeljenja da cjelokupan rad treba da se odvija putem odbora i komisija. U diskusiji koja je vođena o ovim pitanjima, ukazano je da Odjeljenje treba u značajnoj mjeri da se uključi u realizaciju zadataka odbora i komisija.

3. Izvještaji i analiza održanih skupova. —Prihvaćen je izvještaj o održanom naučnom skupu „Razgovori o arhitektonskoj kritici”, koji je održan krajem 1974.

godine. Na ovom Skupu podneseno je 16 referata, a bilo je 70 učesnika. Odjeljenje je ocijenilo da je Skup veoma dobro uspio i odlučilo da se referati i diskusije štampaju u ediciji „Posebna izdanja” ANUBiH-a.

4. Prihvatanje radova i izdavanje publikacija. —Ova pitanja raspravljana su na nekoliko sjednica Odjeljenja. U proteklom periodu izašla je iz štampe publikacija RADOVI-LIII/3, predani su u štampu rukopisi za publikaciju RADOVI-LVIII/4 i za publikaciju „POSEBNA IZDANJA” (prilozi sa naučnog skupa „Razgovori o arhitektonskoj kritici”).

5. Sudjelovanje i rad članova Odjeljenja u izradi atlasa „Drvo u arhitekturi i skulpturi slovenskih naroda”. —Nosilac projekta je Poljska akademija nauka (u saradnji sa UNESCO-m). U našoj zemlji na projektu sarađuju sve akademije u okviru Međuakademijskog odbora za unapređenje proučavanja slovenskih kultura. Odjeljenje je pripremilo dva priloga, i to: „Drvo u arhitekturi” i „Drvo u skulpturi”.

6. Rad Komisije za izradu Istorije likovnih umjetnosti Bosne i Hercegovine. —Ovom pitanju Odjeljenje je posvetilo pažnju, zadržavajući se posebno na problemu aktiviranja rada ove Komisije. U vezi sa ovim sekretar Odjeljenja održao je nekoliko sastanaka sa predstavnicima Odjeljenja za književnost i umjetnost.

S obzirom da je za predsjednika Komisije izabran član Odjeljenja tehničkih nauka (H. Redžić), a imajući u vidu činjenicu da će arhitektura Bosne i Hercegovine zauzimati značajno mjesto u izradi pomenute Istorije, Odjeljenje je zauzelo stav da Komisija za izradu Istorije likovnih umjetnosti BiH treba da preraste u Međuodjeljensku komisiju u čijem sastavu bi se nalazili članovi dva odjeljenja: Odjeljenja za književnost i umjetnost i Odjeljenja tehničkih nauka.

7. Zadaci i funkcija odbora i komisija ANUBiH-a u odnosu na Odjeljenje. —Odjeljenje je utvrdilo osnovna pitanja i probleme u vezi sa aktiviranjem rada međuodjeljenskih odbora i komisija i podnijelo prijedlog Predsjedništvu ANUBiH-a.

8. Organizacioni problemi i aktiviranje rada odbora i komisija.

a) Organizacija i aktiviranje rada Odbora za prirodne resurse. Problemu rada Odbora za prirodne resurse posvećena je posebna pažnja, s obzirom na umanjenu aktivnost tog Odbora u proteklom periodu. U vezi sa tim održan je poseban sastanak sa članovima Odbora. Sastanak su sazvali sekretari Odjeljenja tehničkih nauka i Odjeljenja prirodno-matematskih nauka. Odbor za prirodne resurse se konstituisao, organizirao određen broj komisija i započeo sa radom.

b) Odbor za krš

Raspravljano je pitanje rada Odbora za krš i zaključeno da se ovaj Odbor ukine, s tim da se odgovarajući problemi krša razmatraju u okviru Odbora za prirodne resurse i Komisije za vodoprivredu.

c) Osnivanje Komisije za vodoprivredu

Tretiran je i usvojen prijedlog grupe članova Odjeljenja - hidrotehničara o potrebi formiranja Komisije za vodoprivredu kao radnog tijela OTN, koja bi pored vlastitih zadataka izvršavala i zadatke Odbora za prirodne resurse i Odbora za zaštitu čovjekove okoline iz oblasti voda.

d) Rad Komisije za energetiku

Analizirani su razlozi nedovoljne aktivnosti Komisije za energetiku i usvojen je prijedlog Odbora za prirodne resurse da se ukine Komisija za energetiku, s tim da se ova problematika tretira u pojedinim radnim grupama (potkomisijama) Odbora za prirodne resurse.

e) Rad Međuakademijskog odbora za geodeziju.

Razmotren je izvještaj o radu Odbora i donesen zaključak da se, s obzirom na rad ovog Odbora u proteklom periodu i činjenicu da u Odboru ne djeluju stručnjaci iz te oblasti, predloži Predsjedništvu da razmotri i odluči o potrebi postojanja tog Odbora.

9. Rad na izvršenju zadataka Srednjoročnog plana Akademije i Plana rada članova Odjeljenja za 1975. godinu. —Izvršena je analiza o dosadašnjem radu na realizaciji istraživačkih projekata i zauzet stav da treba jasnije definisati projekte u kojima se Odjeljenje tehničkih nauka pojavljuje kao nosilac ili kao učesnik. U tom smislu izvršena je revizija plana, unesene potrebne dopune i izmjene, i definisani pravci u kojima će se odvijati rad na projektima u 1976. godini i u budućim godinama.

Konstatovano je da su Plan Odjeljenja za 1975. godinu kao i studije i istraživački projekti iz Srednjoročnog plana Akademije koji se odnose na Odjeljenje tehničkih nauka u najvećem dijelu izvršeni i sprovedeni, bez obzira u kojem su se svojstvu Odjeljenje ili njegovi članovi pojavljivali (kao inicijatori, koordinatori ili realizatori). To se posebno odnosi na projekte iz Srednjoročnog plana Akademije u vezi sa problemima iz oblasti uređenja prostora i oblasti voda i krša na kojim su se zadacima članovi Odjeljenja posebno angažovali.

10. Angažovanje Odjeljenja u razmatranju određenih problema uređenja prostora i zaštite sredine na području Sarajeva.—Razmatrajući ovo pitanje, istaknuta je potreba da se Odjeljenje angažuje na tom problemu, posebno na problemu zaštite prostora i voda. Zaključeno je da se ovi problemi postave i kompleksno tretiraju na nivou Akademije i da se formira radna grupa koja će organizirati diskusione sastanke posvećene tom problemu. Ova tematika uvršćuje se u Plan Akademije.

11. Angažovanje Odjeljenja u razmatranju Nacrta „Analiza mogućnosti i osnove politike razvoja SR BiH od 1976-1980. godine”.—Odjeljenje je na svojim sjednicama razmotrilo ovaj dokumenat a posebno pitanja iz djelovanja problema koji su bliski problematici Odjeljenja. Prihvaćen je stav da se planovi rada Odjeljenja u periodu od 1976-1980. godine treba da usklade sa Planom osnove politike razvoja SR BiH od 1976-1980. god.

RAD ODBORA I KOMISIJA

1. Odbor za prirodne resurse

U toku 1975. godine aktiviran je rad ovog Odbora, i to u drugoj polovini godine. Za to vrijeme završeni su planom predviđeni zadaci, tj. izvršena je organizacija Odbora. Odbor je organizovan na sljedeći način:

A. Komisija za mineralne sirovine, rukovodilac akademik R. Jovanović

Komisija ima tri grupe, i to:

Grupa za metale, rukovodilac akademik K. Kapetanović,

Grupa za nemetale, rukovodilac akademik R. Jovanović,

Grupa za kaustobiolite, rukovodilac I. Soklić, vanredni član;

B. Komisija za zemljište, rukovodilac akademik M. Ćirić;

C. Komisija za biljni i životinjski svijet, rukovodilac akademik P. Fukarek

Komisija ima dvije grupe, i to:

Grupa za biljni svijet, rukovodilac akademik P.Fukarek,

Grupa za životinjski svijet, rukovodilac T.Vuković, vanredni član.

D. Predstavnik Odbora za vodoprivredu - član Odbora S.Mikulec, vanredni član.

U pojedinim grupama, pored članova Akademije, učestvuju naučni radnici izvan Akademije, sa Univerziteta i iz privrede. Definitivna organizacija radnih grupa je u toku. Odbor u plenumu koji sačinjavaju rukovodioci komisije, odnosno grupa, održao je pet sjednica a pojedine radne grupe veći broj, već prema postavljenim zadacima.

Odbor je na svojim sjednicama razmatrao plan rada Odbora za 1976. godinu i donio odgovarajuće zaključke.

Predsjednik Odbora je akademik Radoslav Jovanović.

2. Komisija za vodoprivredu

Komisija je formirana na sastanku održanom 22.XII 1975. g. u sastavu Josip Bać, Stjepan Mikulec, Muhamed Riđanović i Aleksander Trumić. Za predsjednika je izabran A. Trumić, a za sekretara S.Mikulec.

Komisija je formirana kao radno tijelo OTN, koje će pored vlastitih zadataka izvršavati i zadatke Odbora za prirodne resurse i Odbora za zaštitu čovjekove okoline iz oblasti voda. S tim u vezi zaključeno je da nema potrebe da se formira posebna komisija za vode pri Odboru za prirodne resurse. Komisija je na osnovu razmatranja svojih zadataka u svjetlu programa rada Odjeljenja tehničkih nauka i Akademije u cjelini, a posebno u svjetlu Srednjoročnog plana Akademije, izradila orijentacioni program svoga rada za naredni period.

Odjeljenje tehničkih nauka je na svojoj IX sjednici održanoj 24. decembra 1975. godine razmotrilo izvještaj Komisije, prihvatilo ga i složilo se sa zaključcima i prijedlozima.

3. Komisija za izradu Istorije umjetnosti Bosne i Hercegovine

Na svojim sjednicama Komisija je razmatrala pitanje aktiviranja rada i metodologije izrade Istorije umjetnosti BiH. Zaključeno je da se pisanje Istorije umjetnosti vrši na osnovu postojećih podataka, a za pojedine istraživačke radove da se ide preko Akademije na odgovarajuće konkurse.

Zaključeno je da se savremena umjetnost obuhvati do vremena kad Istorija bude završena.

Odlučeno je da se izvrši organizovanje potkomisija za pojedina kulturno-istorijska razdoblja, kako slijedi:

1. Potkomisija za predistoriju i antičko doba (rukovodilac: Borivoje Čović; zamjenik: Đuro Basler);

2. Potkomisija za srednji vijek (rukovodilac: Smail Tihić; zamjenik: Pavao Anđelić);

3. Potkomisija za period turske uprave (rukovodilac: Džemal Čelić; zamjenik: Zdravko Kajmaković);

4. Potkomisija za austrougarski period (rukovodilac: Jahiel Finci; zamjenik: Ljubica Mladenović);

5. Potkomisija za savremenu umjetnost (rukovodilac: Azra Begić; zamjenik: Zlatko Ugljen).

Izvršeno je i utvrđivanje sastava potkomisija. Zaključeno je da u sastav potkomisija uđu sljedeći naučni radnici:

– Potkomisija za predistoriju i antičko doba: Borivoj Čović, Đuro Basler, Zdravko Marić, Irma Čremošnik i Alojz Benac;

– Potkomisija za srednji vijek: Smail Tihii, Pavo Anđelić, Nada Miletić i Husref Redžić;

– Potkomisija za period turske uprave: Džemal Čelić, Zdravko Kajmaković, Muhamed Karamehmedović, Smail Tihii i Mehmed Mujezinović;

– Potkomisija za austrougarski period: Jahiel Finci, Ljubica Mladenović, Ivan Taubman i Miloš Radić;

Potkomisija za savremenu umjetnost: Azra Begić, Zlatko Ugljen, Ibrahim Krzović, Muhamed Kadić i Miloš Radić.

2. INDIVIDUALNI RAD ČLANOVA U AKADEMIJI I IZVAN NJE

U ovom dodatku prikazan je individualni rad članova Akademije vezan za njenu osnovnu djelatnost, kao i individualni rad izvan Akademije.

ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

a) Rad u okviru Akademije

Akademik *Hamdija Čemerlić* učestvovao je u radu Odbora za organizaciju Međunarodnog naučnog skupa posvećenog 100-godišnjici ustanka u BiH, drugim balkanskim zemljama i istočnoj krizi 1875-1878 godine. Obavljao je funkciju predsjednika ovog Odbora. Učestvovao je u radu Odbora za istraživanje uzroka i posljedica drugog svjetskog rata i organizaciji Međunarodnog skupa koji je održan u Zagrebu, gdje je izložio referat: „Nacionalno pitanje u NOB-u Jugoslavije”. Za Odbor za proučavanje tendencija razvoja humanitarnih nauka u SFRJ izradio je pregled razvoja pravnih nauka u BiH.

Akademik *Jovan Vuković* je na planu 'rada oko Opštearlovenskog lingvističkog atlasa krajem maja i početkom juna učestvovao na sastanku u Sofiji, početkom decembra učestvovao je na plenarnom sastanku naše nacionalne komisije za OLA.

Kao nosilac projekta za dijalekatski kompleks ispitivanja u saradnji Instituta za jezik i Komisije za lingvistička ispitivanja, učestvovao je na sjednicama orijentacionog odbora, a radi probnog ispitivanja boravio 13 dana na punktu Plješivica kod Rogatice.

Boravio je na terenu gdje je prikupljao i obrađivao građu za rad na narodnim terminologijama. Pripremio redakciju referata i diskusije na Savjetovanju o terminologijama održanom u decembru 1974. god. U svojstvu mentora učestvovao je u izradi dvije doktorske disertacije sa tematikom iz terminologija.

Učestvovao je na prvom jugoslovenskom onomastičkom simpozijumu u Tivtu, sa referatom *Apelativi i toponimi*.

U radu na istoriji srpskohrvatskog književnog jezika pripremio je drugu knjigu: *Morfologija zamjenica i pridjeva*

Akademik *Alojz Benac* je pored funkcije generalnog sekretara ANUBiH i direktora Centra za balkanološka ispitivanja, obavljao sljedeće važnije društvene dužnosti: predsjednik Republičke zajednice za kulturu, predsjednik Komisije za koordinaciju programa i Komisije za kulturno-istorijske nauke Republičke zajednice za naučni rad, član Savjeta Univerziteta (do septembra), član Savjeta Republike i dr.

Aktivno učestvovao u sljedećim stručnim tijelima: Međuakademijska komisija za praistoriju i protoistoriju Balkana, Jugoslavensko-italijanski komitet za ispitivanje praistorije i protoistorije Jadrana, Conseil permanent de l'Union internationale des sciences préhistoriques et protohistoriques, CIPHS, Međuakademijska komisija za balkanologiju i dr.

U 1975. g. biran za dopisnog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, a bio član Matične komisije formiranje Društva za nauku i umjetnost Kosova.

U okviru naučnog rada napisao tekst „Prelazna neolitska zona u Jugoslaviji” (130 str.) za 2. tom Praistorije jugoslavenskih zemalja.

Objavljeni radovi: a) Crvena Stijena - Uvod i Mlađi praistorijski periodi (Nikšić), b) O odnosima Bosne i Slovenije u neolitskom dobu (Arheološki vestnik XXIV, Ljubljana).

Gostovao u Krakovu, Poljska i održao tri predavanja na Univerzitetu i Akademiji nauka iz oblasti praistorije Balkana.

Akademik *Vojislav Spaić* je završio rad na temama „Svojinsko-pravni odnosi u Jugoslaviji” i „Zaštita tehničkog pronalazaštva”, pojedini radovi iz ove teme se već objavljuju.

Akademik *Nedim Filipović* prisustvovao je Simpozijumu predosmanskih i osmanskih studija u Napulju sa referatom „Podaci jednog popisnog deftera južne Albanije iz 1431/2. g.”.

Učestvovao na Simpozijumu u Brnu sa referatom „Osvrt na pitanje islamizacije na Balkanu pod Turcima”. Pripremio rad „Domaći feudalci u timarskom sistemu u XV vijeku u Bosni i Hercegovini”.

Dop. član *Milorad Ekmečić* uredio zbirku dokumenata Vaclava Začeka „Bosna u tajnim političkim izvještajima Františka Zaha iz Beograda (1843-1848)”.

Učestvovao u pripremama i radu Međunarodnog naučnog skupa posvećenog 100-godišnjici ustanka u BiH 1875-1878 god. Bio je potpredsjednik organizacionog odbora ovog Skupa, a na plenarnoj sjednici održao je referat pod naslovom „Istorijski značaj ustanka u Bosni i Hercegovini 1875-1878”. Nakon održanog Skupa počeo je sa uređivanjem zbornika referata sa tog Skupa i napisao je predgovor tom zborniku i rezime diskusije u prvoj sekciji.

U februaru 1975. boravio je u Titogradu radi pregovora sa dr Brankom Pavičevićem, predsjednikom Naučnog društva Crne Gore, o izdavanju zajedničkog zbornika građe.

Dopisni član *Rade Uhlik* je u toku prošle godine boravio na terenu gdje je

prikupljao materijal za studiju: „Građa za proučavanje problematike morfologije glagola u romskom jeziku”. Boravio je na terenima zapadnog Burbeta u BiH, zatim u Banatu, zapadnoj Srbiji, Vojvodini i AP Kosovu.

Predao je rad Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti pod naslovom „Kategorija infinitiva u romskom jeziku”.

b) Rad izvan sastava Akademije

Akademik *Hamdija Čemerlić* je radio u Odboru Saveznog sekretarijata za spoljne poslove za odabiranje i sređivanje dokumenata ovog Sekretarijata.

Učestvovao u redakciji za pripremu „Političke enciklopedije Jugoslavije”.

Akademik *Jovan Vuković* je u vezi sa pitanjima književnog jezika održao predavanje u Pljevljima sa temom *Kultura i nekultura književnog jezika*.

Akademik *Vojislav Spaić* je kao član Komisije Skupštine SFRJ intenzivno radio na izradi Zakona o društvenoj svojini.

Kao član Komisije za izradu Zakona o udruženom radu učestvovao je aktivno u pripremnim radovima.

Na tribini Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu učestvovao je sa referatom *O problemima društvene svojine*.

Kao delegat Saveznog izvršnog vijeća učestvovao je u radu Međuvladinog komiteta za autorsko pravo Univerzalne konvencije na zasjedanju koje je održano u sjedištu UNESCO-a u Parizu od 1. do 6. juna 1975. god.

Kao delegat Saveznog izvršnog vijeća učestvovao je u radu Potkomiteta za reprografsku reprodukciju Bernske i Univerzalne konvencije o autorskom pravu koje je održano u State Departmentu u Vašingtonu od 10-24. juna 1975.

Kao delegat Saveznog izvršnog vijeća prisustvovao je vanrednom zasjedanju Međuvladinog komiteta za autorsko pravo Univerzalne konvencije čiji je potpredsjednik, a koje je održano u Ženevi.

Učestvovao je u izradi Zakona o autorskom pravu, kao predsjednik Komisije Saveznog izvršnog vijeća.

Pripremio priloge za Pravni leksikon i Enciklopediju imovinskog prava.

Akademik *Neđim Filipović* je u okviru djelatnosti Radio-televizije dao priloge: „Islamizacija u Bosni i Hercegovini” i „Islamska kultura u BiH”.

Dopisni član *Milorad Ekmečić* je objavio odgovor na kritiku djela „Istorija Jugoslavije” u Jugoslavenskom istorijskom časopisu.

Učestvovao je u uređivanju istorijske biblioteke izdavačkog preduzeća „Nolit” u Beogradu, u svojstvu člana redakcije te Biblioteke i ocijenio rukopis Janka Pleterskog o slovenačkom opredjeljenju za Jugoslaviju 1918 i rukopis Čeda Popova „Istorija međunarodnih odnosa između dva rata”.

Učestvovao je na Međunarodnom kongresu istoričara u San Francisku. Kao ekspert u slavističkoj sekciji održao je referat na temu „Američka revolucija i slovenske zemlje”, a kao nacionalni referent u sekciji za istoriju migracija imao je izlaganje na temu „Istorija migracije iz Jugoslavije od kraja XVIII vijeka do 1941”.

Akademik *Branislav Đurđev* je učestvovao na Međunarodnom kongresu istoričara u San Francisku.

Dopisni član *Arif Tanović* radio je na temi „Ljudske potrebe”, a kao dio istraživačkog rada objavio je „Marksističku koncepciju potreba” u časopisu „Marksizam u svijetu”.

Radio je na temi Jugoslavenski doprinos nauci marksizma, a fragment istraživanja objavljen je u „Borbi”.

Kao odgovorni urednik Biblioteke „Etos” pripremio je, sa saradnicima, seriju od 5 knjiga, izbori iz djela Tita, Kardelja, Bakarića, Vlahovića i M. Popovića, sa predgovorima.

Radio je na pripremi projekta „Hrestomatija etičke misli”. Ta serija od 14 knjiga će se objaviti u toku sljedeće dvije godine.

Dopisni član *Stjepan Lovrenović* učestvovao je sa diskusijom objavljenom u časopisu „Economist” na savjetovanju Sekcije za naučni rad Saveza ekonomista Jugoslavije u Dubrovniku o temi „Privredni razvitak Jugoslavije u razdoblju 1975-1980”.

Učestvovao sa diskusijom, koja će se objaviti u časopisu „Economist”, na Savjetovanju Sekcije za naučni rad Saveza ekonomista Jugoslavije u Splitu, o temi „Sistem i politika cijena”.

Podnio referat na Savjetovanju u Sarajevu „Samoupravno sporazumijevanje i društveno dogovaranje u oblasti proširene reprodukcije”.

Već duže vremena radi na novom izdanju knjige Ekonomska politika.

Dopisni član *Hasan Hadžiomerović* završio je radove: „Sarajevo-ekonomsko-urbani razvoj” i „Projekcija i program dugoročnog razvoja visokog obrazovanja u SRBiH”. Oba rada su timski, a u njima je glavni nosilac i redaktor Hadžiomerović.

Na naučnom skupu Sekcije za naučni rad Saveza ekonomista Jugoslavije Prezentirao je uvodni referat „Regionalni razvoj Jugoslavije”. Referat je publikovan u časopisu „Economist”.

ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

a) Rad u okviru Akademije

Istraživanja koja finansira Fond Akademije

1. Istraživanja dendroflora Balkanskog poluostrova, nosilac akademik *P. Fukarek*.

Nastavljen je rad na dendroflorističkim istraživanjima Balkanskog poluostrova. Pripremljeno je za štampu nekoliko regionalnih kataloga. Obradeno je nekoliko značajnih porodica i rodova dendroflora Bosne i Hercegovine i pripremljeni su napisi odgovarajućih dendroloških porodica za svesku „Catalogus Florae Jugoslaviae”, koja se izdaje u okviru aktivnosti Međuakademijskog odbora za floru i faunu Jugoslavije.

2. Promjenljivost morfoloških karaktera u populacijama različitih ribljih vrsta, nosilac dopisni član *T. Vuković*.

U toku 1975. godine radio je na prikupljanju materijala za obradu navedene teme.

3. Uloga žutog tijela u etiologiji neplodnosti domaćih životinja, nosilac akademik *M. Varadin*.

Istraživanja su u potpunosti završena. Cilj istraživanja bio je da se utvrdi značaj perzistiranja žutog tijela i produženog diestrusa u etiologiji neplodnosti goveda i kobilica.

Sistematskom kontrolom jajnika krava neposredno nakon teljenja i u kasnijim periodima, utvrđeno je da perzistirajuće žuto tijelo nikada ne nastaje nakon normalnog porođaja iz graviditetnog žutog tijela. Graviditetno žuto tijelo neposredno prije i nakon normalnog teljenja je morfološki u regresiji, a funkcionalno neaktivno, što je utvrđeno histološkim istraživanjima. Na osnovu provedenih istraživanja izvršena je klasifikacija perzistirajućih žutih tijela koja dovode do neplodnosti goveda.

1. Corpus luteum persistens verum. Nastaje iz periodičnog žutog tijela, a uslovljeno je nedovoljnom involucijom maternice, upalnim procesima i lezijama endometrija, kao i drugim faktorima koji upliću na maternicu.

2. Corpus luteum pseudograviditatis. Nastaje iz graviditetnog žutog tijela nakon patološkog prekida gravidnosti. Kod kobilica se najčešće javlja produženi diestrus kao rezultat produžene lutealne funkcije jajnika.

Kod goveda se može izazvati estrus enukleacijom žutog tijela. Kod obadje vrste životinja vrlo dobar terapijski efekat daje primjena Prostaglandina F_2 , koji ima izrazito luteolitičko djelovanje.

U okviru aktivnosti Akademije, akademik *P. Fukarek* izradio je nekoliko studija o sistematici fitocenoza kao dijelova ekosistema. Pripremljeno je za štampu nekoliko regionalnih pregleda šumske vegetacije.

Akademik *M. Bajraktarević* je urednik edicije „Radovi”, serija matematika i fizika Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH.

Napisao je recenzije za nekoliko članaka za objavljivanje u ediciji Radovi.

Akademik *E. Čamo* je predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, vrši sve poslove u vezi sa spomenutom funkcijom.

Od 1.VII 1975. godine je predsjednik Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ, te obavlja sve poslove koji proizlaze iz te funkcije.

Predstavnik je Savjeta akademija u Saveznom komitetu za nauku i kulturu kao njegov punovažni član, te aktivno učestvuje u njegovu radu. Kao predstavnik Akademije izabran je u Predsjedništvo Republičke konferencije SSRN BiH. U toku 1975. godine predvodio je delegacije Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ u DDR i SSSR, te bio član delegacije Savjeta u NR Rumuniji.

Aktivan je član Odbora za istraživanje pravaca razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH. Juna 1975. godine izabran je za dopisnog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Pripremio je i predao u štampu knjigu „Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (osnovni podaci)”.

Akademik *M. Ćirić* je član Predsjedništva Akademije. Zamjenik je sekretara Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Akademik *M. Varadin* je član Predsjedništva Akademije. Sekretar je Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka. Urednik je edicije „Radovi”, grupa biologija. Delegat je Akademije u Univerzitetskom savjetu.

Član je Komisije za znanstveni bilten Savjeta akademija. U tom svojstvu

prisustvovao je međukademijskom sastanku na kojem su razmatrana neka pitanja u vezi sa izlaženjem Bulletin scientifique.

Dopisni član *A. Hadžibegović* je bio član Organizacionog odbora Međunarodnog simpozijuma o botulizmu koji je organizovalo Odjeljenje medicinskih nauka.

Dopisni član *T. Vuković* je bio član delegacije Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ u razgovorima sa delegacijama Kraljevskog društva Velike Britanije i Akademije nauka Velike Britanije.

b) Rad izvan sastava Akademije

Akademik *M. Bajraktarević* je član Pedagoškog savjeta BiH, Nacionalnog komiteta za matematiku, Redakcije časopisa „Publications de l'Institut mathématique” u Beogradu i jedne komisije Odbora za prirodne i matematičke nauke Republičke zajednice za naučni rad BiH.

Rukovodi sljedećim naučnim projektima:

1. Savremeni problemi analize i algebre,
2. Neki savremeni problemi funkcionalne i realne analize, funkcionalne jednačine, teorije sumabilnosti, komutativne i linearne algebre i geometrije.

Učestvovao je sa referatom na VI kongresu matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije, održanom 1975. godine u Novom Sadu. Predsjedavao jednoj sekciji Kongresa.

Objavljeni radovi: 1. Sur quelques cas particuliers de la convergence des séries de fonctions, „Radovi”,

2. Sur les solutions continues convexes d'une équation fonctionnelle, „Radovi”.

Akademik *E. Čamo* je član Savjeta Federacije i Gradske konferencije SK Sarajevo. Predsjednik je Savjeta jugoslovenskog udruženja Nauka i društvo, predsjednik Organizacionog odbora III međunarodne konferencije „Nauka i društvo”. Potpredsjednik je Organizacionog odbora II internacionalnog kongresa zoohigijeničara koji će se održati u Jugoslaviji i Jugoslovensko-norveškog društva. Predsjednik je Društva BiH za borbu protiv raka, te potpredsjednik asocijacije naučnih unija Jugoslavije. Predsjednik je savjeta „Odjeka”.

Osim navedenih funkcija član je mnogih drugih stalnih i povremenih odbora i komisija republičkih i saveznih organa i organizacija. Radi na naučnoj problematici zoohigijene u saradnji sa Zavodom za zoohigijenu Veterinarskog fakulteta u Sarajevu.

Akademik *M. Ćirić* je član Komiteta za nauku i tehnologiju Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH. Član je Nacionalne delegacije SFRJ u Komitetu za naučnu i tehničku saradnju SEV-a. Predsjednik je Organizacionog odbora V kongresa Jugoslovenskog društva za proučavanje zemljišta i Komisije za kadrove Republičke zajednice za naučni rad.

Prisustvovao je:

Savjetovanju Jugoslovenskog društva za proučavanje zemljišta u Ohridu. Imao referat;

Međunarodnom simpozijumu o informacionim sistemima u oblasti prouča-

vanja zemljišta u Wageningenu (Holandija). Otvorio Simpozijum i održao uvodni govor;

Naučnom skupu Komisije za genezu, klasifikaciju i kartografiju zemljišta Poljskog pedološkog društva, Krakow i Zakopani (Poljska). Učestvovao kao pozvani gost Poljskog pedološkog društva.

Objavljeni radovi:

1. Uvodni govor pri otvaranju Međunarodnog simpozijuma o informacionim sistemima, Wageningen 1975,

2. Mogućnost uvođenja informacionog sistema u oblasti proučavanja zemljišta Jugoslavije, Ohrid 1975.

Akademik *P. Fukarek* je član Komisije za izradu kartografskih priloga Flori Evrope, Helsinki (Finska). Učestvovao je u pripremama i korekcijama karata za drugu svesku edicije „Karte areala Flore Evrope”. Nastavio je sa saradnjom u drugoj svesci edicije „Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora“, Halle/Saale, DDR. Član je međurepubličke komisije i rukovodilac republičke teme „Karta vegetacije Jugoslavije”. Radio je na nacrtu karte potencijalne vegetacije Jugoslavije i na nacrtu biljno geografske rejonizacije jugoslavenskog prostora.

Kao član jugoslovenskog i republičkog predsjedništva Savjeta za zaštitu i unapređenje čovjekove okoline, učestvovao je na savjetovanjima u Kumrovcu, Mostaru i Peći. Kao član republičkog i gradskog odbora Saveza gorana učestvovao na savjetovanju u Ilidži, te držao stručna predavanja o ulozi i značaju šuma u zaštiti čovjekove okoline.

Učestvovao je na:

XII svjetskom kongresu botaničara, Lenjingrad 1975. Međunarodnom (regionalni) kolokviju o problemima obnove vegetacije u području (evropskog) Mediterana, Cagliari 1975. Naučnom simpozijumu prilikom proslave 100-godišnjice Hrvatskog prirodoslovnog društva, Zagreb 1975.

Objavljeni radovi:

1. Unterschiede in der Dendroflora der westlichen und östlichen Gebiete der Balkanhalbinsel. Proceed. Problems of Balkan Flora a. Veg., Sofia 1975,

2. Cinsiderations écologiques et économiques sur les orientations de la sylviculture dans la région méditerranéenne, Cagliari 1975,

3. Stota godišnjica otkrića omorike, Zagreb 1975,

4. Uloga i zadaci šumarske privrede u zaštiti i unapređenju čovjekove okoline u Jugoslaviji, Mostar 1975.

Akademik *D. Maksimović* je u 1975. godini rukovodio sljedećim naučnim projektima:

- Dinamika mikroelemenata u rendzini na laporu, sadržaj mikroelemenata u lucerki i njihovo iskorištavanje u životinjskom organizmu,
- Rano odbijanje teladi od tečne hrane,
- Ispitivanje genetske osnove realizacijom produktivnih i reproduktivnih osobina crnošare pasmine goveda na jednoj govedarskoj farmi,
- Ishrana nekoliko generacija ovaca obrocima u kojima je izvršena potpuna zamjena prirodnog proteina urejom.

Kao saradnik sudjeluje u istraživanjima još tri projekta.

Učestvovao je na:

- Savjetovanju o stočarskoj proizvodnji, UPI, Modriča 1975. Podnio referat

sa saradnicima: „Problemi ishrane krava muzara na našim farmama”,

– Savjetovanju o unapređenju stočarstva, Sarajevo 1975. Podnio referat: „Neki problemi proizvodnje goveđeg mesa u vezi sa korištenjem i kvalitetom kabastih krmiva”.

Objavljeni radovi:

1. Istraživanje međusobnih odnosa organske (protein) i anorganske komponente obroka u vezi sa iskorištavanjem mikroelemenata (Cu, Co, Mo, Mn i Zn) od strane preživara, Rad Polj.fak.Sarajevo, 1975. (U saradnji).

Akademik *K.Ljolje* je član Komiteta za nauku i tehnologiju Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH i više odbora i komisija Savjeta za naučni rad SRBiH. Predsjednik je Organizacionog odbora 5. jugoslavenskog simpozijuma fizika kondenzirane materije.

Predmeti istraživanja bili su: odnos Maxwellovog i Diracovog polja, gravitaciono polje i pretvaranje diskretnih nerelativističkih sistema u kontinuirane.

Rukovodi projektom: „Istraživanje struktura i osnovnih svojstava fizikalnih sistema”.

Objavljeni radovi:

1. Some advantages of spinor notation of electromagnetic field. Fizika, 1975.(U saradnji),

2. Green's functions of subsystems of a nonrelativistic quantum system, Radovi ANUBiH, 1975. (U saradnji),

3. An approximative method in the theory of many-boson systems with strong short-range repulsion, Radovi ANUBiH, 1975.

Akademik *T.Šoljan* je radio na djelu „Pisces Maris Mediterranei et Pontici”. To je originalni ikonografski determinator svih vrsta riba Sredozemnog, Crnog i njima pripadajućih mora. U svrhu obrade mediteranskih vrsta riba koje nisu zastupljene u Jadranu boravio je 2 mjeseca u Museo Civico di Storia Naturale u Genovi, gdje je proučavao tamošnje zbirke riba. Daljnju obradu je nastavio u Biološkom institutu Univerziteta u Sarajevu.

Objavljeni radovi:

1. Knjiga „I pesci dell'Adriatico”, vlastiti prijevod djela „Ribe Jadrana” na talijanski jezik, koji je štampao u Milanu. Talijansko izdanje je znatno dopunjeno i usavršeno.

Akademik *M.Varadin* rukovodi i radi u mnogim stručnim i društvenim organizacijama. Rukovodi sljedećim naučnim projektima:

– Istraživanje neuroendokrinog sistema s obzirom na reprodukciju i povećanje ekonomskog potencijala životinja, USA, projekat,

– Istraživanje o uzrocima, terapiji i suzbijanju neplodnosti te stimulaciji reprodukcije kod svinja na svinjogojским farmama, i

– Istraživanja o morfologiji i oboljenjima mliječne žlijezde krmače.

Prisustvovao je:

– X internacionalnom zootehničkom simpoziju, Milano 1975. Na pozivu imao glavni referat (u saradnji) i predsjedavao zasjedanju;

– III internacionalnom simpoziju o imunologiji reprodukcije, Varna 1975. Imao referat (u saradnji), bio član Prezidijuma Simpozija, predsjedavao zasjedanju Sekcije o imunologiji spolnih hormona;

— Savjetovanju o unapređenju stočarske proizvodnje, Sarajevo 1975. Imao referat po pozivu;

— 24. internacionalnom simpoziju o reprodukciji životinja i umjetnom osjemenjivanju, Wels 1975. Imao 2 referata (u saradnji) po pozivu.

Objavljeni radovi:

1) Utjecaj stelje brojlera kao osnovne komponente obroka na proizvodnju i reprodukcija svojstva krava. (U saradnji) Veterinaria 1974;

2) O nekim značajnijim problemima reprodukcije konja s naričitim osvrtom na bosansko-brdsku i arapsku pasminu. Veterinaria 1974;

3) Reprodukcijski vijek plotkinja u uslovima intenzivne proizvodnje prasadi i osnovni razlozi isključenja iz priploda. (U saradnji) Veterinaria 1975;

4) Uticaj dobi nazimica kod fertilnog pripusta na dužinu njihova korištenja u proizvodnji prasadi na farmama. (U saradnji) Veterinaria 1975;

5) Klinisches Bild der Milchdrüse bei Sauen und einige Besonderheiten ihres Sekretes. (U saradnji). Zuchthygiene, 1975;

6) Sezonske varijacija kvaliteta sperme nerastova. (U saradnji) Zbornik I jug. kongresa za fiz. i pat. reprodukcije, Ohrid 1975.

7) Prilog istraživanju sinhronizacije estrusa junica. (U saradnji) zornik I jug. kongresa za fiz. i pat. reprodukcije, Ohrid 1975;

8) Ekonomski učinci unapređenja govedarske proizvodnje kontrolom reprodukcije i primjenom umjetnog osjemenjivanja. Zbornik I jug. kongresa za fiz. i pat. reprodukcije, Ohrid 1975 (U saradnji);

9) Prilog proučavanju bakteriološke flore mliječne žlijezde krmače i utjecaj bakterija na kvalitet sekreta vimena u raznim periodima puerperija. (U saradnji) Zbornik I jug. kongresa za fiz. i pat. reprodukcije, Ohrid 1975;

10) Endometritis, a common cause of infertility in mares. J.Reprod. Fert., Suppl. 23, London 1975.

Dopisni član *M.Džinić* je aktivan u raznim stručnim i društvenim organizacijama i rukovodi sljedećim istraživačkim projektima:

— Istraživanja uticaja industrijskog načina na proizvodnju (reprodukciju) preživara, svinja i peradi te imunobiološke procese mladunčadi društvenih gazdinstava u BiH, i

— Istraživanja korištenja otpadaka i sporednih proizvoda iz poljoprivrede i prerađivačke poljoprivredno-šumarske industrije u ishrani domaćih životinja.

Osim toga sudjeluje u istraživanjima dvaju drugih naučnih projekata.

Učestvovao je na Simpozijumu zootehničara Jugoslavije, Dubrovnik 1975. Imao referat.

Objavljeni radovi:

1) Utjecaj stelje brojlera kao osnovne komponente obroka na proizvodnju i reprodukcija svojstva krava. (U saradnji) Veterinaria 1974;

2) Mogućnosti korištenja vitaminsko-mineralnog brašna četinara i liščara u ishrani različitih kategorija ovaca. (U saradnji) Veterinaria 1974;

3) Problemi ishrane ovaca u vezi sa sadržajem hranljivih i nekih biotonskih materija u sijenima ovčarskih područja. (U saradnji) FAO projekat, Sarajevo 1974;

4) Dinamika gvožđa, mangana, bakra i kobalta u sistemu zemljište-biljka u crvenicama pašnjaka donje Hercegovine (Stolac). (U saradnji) Veterinaria 1974;

5) Interakcija stalno prisutne varijabilnosti genetskih i ekoloških faktora, posebno ishrane ovaca planinskih krajeva, kao odlučujući pretežno inhibitorni faktor razvoja proizvodnosti i vitalnosti janjadi. (U saradnji) Veterinaria 1974.

6) Sadržaj pristupačnog Mn,Cu,Co i Mo u zemljištima i njihovo sezonsko variranje u pašnim supstratima na plitkim crvenicama donje Hercegovine. (U saradnji) Sav. poljoprivrede, 1974;

7) Izmet goveda i svinja - hranljiva vrijednost i mogućnost korišćenja u ishrani stoke. (U saradnji) Veterinaria 1974;

8) Nivo azota u fecesu i urinu različitih pasmina svinja koje su hranjene pod identičnim uslovima. (U saradnji) Veterinaria 1975;

9) Važnije vrste i stepeni regresivnog deficita osnovnih voluminoznih hraniva, korištenih u zimskoj ishrani ovaca BiH. (U saradnji) Veterinaria 1975;

10) Inhibitorni faktori reprodukcije krava pri ishrani uniformnim voluminoznim obrocima. (U saradnji) Praxis veterinaria 1975;

11) Važnije vrste i stepeni regresivnog deficita osnovnih voluminoznih krmiva, korištenih u zimskoj ishrani ovaca BiH. (U saradnji) Veterinaria 1975;

12) Proizvodni kemijske prerade drveta i mogućnosti njihovog korišćenja od preživara. (U saradnji) Veterinaria 1975.

Dopisni član *A. Hadžibeganović* radi u raznim stručnim i društvenim organizacijama i prisustvovao je Naučnom sastanku mikrobiologa i epidemiologa Jugoslavije, Pula 1975. U saradnji podnio 2 referata, i to:

– Enterobakterije u krmnim smjesama i njihova razistentnost na oksitetra-ciklin. Zbornik radova XVII nauč. sastanka mikrobiologa i epidemiologa Jugo-slavije, Pula 1975;

– Rezidua antibiotika u mesu i organima životinja hranjenih krmnim smjesama sa oksitetraciklinom. Zbornik radova, Pula 1975.

Prisustvovao je takođe i:

– Savjetovanju o problemima proizvodnje goveđeg i ovčijeg mesa u SRBiH, Sarajevo 1975. U saradnji podnio referat: „Dosadašnja istraživanja klaoničkih vrijednosti i kvaliteta mesa goveda u tipu buše i ovaca u tipu pramenke”. Zbornik Simpozija.

Objavljeni radovi:

1) Mikrobiologija mesa i mesnih prerađevina. Knjiga, str. 378, Sarajevo 1975;

2) Botulizam i njegovo sanitarno značenje u uslovima savremene proizvodnje i prometa hrane. Veterinaria 1975.

Dopisni član *T. Vuković* ima više stručnih i društvenih zaduženja. Između ostalog, učestvovao je u radu Organizacionog komiteta II evropskog ihtiološkog kongresa u Parizu u svojstvu generalnog sekretara Organizacionog komiteta Evropske ihtiološke unije.

Rukovodi istraživačkom temom: „Selekcija i hibridizacija privredno važnih vrsta riba.

Prisustvovao je:

– XII međunarodnom kongresu botaničara, Lenjingrad 1975. U saradnji podnio referat: „Problemi koordinacije botaničkog i zoološkog kodeksa” i

– I kongresu o proizvodnji ljudske hrane u Jugoslaviji, Novi Sad 1975. Podnio referat: „Primjena ihtioloških istraživanja u ribarskoj proizvodnji”.

Objavljeni radovi:

1) Opis krljušti hibrida *Scardinius erythrophthalmus* (Linnaeus, 1758) x *Leuciscus turskyi* (Heckel, 1843). Ribarstvo Jugoslavije 1974. (U sa-radnji);

2) *Carassius auratus* (Linnaeus, 1758) /Pisces, Cyprinidae/ new species for the Yugoslav part of Lake Skadar. (U saradnji.) Bull. Scient. 1975;

3) Morfologija mozga nekih ciprinida iz voda Jugoslavije. (U saradnji) Ichthyologia 1974.

ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Rad u okviru Akademije i izvan nje

Akademik *Jakob Gaon* je nastavio svoja istraživanja serorecidiva Brill-Zinsse-rove bolesti pomoću C.F.-testa i fluorizirajuće tehnike antitijela. Isto tako je nastavio istraživanja hipotetičkog prenosioca endemske nefropatije. Služio se metodom indirektno fluorescentne tehnike. Predsjednik je dva odbora Akademije. Kao poznati epidemiolog lično je učestvovao u većem broju preventivnih akcija u zapadnoj Bosni, Tuzli i Jablanici. Održao je više predavanja o epidemiologiji zaraznih oboljenja, i to u Bugojnu, Sarajevu i Mostaru. Publicirao je pet radova koji su tretirali epidemiologiju virusnog hepatitisa i variole.

Akademik *Seid Huković* je sekretar Odjeljenja i prisustvuje radu svih odbora i komisija MOANU. Njegov naučnoistraživački rad obuhvaća neurofarmakološka ispitivanja neuromišićne transmisije i transmisije uopšte. Posebno se je 1975. godine bavio ispitivanjem prostaglandina. Učestvovao je na 7 kongresa sa referatima. Tri kongresa su bila u Sarajevu, dva u Jugoslaviji a dva kongresa u inostranstvu. Referati su se odnosili na modifikaciju neuromišićne transmisije na model-sistemima i tumačenja pomenutih nalaza. Održao je sedam predavanja pred različitim auditorijem, izradio je nekoliko studija u kojima je raspravljao o medicinskoj edukaciji, odnosu medicinske nauke i zdravstva i sl. Koncem godine je kao delegat naše zemlje prisustvovao sastanku OECD-a u Parizu. Izabran je za predsjednika jedne sekcije. Predsjednik je Naučnog savjeta Bosnalijeka, rukovodilac postdiplomske nastave „Osnovi medicinskih istraživanja” i član Komisije za lijekove Saveznog komiteta za zdravstvo.

Akademik *Pavao Stern* je prošle godine, osim što je rukovodio Odborom za rak, organizovao Međunarodni simpozijum o trovanju botulinusom, zastupao je Odjeljenje medicinskih nauka na sjednici Koordinacionog odbora u Zagrebu. Publikovao je više od 20 radova koji se odnose na istraživanje botulinus toksina, mehanizma djelovanja raznih lijekova u CNS, supstanci P i morfinskim receptorima. Prisustvovao je na više kongresa u inostranstvu.

Akademik *Ernest Grin* radio je u okviru Akademije na temama:

a) „Rana dijagnostika karcinoma kože” – Međuakademijska tema. Tema finansirana od Fond NIR – Završna faza. Pripremao publikaciju za štampu u ediciji „Radovi” i

b) „Histokemijska ispitivanja patoloških procesa u tkivu eksperimentalno inficiranih životinja sa *T.pallidum* pod uplivom hiperoksije”. Završena tema. Rezultati ovih istraživanja su publikovani u Brit. J.vener. Dis., 49,5. 1973.

Izvan okvira Akademije radio je na temama:

a) „Ispitivanje kožnih karcinoma”. Trogodišnja tema koja je finansirana od Republičke zajednice za naučni rad BiH. Rad je u završnoj fazi;

b) „Utjecaj epidemioloških i ekoloških faktora na histološke i histokemijske promjene kože kod prekanceroznih i karcinoma oboljenja kože”. Finansirana je od Republičke zajednice za naučni rad BiH. Rad je u završnoj fazi;

c) „Ispitivanje utjecaja faktora okoline na poremećaj fertiliteta u muškarca”. Tema je finansirana od Republičke zajednice za naučni rad BiH. Rad je u završnoj fazi;

d) „Studies on the Natural History of Ringworm Infections”. Kontrapart-PL-480- U.S.A. - Rad je u toku;

e) „Imunološka ispitivanja eksperimentalnog sifilisa sa *Treponema pallidum* koja je bila izložena djelovanju hiperbaričnog kisika in vitro”. Tema je ugovorena sa Zajednicom za naučni rad BiH krajem 1974. godine. Rok trajanja 3 godine;

f) „Histokemijska i elektronsko-mikroskopska ispitivanja spermija u raznih oblika oštećenja fertiliteta muškaraca”. Tema predložena za finansiranje od Republičke zajednice za naučni rad u 1975 godini, prihvaćena je, tako da će se ugovor potpisati početkom 1976. godine.

Učestvovao je na sljedećim kongresima:

– VIII kongresu dermatovenerologa Jugoslavije,

– IV kongresu medicinskih biohemičara Jugoslavije, kao počasni član.

Objavio je u 1975. godini:

– E.I.Grini i Mira Nadaždin: „On the Cause of Benignity of Endemic Syphilis in Bosnia”. *Folia Medica Facultatis Medicinae Universitatis Saraviensis*, 1975. U štampi.

– E.I.Grini, Mira Nadaždin i Melita Švob: „Efekat hiperbaričnog kisika na eksperimentalni sifilis kunića”. *Med.arhiv*, 29, 2, 1975,

– E. I. Grin: *Uvodni dio za temu* „Terapija bolesti perifernih krvnih sudova u dermatologiji”. Referat čitan na VII kongresu dermatovenerologa Jugoslavije-Beograd, 1975.

– E. I. Grin i Vera Tadić – Tigerman: „Primjena hiperbaričnog kisika u terapiji pyoderma gangrenosum”. 1975 *Acta dermatovenerologica Jugoslavica*. U štampi.

Akademik *Grujica Žarković* objavio je:

1) *Projekcije razvoja zdravstva u SR BiH za period 1976-1990* (izdanje Instituta za higijenu i socijalnu medicinu UMC, Sarajevo, 1975, Publ.br. 77;204 str. velikog formata).

Djelo sadrži podatke, analize i alternativne projekcije razvoja potrebne za dugoročno i srednjoročno planiranje razvoja zdravstva na nivou Republike i njezinih regiona. Analize i projekcije obuhvataju stanje zdravlja stanovništva, ekonomske mogućnosti, zdravstvene ustanove i njihov rad, odgoj i usavršavanje kadrova, medicinski naučnoistraživački rad i mjere za povišenje efikasnosti i ekonomičnosti zdravstvene djelatnosti SRBiH.

2) „*Priraštaj stanovništva i budućnost Jugoslavije*” (izdanje Veselin Masleša, Sarajevo, 1975. 355 stranica).

Djelo sadrži rezultate izučavanja međuovisnosti priraštaja stanovništva, društvenog proizvoda, zaposlenosti, štednje i investicija, migracije, potreba za zdravstvenom zaštitom, školstvom i stambenim prostorom, te zagađivanja životne sredine. Naučni metod kojim su dobiveni rezultati uključuje analizu dosadašnjeg razvoja, kao i projekcije do 2000 godine dobivene kompjuterskom simulacijom izvedenom po odgovarajućem modelu.

S obzirom na okolnost da je SRBiH jedna od najmanje razvijenih Republika, a ima visoku stopu prirodnog priraštaja stanovništva, navedene projekcije i analize dozvoljavaju realnu procjenu koristi koje Republika, odn. njene manje razvijene opštine, mogu imati od smišljene populacione politike.

Dopisni član *Hišam Serdarević* je u toku 1975. godine nastavio rad sa prof. dr Ladislavom Ožegovićem na temu „Mikoalergoze respiratornog trakta ljudi i životinja”.

Na Kongresu pneumoftiziologa Jugoslavije, koji je održan u maju u Beogradu, održao je referat na temu „Intersticijalne pneumonije”. Isto tako na Kongresu kancerologa Jugoslavije učestvovao je sa temom „Endotorakalne metastaze vanplućnih tumora. Na Kongresu medicine rada, održanom u Sarajevu, učestvovao je sa radom „Oštećenja disajnih organa u radnika tvornice peći „Energoinvest”, sa posebnim osvrtom na odnos rendgenografskih promjena u smislu pneumokonioza, simptoma kronične opstruktivne bolesti pluća i plućne ventilacije”. U temi su učestvovali H.Udžvarlić i M.Mijić. Na istom Kongresu sa dr Hasanom Hamzagićem iznesen je rad: „Upoređenje rendgenografskih i spirometrijskih nalaza kod hiperinflacije plućnog parenhima”. Sa dr Fadilom Čerkezom i O.Slijepčevićem iznesen je rad „Epidemiologija farmerskih pluća i preventivne mjere”.

U *Folia medica fakultatis medicinae Universitatis Saraeviensis*, T.1975. g. objavio je rad sa Čerkezom i dr. „Investigation on the incidence and presence of farmers lung in the rural population of the mountainous regions of Bosna”.

Izabran je za predsjednika Udruženja pneumoftiziologa Jugoslavije za period od 1975–1979.

Dopisni član *Aleksandar Nikulin* je u okviru Akademije uključen u rad Odbora za kardiovaskularna oboljenja i Odbora za rak.

U toku 1975. godine sarađivao je u dvije teme iz projekta „Kardiovaskularni sistem” koji ulazi u Srednjoročni plan Akademije. Radovi na ovim temama nastavljaju se i u 1976. godini. Individualno ima ugovor sa Fondom Akademije za istraživanje promjena na respiratornom epitelu kod djece pušača. Jedan dio istraživanja je učinjen i sada se vrši evaluacija materijala sakupljenog od maloljetnih pušača, štićenika Doma za maloljetne delikvente u Stocu. U 1976. godini se predviđa završetak ovih istraživanja i pisanje rada u kojem bi se rezultati ovog istraživanja komparirali sa nađenim promjenama na respiratornom epitelu kod osoba drugih dobnih skupina nastalih u vezi sa pušenjem, kao i djelovanjem aerogenih štetnih faktora iz vanjske sredine.

Izvan okvira Akademije učestvuje u obradi više projekata iz područja istraživanja patoloških promjena u šoku, ljudi i pokusnih životinja, te u projektima o citološkim promjenama respiratornog epitela u vezi sa štetnim djelovanjem aeroxagađenja.

Akademik *Josip Ježić* je radio na individualnoj temi koja je uklopljena u Srednjoročni plan Akademije i Odjeljenja: *Odabrana poglavlja komparativne patologije i ambientologije*. U toku 1975. težište ovih istraživanja je stavljeno na sakupljanje eksperimentalne i teorijske dokumentacije na vezikalnoj hematuriji goveda i nekim drugim bolestima ljudi i životinja i geomorfoloških karakteristika regiona Semberije za rješavanje etiopatogeneze balkanske nefropatije i eventualno nalaženje osnovice za zaštitu još zdrave djece u zahvaćenim domaćinstvima.

U vezi s tim su pripremljena sljedeća saopćenja u 1975. g:

1. J. Ježić: Vezikalna hematurija goveda kao model i supstrat za eksperimentalno proučavanje enedemske nefropatije. Veterinaria, 1974;

2. J. Ježić, M. Ibrović, D. Bilenjki: Neka razmatranja o etiopatogenezi endemske nefropatije i vezikalne hematurije goveda. ANUBiH Radovi LVII, Knjiga 19, Sarajevo 1975;

3. J. Ježić, D. Bilenjki: Hereditarnost možemo isključiti iz uzrokovanja balkanske nefropatije. Socij. Medicina, Sarajevo 1975;

4. J. Ježić, D. Bilenjki: Balkanska nefropatija ekološki, epidemiološki i epizootički aspekti uzrokovanja. Rukopis nije objavljen zbog nesporazuma sa recenzentima. Rukopis se prilaže. Sarajevo 1975;

5. J. Ježić: Ekološki aspekti uzročnosti endemske nefropatije. Referat na Simpozijumu o endemskoj nefropatiji, Niš 1975;

6. J. Ježić: Usmjeravanje poljoprivredne radinosti na stočarsku proizvodnju i kaptaža vode za piće sa vlastitog krova znače izvanredno racionalnu zaštitu ugrožene djece u porodicama misteriozne bolesti bubrega. Veterinaria Sarajevo, 1975;

7. I. Šmalcelj: Inverzija sistema iskorištavanja poljoprivrednih površina u gospodarstvima i selima ugroženim endemskom nefropatijom. Rukopis, 1975;

8. J. Ježić, F. Aganović: Eradikcija malarije – jedan od faktora eksplozivne pojave nefropatije polovinom šeste decenije. Rukopis, 1975;

9. J. Ježić: Stočarske minifarme - veoma racionalan a vrlo pouzdan sistem suzbijanja ljudske nefropatije. Rukopis, Sarajevo 1975.

Zaključci

Nove teze su postavljene s dobrom dokumentacijom za etiopatogenezu dosad neobjašnjene bolesti ljudi. Razumljivo je da tu ima još izvjesnih praznina, ali je već ovo bilo dovoljno da dođemo do drugog prijedloga, možda važnijeg od prvog.

Formulira se vrlo konkretni prijedlog za zaštitu još zdravih lica u nefropatijom zahvaćenim porodicama.

Dopisni član *Jakov Rukavina* je radio u Istraživačkom institutu Veterinarskog fakulteta na sljedećoj tematici:

1. Istraživanje suzbijanja dikrocelioze ovaca kombinacijom terapijskih i preventivnih mjera u odnosu na epizootologiju uzročnika (projekt E-30-ADP-22, Fgyu-180) ugovoreno sa Depart. of Agricult USA. U završnoj fazi;

2. Fasciolaza i dikrocelioza Nevesinjskog polja. Rad u završnoj fazi;

3. Epizootičko-ekološka istraživanja pojedinih parazitoza riba u salmo-nidnim i ciprinidnim ribogajilištima kao i parazitoza drugih vodenih životinja kao prelaznih domaćina za parazitoze riba, sisara i čovjeka. Treća godina rada;

4. Sanitarni i parazitološki nadzor nad većim pastrmskim mrijestilištima i ribogajilištima. Rad je više rutinski, a u vezi sa ribljim mlađom i naučni. (Saradnja sa odgovarajućim privrednim organizacijama).

Sudjelovao je na III internacionalnom kongresu parazitologa u Minhenu sa dva referata (septembar 1975):

1. Larvae Zestodesen bei Haus - und Wildtieren in Bosnien und Herzegovina i

2. Investigations of the efficiency of some drugs at the therapy of Dicrocoeliosis in sheep.

Kao predsjednik „Društva parazitologa Jugoslavije” sudjelovao u organizaciji

(i prisustvovao):

1. Jugoslovensko-mađarskim parazitološkim danima, Zagreb 10-12. X 1975.
- i
2. II evropskom multikolokviju iz parazitologije .

ODJELJENJE ZA KNJIŽEVNOST I UMJETNOST

Rad u okviru Akademije i izvan nje

Akademik *Ivo Seremet* je u 1975. godini izlagao na izložbi Umjetnosti BiH od 1945-1976 i na izložbi Jugoslavenskog portreta, Galerija portreta Tuzla.

Akademik *Mica Todorović* je u 1975. godini imala samostalnu izložbu (april-maj), izlagala je na šestoaprilskoj izložbi, zatim je imala izložbu u Jajcu i izlagala na izložbi Jugoslavenskog portreta (Tuzla-Sarajevo).

Akademik *Vojo Dimitrijević* je izlagao u Rijeci i u Kolegiumu Artistikumu - Sarajevo. Održao predavanje u Savezu Socijalističke omladine SRBiH o Kolegiumu Artistikumu i novom pogledu na likovno stvaralaštvo.

Akademik *Midhat Begić* je pripremio *Raskršća* (III knjiga)-Svjetlost (uskoro će izaći iz štampe).

Objavio: 1. Uspomeni I.Andrića (*Radovi II*), 2. Uz Krležin jubilej (*Radovi II*), 3. Na izvorištima Bašlarove poetike (*Radovi II*).

Akademik *Midhat Šamić* - Objavljeni radovi:

1. „O Židu i Travnčkoj hronici”. - Sjećanje na jedan boravak Ive Andrića u Parizu „Odjek” 1-15 maj, str. 9.

2. Francuska književnost na stranicama književnog časopisa *Bosanska vila* (*Radovi II*).

U štampi:

1. Ličnost, djelo i doba A.Žida u svjetlu njegova dnevnika (Djela ANUBiH).
2. Prevod Travnčke hronike na francuski jezik i neki problemi prevođenja ovog djela na francuski (Zbornik radova o Ivi Andriću SANU).

3.Francuska književnost XVI vijeka (Zavod za izdavanje udžbenika).

Akademik *Vlado Milošević*:

1) Suretunnahl, 16. sura iz Korana, 9 ajeta: transkripcija.

2) Tri balade za orkestar duvaćih instrumenata.

3) Oktet, za dvije flaute, dvije oboe, dva klarineta, dva fagota.

4) Muzika za scensko prikazivanje nekih pripovjedaka Svetozara Ćorovića:

a) Na vodi,

b) Novi đerdan,

c) Priznanje,

d) Daša,

e) Jarani,

f) Maruša,

- g) Kako se Mula Mehmed oženio.
- 5) Muzičko stvaralaštvo u Bosni i Hercegovini od 1945-1975. (Predavanje održao 23. aprila 1975. u Berlinu, DDR.)
- 6) Slobodi (riječ: Petra Kočića-fragment. Himna za jubilarni Kočićev zbor u Stričićima, 30.VIII o.g.).
- 7) Prepelica (riječ: Dimitrije Nikolajević), za solo glas i klavir.
- 8) Napuštena kuća (riječ: Nikola Šop) za solo glas i klavir.
- 9) Iz dumača i šuma modrih (riječ: Ranko Risojević), za solo glas i klavir.
- 10) Posljednja bosanska elegija - posvećena Kolji Mićeviću (riječ: Ranko Risojević), za glas i klavir.
- 11) Himna banjalučke gimnazije, povodom proslave 80-godišnjice.
- 12) XIV bosanska elegija, za orkestar duvaćih instrumenata.
- 13) „Sedam pjesama“, na tekstove Ranka Risojevića za glas i klavir.
- 14) „Dvadeset devojačkih ruku“, za 3-glasni ženski hor, na tekst Desanke Maksimović.
- 15) „Muzika za gudače“ (Introdukcija, Skerco, Kanon, Finale).

Akademik *Čamil Sijarić* je u 1975. godini radio na romanu „Carska vojska“ i priredio za objavljivanje knjigu „Zapisi o gradovima“.

Dopisni član *Derviš Sušić*

1. Izdavačkom preduzeću „Veselin Masleša“ predat novi roman „Jaka, slavni vodnik“ (oko 300 stranica), koji će biti štampan ove godine.
2. Televizija Sarajevo u aprilu i maju 1975. godine emitovala dramsku seriju od šest epizoda pod zajedničkim nazivom „Odbornici“.
3. Televizija Sarajevo emitovala dva puta originalnu TV-dramu „Stijena“.
4. Roman „Ja Danilo“ preveden na poljski.
5. Narodno pozorište Zenica izvelo dramu-adaptaciju romana „Hodža Strah“, koja je poslije premijere dobila vizu za „Sterijino pozorje“.
6. Roman „Uhode“ preveden na makedonski.
7. Za Televiziju Sarajevo napisan sinopsis nove TV-dramske serije od 10 epizoda (oko 150 stranica). Sinopsis prihvaćen. Ugovorena izrada scenarija serije.
8. U „Odjeku“ u nekoliko nastavaka objavljeni dijelovi proze.

ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

Rad u okviru Akademije i izvan nje

Akademik *Josip Bać*

- a) Zahvati vode na kršu u okviru Plana rada Zavoda za hidrotehniku.
 - Istražni i kaptažni radovi na izvorišnom području „Studenac“ kod Mostara. Radi obezbjeđenja dodatnih količina pitke vode za potrebe Mostara i njegove šire okolice, vršeni su pod rukovodstvom J. Baća istražni i kaptažni radovi tokom 1974/75. god. na izvorišnom području „Studenac“ kod Mostara.
 - Istražni i kaptažni radovi na području SO Posušje na izvorištima: Crnašnica, Miruša, Nožinac, Tribistovo i Rakitno. Predmetnim radovima pristupilo

se radi pronalaženja izvorišta, koja bi osigurala u početnoj fazi istraživanja barem 30 l/s pitke vode. Ovo iz tog razloga što mjesto Posušje raspolaže u ljetnim mjesecima sa količinom pitke vode od svega 4 l/s. Područje SO Posušje poznato je kao izrazito bezvodno karstno područje, naročito u ljetnim mjesecima.

Predmetna istraživanja izvršena su pod rukovodstvom J. Baća i u saradnji sa saradnicima Zavoda za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu. Obrada podataka je u toku.

b) Zahvati termalnih voda, individualni rad

— Istražni i kaptažni radovi radi zahvata termalnih voda u Olovu - SR BiH. SO Olovo, u namjeri da izgradi medicinsko-rekreacioni centar, pristupila je, na prijedlog i pod rukovodstvom J. Baća, u junu 1975. g. istražnim i kaptažnim radovima radi zahvata potrebnih količina termalne vode.

Predmetni istražni radovi potpuno su završeni polovinom decembra 1975. god. U toku je obrada prikupljenih podataka i obrada rezultata.

— Osim toga u 1975. g. sarađivao je na temi (nosilac teme A. Trumić) „Zaštita i korišćenje voda na širem području Sarajeva”. U tom radu, osim ostalih, bila je uključena i tema u Olovu.

— Istražni i kaptažni radovi II faza u Vojnom lječilištu Rimske toplice (SR Slovenija) pod rukovodstvom J. Baća. Vojno lječilište, prema svom planu razvoja, odlučilo se za modernizaciju postojećih i izgradnju novih objekata, s tim da lječilište dobije karakter medicinsko-rekreacionog centra otvorenog tipa.

— U saglasnosti sa planom rada OTN je svoju aktivnost ostvarilo preko Zavoda za hidrotehniku sarađujući na istraživačkom projektu „Vodno bogatstvo i hidrologija krša”. U okviru tog projekta sarađivalo je na temi „Zahvati vode na kršu”.

— Od 2-7. juna 1975. godine održan je Međunarodni simpozijum na kojem su razmatrani i ocijenjeni rezultati dosadašnjih istraživanja u okviru projekta „Vodno bogatstvo i hidrologija krša”. U radu Simpozijuma učestvovao je, sa još trojicom članova OTN, i J. Bać.

Akademik Jahiel Finnci:

1. Radovi u okviru Akademije

a. Završeni radovi:

— „Razvojne tendencije arhitektonskog stvaralaštva Bosne i Hercegovine od 1945. godine do današnjeg dana” (koautor, prof. I. Taubman). Rad predan Međuakademijskom odboru za ediciju „Savremene tendencije u humanističkim naukama poslijeratne Jugoslavije”.

Obrada ove teme se u najvećem dijelu oslanja na već ranije započeti rad (u 1973. i 1974. g.),

— „Šta rasvijetliti u arhitektonskoj kritici”

Rad u štampi u ediciji „Posebna izdanja” Akademije.

b) Radovi koji se nastavljaju:

— „Arhitektonsko-urbanističko stvaralaštvo u periodu austrougarske vlasti”.

2. Radovi izvan okvira Akademije

— „Suštinski urbanistički problemi tonjenja u Tuzli” Rad u štampi u ediciji Saveznog centra za obrazovanje i zaštitu u industriji i rudarstvu.

— „Nad urbanom stvarnošću”

Edicija Sarajevo-ekonomski urbani razvoj. Izdavač: Skupština grada Sarajeva, Ekonomski fakultet i Arhitektonsko-urbanistički fakultet, Sarajevo 1975. g.

– Na Simpozijumu o zaštiti čovjekove sredine od posljedica podzemne eksploatacije mineralnih sirovina (sa posebnim osvrtom na slijeganje terena u Tuzli) podnio je prikaz i komentar na temu „Urbanizacija, rekultivacija i korišćenje terena ugroženih eksploatacijom (sa posebnim osvrtom na grad Tuzlu)”.

Akademik *Julije Hahamović*:

1. *Naučnoistraživački radovi u okviru Akademije*

a) Završeni radovi:

– „*Vodootporna žbuka na bazi alkalnih veziva i sintetičke smole*” (sa Š.Drecom). Cilj i značaj rada je usavršavanje jednog tehničkog postupka od bitnog značaja u praksi visokogradnje. Rad je štampan i o njemu je referisano na XV kongresu Saveza laboratorija, oktobra 1975. u Ohridu;

– „*Prilog proučavanju uticaja jakih baza na otpornost cementnog maltera*” (sa S.Stojadinović). Cilj i značaj rada je iznalaženje zaštitnih postupaka u građevinarstvu pri hemijskoj agresiji izazvanoj od jakih baza (npr. u industriji glinica). Rad je štampan i o njemu je referisano na XV kongresu Saveza laboratorija, oktobra 1975. u Ohridu;

– „*Sintetička smola kao aditiv betonu*” (sa Š.Drecom). Cilj i značaj rada je poboljšanje fizičkih osobina betona putem aditiva od sintetičkih smola, naročito sa gledišta čvrstoće na zatezanje i vodopropustljivost. Rad je završen u vidu elaborata i pripremljen za Republičku zajednicu za naučni rad.

b) Radovi u toku:

– „*Istraživanje otpornosti građevinskih objekata na seizmičke uticaje*”. Međunarodni projekt u saradnji sa Univerzitetom u Berkeley (SAD), a sa jugoslovenske strane učestvuju institucije iz Sarajeva, Beograda, Zagreba i Skoplja. Akademik Hahamović rukovodi jugoslovenskim dijelom projekta;

– „*Leteći pepeo iz industrijskih pogona*” (sa S.Stojadinović i N.Knežević). Produžen je rad na materijalima iz određenih rejona i izvršene su odgovarajuće hemijske analize. Sprovedeno ispitivanje mehaničkih osobina ugleda čuvanih u dvije sredine. Utvrđena je pucolanska aktivnost letećeg pepela u raznim uslovima i u različitom procentualnom udjelu;

– „*Primjenljivost kamena sa teritorije BiH za potrebe građevinarstva*” (sa saradnicima).

2. *Publikovani radovi*

– „*Prilog proučavanju jakih baza na otpornost cementnog maltera*” (sa S.Stojadinović); Beograd-Ohrid. Publikacija Saveza jugoslovenskih laboratorija 1975. (I-16);

– „*Vodootporna žbuka na bazi alkalnih veziva i sintetičke smole*” (sa Š.Dreca); Beograd-Ohrid, 1975. publikacija Saveza jugoslovenskih laboratorija 1975. (I-35);

– „*O jednoj međunarodnoj akciji za unapređenje kvaliteta ispitivanja cementa*”. U publikacijama JUSK-a, Portorož 1975;

– „*Sjećanja*”, Zbornik istraživačkih radova IMK Građevinskog fakulteta br. 3/74, Sarajevo.

3. *Naučni skupovi*

– Na naučnom savjetovanju pod naslovom „Udruženje i kvalitet” Saveza društava za unapređenje kvaliteta (maja 1975.) sa referatom;

– Na XV kongresu Saveza jugoslovenskih laboratorija (oktobra 1975.g.) u Ohridu, sa 2 referata.

Akademik *Radoslav Jovanović*:

U toku 1975. godine obavljao je sljedeće radove:

1. Naučnoistraživačke radove u okviru Akademije

„*Geološki, hidrogeološki i inženjerskogeološki odnosi šire okoline Sarajeva*”

Prema planu ova tema završava se 31.3.1976. godine. Za sada su uglavnom gotovi terenski radovi. Međutim, pošto je kod najnovijih radova utvrdio niz novih podataka, smatra se da će završetak rada biti do kraja maja 1976. godine;

2. U okviru Zavoda za inženjersku geologiju i hidrologiju nastavio je rad na završetku monografija:

„*Hidrogeologija Bosne i Hercegovine*” i „*Inženjerskogeološke odlike geološke građe BiH*”;

3. U toku 1975. godine objavio je:

Povodom proslave 25-godišnjice – „*Dosadašnji razvoj Zavoda za inženjersku geologiju i hidrogeologiju*”, sa Tokić S.: „*Inženjerskogeološke osnove kod građenja saobraćajnica*”;

„*Klizište Zasoplje kod Jajca*”, – sve objavljeno u časopisu I „*Inženjering geologija i hidrogeologija*” Zavoda za inženjersku geologiju, Sarajevo 1975,

– sa Lj. Rokićem „*Razvoj inženjerske geologije u Bosni i Hercegovini od oslobođenja do danas*”;

Savjetovanje na proslavi 15-godišnjice Rudarsko-tehnološkog fakulteta u Tuzli, decembra 1975,

– sa M. Mičevićem „*Prilog F. Katzera izradi geološke karte Bosne i Hercegovine*”;

– F. Katzer kao hidrogeolog.

Akademik *Muhammed Kadić*:

– „*Uzroci i posljedice pomanjkanja adekvatne arhitektonske kritike*”. Rad je u štampi u ediciji „*Posebna izdanja*” OTN ANUBiH-a

– „*Upotreba drveta u arhitekturi kod Muslimana u Bosni i Hercegovini*.”

Rad je primljen za štampu u izdanju UNESCO-a na svjetskim jezicima. Radi se o značajnoj publikaciji UNESCO-a koja treba da upozna svjetsku javnost sa raznim vidovima kulturnog stvaralaštva svih slovenskih naroda. Ova publikacija biće izrađena u saradnji akademija nauka svih slovenskih zemalja.

– „*Uloga ruralnog prostora u razmještanju naselja i stanovništva*”. Rad je primljen za publikaciju u LIII 4 svesci „*Radovi*” OTN ANUBiH-a. Značaj ovog rada leži u tome što se u našoj zemlji odigrava tako intenzivan proces kretanja stanovništva i transformacije naselja, koji našu zemlju stavlja na čelo zemalja u kojim se odigravaju slični procesi.

Akademik *Kemal Kapetanović*:

1. Naučnoistraživački rad;

a. Završeni rad

U toku 1975. godine završio je istraživački rad: „*Ispitivanje uticaja mikrolegiranja i termičkog tretmana na osobine čelika za željezničke obručove*”. Rad će biti publikovan u sljedećoj svesci „*Radovi*” OTN ANUBiH-a.

b. Radovi koji se prenose u 1976. godinu:

– „*Uticaj specifičnog tretmana tečnog čelika u livnom kazanu na primarnu strukturu ingota u odnosu na nemetalne uključke*”. Ovaj rad predstavlja veliki istraživački projekat koncipiran da se ispita uticaj različitih načina dezoksidacije,

uz istovremeno tretiranje tečnog čelika u vakuumu ili puhivanjem inertnim gasom (argonom).

– „Osvajanje proizvodnje plemenitih čelika za cementaciju „ZE7” za potrebe motorne industrije”. Predviđa se da će rad biti završen 1976. godine.

2. U toku godine je držao nekoliko referata na raznim skupovima, i to:

a. Predavanje „O organizaciji naučnog rada u crnoj metalurgiji zemalja u razvoju”, održano u Kairu (Egipat) početkom marta mjeseca 1975. godine.

b. Predavanje „O iskustvima organizacija naučnog rada u crnoj metalurgiji”, održano u Istanbulu (Turska) u toku oktobra 1975.g.

c. Predavanje „Crna metalurgija u perspektivnom razvoju SRBiH”, održano na savjetovanju ekonomista BiH u novembru 1975. godine u Sarajevu.

Zatim je 27. marta 1975. godine održao referat na savjetovanju komunista u CK SKJ posvećenom perspektivnom razvoju crne metalurgije u Jugoslaviji.

Pored ovoga bio je angažovan od strane Ujedinjenih Nacija kao savjetnik za organizaciju naučnog rada u crnoj metalurgiji i to u vremenu od 8.I do 7.III 1975. u Arapskoj Republici Egipat i od 16.VIII do 15.X 1975. u Turskoj. Tu je radio na povezivanju naučnih institucija sa odgovarajućom industrijom.

Akademik Aleksander Trumić:

1. Istraživački radovi

Radovi van okvira Akademije obavljeni su u okviru programa istraživanja Zavoda za hidrotehniku i Poslovne zajednice za izučavanje vodoprivredne problematike krša.

Završeni radovi:

– „Zaštita i korištenje voda na širem području Sarajeva; Obrada ove teme se djelomično oslanja na rezultate istraživanja, koja su bila izvršena u 1971. i 1972. u okviru plana Akademije pod naslovom „Regionalne komponente u prostoru sliva rijeke Bosne”. Na obradi je bio angažovan, pored autora, tim od 6 saradnika.

Radovi koji se nastavljaju:

– „Vodno bogatstvo i hidrologija krša” Ovo je kompleksan istraživački projekat koji obuhvata 35 tema na čijoj je obradi angažovano 7 institucija sa oko 60 istraživača. Jedan dio projekta obuhvata međunarodnu saradnju, dok je jedan dio isključivo jugoslovenski.

Realizacija projekta je u toku i predviđa se da će biti završena do kraja 1976. Dosadašnji rezultati su pozitivno ocijenjeni: posebno treba istaći ocjene date na međunarodnom simpoziju, koji je održan u junu 1975. god. u Dubrovniku.

2. Publikacije

– Problem vode, Ekonomsko urbani razvoj, Skupština grada Sarajeva, Sarajevo 1975;

– Inženjerski radovi na kršu Jugoslavije (u saradnji sa S.Mikulecom), Zbornik Jugosl.-američkog simpozija, Sarajevo 1975.

3. Učestvovanje na skupovima

– Pariz, april 1975, Zasjedanje Savjeta MHP UNESCO-a (u svojstvu člana Savjeta).

– Dubrovnik, juni 1975, Jugoslavensko-američki simpozij „Hidrologija i vodno bogatstvo krša” (u svojstvu predsjednika Organizacionog odbora i u svojstvu podnosioca referata.)

Akademik *Manojlo Maravić:*

1. Naučnoistraživački rad

a. Štampani radovi:

– On a method of summation of expansion in eigenfunctions of the Laplace operator, *Radovi-LII*, knjiga 14 Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka Akademije, Sarajevo 1974, str. 59-69;

– O asimptotskom ponašanju g_{θ}^x - sredina Dirichletovih redova, *Radovi-LIII*, knjiga 3, Odjeljenja tehničkih nauka Akademije, Sarajevo 1974. str. 5-18.

Ove radove uradio je u okviru projekta „Neki problemi analize i algebre” za koji postoji ugovor sa Republičkom zajednicom za naučni rad.

b. U 1975. godini primljena su mu još dva rada za štampu, što je radio u okviru projekta „Savremeni problemi funkcionalne i realne analize, funkcionalnih jednačina, teorije sumabilnosti, komutativne i linearne algebre i geometrije”, za koji postoji ugovor sa Republičkom zajednicom za naučni rad.

– O g - sumabilnosti po sopstvenim funkcijama Laplaceova operatora. Ovaj rad primljen je za objavljivanje u ediciji „Radovi” Odjeljenja tehničkih nauka Akademije;

– On the spherical means and some of their applications. Rad je primljen i biće štampan u časopisu „Publications de l’institut mathématique, Tome 19, Beograd 1975. god.

U toku 1975. godine zamjenjivao je dr Svetozara Zimonjića, člana Mješovitog jugoslovensko-američkog odbora (Standing Committee for Joint Research) za saradnju naših akademija nauka sa Američkom nacionalnom akademijom nauka o pitanju rada na zajedničkim naučnim projektima. U periodu od 23. do 28. marta 1975. god. bio je u Vašingtonu na zasjedanju spomenutog Odbora.

Dopisni član *Stjepan Mikućec:*

U okviru programa rada Akademije radio je na istraživačkom projektu „Vodno bogatstvo i hidrologija krša” koji se realizuje preko Zavoda za hidro-tehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu. U okviru ovoga kompleksnog projekta rukovodio je grupacijom koja se bavi izučavanjem hidroloških i tehničkih problema na kršu. U okviru ove grupacije obrađuje se preko 20 aktuelnih tema. Područje kojim se neposredno bavio u okviru ove grupacije bila je tema: *Problemi izgradnje akumulacija na kršu*. Na tu temu pripremio je jedan rad zajedno sa akad.Trumićem pod naslovom: „*Inženjerski radovi na kršu Jugoslavije*”. Ovaj rad je iznesen na bilateralnom Jugoslovensko-američkom simpoziju o hidrologiji i vodnom bogatstvu krša u junu 1975. g. i objavljen u materijalima za simpozij. U 1976. g. biće štampan na našem i engleskom jeziku u paralelno objavljenim zbornicima u Sarajevu i SAD. Ovaj rad obrađuje probleme vezane za mogućnosti izgradnje akumulacija i iskorištavanja vodnih snaga.

U okviru iste institucije radio je na obradi naučnoistraživačke teme „Potrebe i mogućnosti prevođenja voda na području dinarskog planinskog sistema”. Ovaj rad biće dovršen u prvoj polovini 1976. g.

U okviru Akademije radi na aktueliziranju jednog problema koji se odnosi na „Uslove za izgradnju podzemnih hidroelektrana”.

Dopisni član *Husref Redžić:*

Radovi u okviru Akademije:

– Arhitektonska kritika i prethodno obrazovanje. (Referat održan na

simpoziju o arhitektonskoj kritici, u organizaciji Akademije) - u štampi.

Radovi izvan okvira Akademije:

— „Razmišljanje na temu: Urbanistički razvitak Sarajeva”. („Izraz” - juli 1975 - XIX br. 7);

— „Studija revitalizacije sarajevskih mahala”. (U štampi: „Naše starine”)
Koautori: V.Sanković i N.Kurto;

— „Neka iskustva revitalizacije starih gradskih jezgara u Bosni i Hercegovini”. (Referat održan na Simpoziju povodom 30-godišnjice službe zaštite spomenika kulture u Beogradu u decembru 1975. g. Rad će biti štampan u stručnim prilogima sa Simpozija);

— „Srednjovjekovni utvrđeni gradovi u Bosni i Hercegovini”. (Koautor: R.Jadrić). Rukopis predan Fondu za naučni rad;

— „Stanovanje u srednjovjekovnim utvrđenim gradovima: Sokolcu, Bilaju i Komotinu” (Saradnik: V.Sanković). Rukopis predan Fondu za naučni rad;

— Projekat restauracije Morića Hana u Sarajevu. (Koautori: N.Kurto i Dž.Čelić). Projekat je usvojen i nalazi se pred realizacijom.

Dopisni član *Ivan Soklić:*

1. Naučnoistraživački radovi

a. Završeni radovi

„Preliminarna geološka proučavanja za branu i akumulaciju na riječici Kovačici”. Zavod za rudarstvo i geologiju Rudarsko-geološkog fakulteta u Tuzli, Tuzla, april. 1975. To je studija koja obrađuje geologiju, hidrogeologiju, inženjersku geologiju i geomehnička prethodna proučavanja za potrebe idejnog projekta navedene brane.

b) Radovi koji se nastavljaju (u svojstvu odgovornog istraž.)

„Marinski miocen sjeveroistočne Bosne s posebnim osvrtom na mogućnost pronalaska novih ležišta soli”— Zavod za rudarstvo i geologiju Rudarsko-geološkog fakulteta u Tuzli za potrebe Republičke zajednice za naučni rad i Rudnika soli i slane bunareve Tuzle.

2. Objavljeni radovi (predani u štampu)

a. „Stratigrafija i ficijalne karakteristike tuzlanskog oligomiocena”. Drugi znanstveni skup Sekcije za primjenu geologije, geofizike i geohemije Znanstvenog savjeta za naftu JAZU, Zagreb, decembra 1975.

b. „Kenozoik u radovima Friedricha Katzera”, Geološki glasnik, 20,1975, Sarajevo,

Dopisni član *Muhamed Riđanović:*

1. Naučnoistraživački rad

— U okviru programa Akademije, a preko Zavoda za hidrotehniku Građevninskog fakulteta u Sarajevu uključen je u istraživački projekt „Vodno bogatstvo i hidrologija krša”. Zadatak na kojem radi u okviru ovog projekta odnosi se na hidrotermodinamičku problematiku vještačkih akumulacija u kraškom području.

a) Završeni rad iz ove problematike:

„Sposobnost kraških akumulacija za apsorpciju toplotnog fluksa solarne radijacije” - podnesen je na bilateralnom Jugoslovensko-američkom simpoziju o

hidrologiji i vodnom bogatstvu krša u junu 1975. godine u Dubrovniku, a *objavljen* u materijalima za simpozij.

b) *Nastavak rada* obuhvata studiju fizike solarne radijacije i analizu zagrijavanja krških akumulacija. Elementi teoretskih postavki ovog dijela studija *izloženi* su u diskusiji na Ljetnoj školi Međunarodnog centra za prenos mase i toplote, održanoj u Dubrovniku od 25. do 30. augusta 1975. godine.

— *Van okvira programa Akademije* a u okviru rada Zavoda za hidrotehniku, sa grupom saradnika radi na problemu „Aerelastična svojstva konzolnih konstrukcija”. *Završena* je teoretska postavka problema i na objektima u prirodi izvršena su mjerenja oscilacija tornjeva.

Dopisni član *Svetozar Zimonjić*:

a) *Upravljanje asinhronom mašinom*: Tim u kojem radi dostigao je u ovom periodu važne rezultate između kojih posebno:

— formiran je dinamički matematički model mašine i uočene osnove za autonomnost dijelova strukture takvog modela,

— razvijena su tri upravljačka algoritma od kojih je za sada za realizaciju uzet treći algoritam,

— izvršeno je kompletno modeliranje cijelog sistema na analognoj i digitalnoj mašini,

— realizovan je upravljani tiristirski konvertor,

— napravljen je statički transmitter brzine visoke klase tačnosti 0,1%,

— na realnoj mašini 1 kw zatvorena realna upravljačka struktura izuzev bloka generiranja u_A i u_B upravljačkih napona, što je ostvareno na analognoj mašini. Eksperiment je pokazao potpuno zadovoljavajuće rezultate.

b) Radovi na izučavanju evolucionih struktura i upravljanja, sa njima se kreće u dva pravca:

— izučavanje metoda optimizacije i kao rezultat toga u ovoj godini je dat u štampu rad „Gradijentni osnov simpleksne metode”. Iz ovog pravca treba da se pojavi još nekoliko radova.

— izučavanje evolucionih modela - upravo je započet rad na jednom tipu samoorganizujuće strukture. Rad može da se pojavi u 76 g. U jednom timu zajedno sa Hidrotehničkim zavodom iz Sarajeva formulisana je iz ove oblasti tema „Optimalno planiranje i upravljanje vodoprivrednim sistemima”.

3. PREGLED

IZVRŠENJE FINANSIJSKOG PLANA AKADEMIJE ZA 1975. GODINU —REDOVNA DJELATNOST—

Red. br.	O p i s	Izvršenje Dinara
I. PRIHODI		
1.	Prenijeta sred. iz prethodne godine	390.000,—
2.	Prihodi izdav. djelatnosti	46.285,50
3.	Ostali prihodi	48.731,95
4.	Sredstva budžeta	6.016.250,—
	Ukupno prihodi	6.501.267,45
II. RASHODI		
a) Troškovi		
1.	Kancel. i ostali pomoćni materijal	108.529,05
2.	Otpis sitnog inventara	8.022,95
3.	Gorivo, mazivo i ostali pot. materijal	54.514,90
4.	Putni troškovi u zemlji	85.357,30
5.	Troškovi štamp. publ. izd. djelatnosti	921.919,60
6.	Troškovi tekućeg održav. sred. za rad	59.393,80
7.	Poštanski troškovi	63.327,15
8.	Ostale proiz. usluge	102.205,50
9.	Kirije	61.800,—
10.	Dnevnice za služb. putov.(u zemlji)	246.118,65
11.	Dnevnice za služb. putov.(u inozem.)	10.964,—
12.	Troškovi reprezentacije	38.520,20
13.	Izdaci za radnu odjeću i obuću	2.353,20
14.	Izdaci za stručnu liter. i časopise	10.277,—
15.	Izdaci za HTZ	976,30
16.	Mater. troškovi u odnosima s privat. osobama	8.880,—
17.	Izdaci za autorske honorare	357.589,40
18.	Izdaci za akademijske nagrade	1.455.000,—
19.	Amortizacija	117.097,15
20.	Vanredni rashodi	23.791,67
	Svega a):	3.736.637,82
	b) Ugovorne obaveze	123.001,45
	c) Zakonske obaveze	131.910,—
	d) Doprinosi inter. zajednici	193.413,90
	e) Lični dohoci	1.720.236,—
	f) Ugovor o djelu	36.070,84
	Ukupni rashodi (a do f)	5.941.270,01
III. OSTATAK SREDSTAVA		
	za raspored (I-II):	559.997,44
	Od toga za:	
	— poslovni fond	40.000,—
	— fond zajed. potrošnje	184.704,84
	— fond NIR	125.292,60
	— prenos u narednu godinu (redov. djelatnost)	210.000,—

OBRAZLOŽENJE
IZVRŠENJA FINANSIJSKOG PLANA AKADEMIJE
ZA 1975. GODINU

U 1975.god. Akademija je po osnovu svog Finansijskog plana raspolagala sa 6.731.267 dinara. Od ovih sredstava u toku prošle godine utrošeno je za:

– nagrade akademikima	1.455,000	din
– lične dohotke radnika	1.945,375	“
– građansko - pravni odnos	3.671	“
– materijalne rashode	2.281,638	“
– funkcionalne i ostale rashode	223,186	“
– dotaciju NIR-u	230.000	“
Ukupni rashodi:	6.171.270	“
Ostalo za raspodjelu (uštedeno)	553.997	“

Iz objektivnih razloga u toku 1975. godine došlo je do prekoračenja nekih stavki Finansijskog plana (zbog poskupljenja benzina, prevoznih troškova, PTT usluga, kancelarijskog materijala), kao i do uštede na nekim stavkama. Poslije prebijanja prekoračenja sa uštedama vidi se da je Akademija u protekloj godini imala višak prihoda nad rashodima u iznosu od 559.997 dinara. Ovo, svakako, govori o dobrom domaćinskom gazdovanju, što ide u prilog opštih društvenih napora da se maksimalno štedljivo posluje.

Kao što se iz izloženog vidi Akademija je u toku svog poslovanja nastojala da bude u kursu štednje i pored toga što je i prošla godina bila inflatorna.

S obzirom da je Akademija na dan 31.XII 1975.godine na nekim stavkama imala negativan a na nekim pozitivan bilans, nametnula se potreba za rebalansom. Međutim, kako se u toku godine nije mogao obaviti rebalans, molimo Skupštinu da se saglasi da se iz ukupnih ušteda podmiri negativni saldo na stavkama: PTT usluge, troškovi platnog prometa, diprinos Bosanskoj krajini i putni troškovi.

Molimo Skupštinu da prihvati ovaj izvještaj uključujući i rebalans.

4.—IZVRŠENJE PRIHODA I RASHODA FONDA ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD ZA 1975.GODINU

Tabela I

Prihodi	Din.
Sredstva prenesena iz 1974. godine	1,759.903,56
" po finans. planu Akademije za 1975. godinu	230.000, —
" od Republ. zajednice za naučni rad — za:	
— Istoriju naroda BiH	50.000, —
— Istoriju književnosti	725.000, —
— Praistoriju jugosl. zemalja	120.000, —
— Brdsko-planinsko područje	15.000, —
— Međunar. simp. o botulinusu	72.000, —
— Najstariju mater. kulturu Slavena	10.000, —
— Simpozij „Istočna kriza”	139.200, —
Sredstva po akreditivu Rep. budžeta za:	
— Simpozij „Istočna kriza”	119.870,85
Ukupno prihodi:	3,240.974,41
Rashodi po vrstama troškova	
Lična primanja po osnovu građ. pravnog odnosa	28.749,36
Kancel. i ostali potrošni materijal	40.672,85
Autorski honorari	586.285,80
Troškovi fotokopiranja	63.273,30
Putni troškovi i dnevnice u zemlji	317.260,10
Putni troškovi i dnevnice u inostranstvu	39.948,80
Troškovi novč. i platnog prometa	245,15
Troškovi ostalih usluga	226.165, —
Doprinos Bos. kraj. na materijalne rashode	25.477,50
Ukupno rashodi:	1,328.077,86
Ostatak sredstava za prenos u 1976. godinu	
Od toga:	
— sredstva za Istor. naroda BiH od Rep. zajednice	107.467, —
— sredstva za Istor. knjiž. od Rep. zajednice	997.847, —
— sredstva za „Praistoriju jug. zem.” od Rep. zajed.	302.652, —
— sredstva za „Brdsko-plan.područje” od Rep. zajed.	17.005, —
— sredstva za simp. o botulinusu od Rep. zajednice	72.000, —
— sredstva za simp. „Ist.kriza” od Rep. zajednice	1.166,99
— sredstva za simp. „Najstarija mater. kultura Slavena” od Republičke zajednice	7.179, —
— sredstva ostalih tema Fonda NIR Akademije	407.579,56
Ostatak sredstava u iznosu od	407.579,56
umanjuje se za date avanse koji nisu opravdani do 31.XII 76	26.969, —
	380.610,56

Tabela II

PREGLED UTROŠAKA SREDSTAVA FONDA ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI
RAD AKADEMIJE ZA 1975. GODINU PO TEMAMA

Naziv teme	Nosilac	Raspoloživo u 1975. god.	Izvršenje rashoda
1. Ispitivanje grad. naselja u Buškom Blatu	A. Benac	45.000, –	45.000, –
2. Terenska istraživanja na Glasincu	A. Benac	47.673, –	48.295, –
3. Izrada terminologija	J. Vuković	36.761, –	20.743, –
4. Komisija za izradu CSR	H. Kuna	19.404, –	11.825, –
5. Odbor za prirodne resurse		35.663,56	2.975, –
6. Međuak. odbor za proučav. slavenskih kultura		25.000, –	7.456, –
7. Dendroflora Balk. poluostrva	P. Fukarek	22.037, –	–
8. Promjenljivost morf.taks.obl.	T. Vuković	22.222, –	4.199, –
9. Geološke hidrog. i inženj. geol. odlike	R. Jovanović	50.529, –	14.719, –
10. Leteći pepeo iz ind. postrojenja	J. Hahamović	24.840, –	–
11. Izgled krvnih sudova	H. Hadžiselimović	44.550, –	–
12. Utjecaj progesterona	E. Sarajlić	34.000, –	–
13. Karcinom kože, glave i vrata	E. Grin	75.000, –	35.700, –
14. Testiranje hipot. vode	J. Gaon	22.451, –	22.442, –
15. Odabrana pogl. kamp. patologije	J. Ježić	76.400, –	72.106, –
16. Međunar. simp. o trov. botulinosom		30.000, –	17.589, –
17. Utjecaj otrova „crna udovica”	P. Štern	16.200, –	–
18. Utjecaj ishrane i vode	P. Štern	6.284, –	–
19. Modifikac. motor. repr. sistema	S. Huković	13.100, –	–
20. Interdisciplin. saradnja	G. Žarković	20.000, –	–
21. Program mjera za zaštitu životne sredine	G. Žarković	10.000, –	–
22. Citol. promjene resp. epit.	A. Nikulin	32.400, –	7.886, –
23. Korelacije kvantitet i kvalitet.	Dž. Rezaković	9.000, –	–
Ukupno:		718.514,56	310.935, –
Sredstva prenesena iz prethodne godine			488.514,56
PoFinansijskom planu Akademije za 1975. god.			200.000,00
PoFinansijskom planu Akademije naknadno odobreno			30.000, –
Ukupno sredstava:			718.514,56
Utrošena sredstva po temama:			310.935, –
Ostatak sredstava:			407.579,56
Umanjuje se za avans po temi E. Sarajlić			12.419, –
Umanjuje se za avans po temi H. Hadžiselimović			14.550, –
Raspoloživa sredstva za 1975. god.			380.610,56

IV. PLAN RADA I FINANSIJSKI PLAN AKADEMIJE
za 1976. godinu

1.— PLAN RADA AKADEMIJE ZA 1976. GODINU

U cilju ostvarivanja Srednjoročnim planom postavljenih zadataka, Akademija, odnosno njena odjeljenja, odbori, komisije i druga naučno-stručna tijela u 1976. godini planiraju izvršenje sljedećih zadataka.

ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

Odjeljenje će na svojim sjednicama pristupiti ispitivanju Srednjoročnog plana ovog Odjeljenja i kritički razmotriti realne mogućnosti uspješnog ostvarivanja predviđene dinamike naučnoistraživačkih programa. U tom cilju će rukovodioci pojedinih projekata podnositi periodične izvještaje o toku rada i eventualnim poteškoćama.

Odjeljenje je planiralo da u toku ove radne godine komisije za filozofiju, sociologiju i politologiju i za ekonomske nauke organizuju i održe savjetovanje sa saradnicima na ovim projektima. Na tim savjetovanjima bi se razmotrili problemi u vezi sa blagovremenim izvršavanjem zadataka i Odjeljenju bi se podnijeli odgovarajući prijedlozi.

Odjeljenje planira da sazove jedan ili dva skupa predstavnika naučnih institucija iz pojedinih oblasti društvenih nauka i na tom skupu razmotri razvojni stepen ovih nauka kao i modalitete saradnje između ANUBiH i ovih institucija u cilju jačeg razvijanja zajedničke djelatnosti na ovom području. Odjeljenje nije bilo u mogućnosti da utvrdi datume održavanja ovih skupova, nego će to učiniti u narednom periodu.

U okviru tekućih poslova Odjeljenje će se angažovati na izvršenju zaključaka Predsjedništva, Izvršnog odbora i Odbora za koordinaciju naučnog rada kao i na pripremanju publikacija Odjeljenja i drugo.

CENTAR ZA BALKANOLOŠKA ISPITIVANJA

Na savjetovanju stalnih članova Centra, održanom u maju 1975. godine izvršene su dopune ranijeg dugoročnog plana i on sada služi kao baza za planiranje poslova u 1976. godini. Kao i ranije, težište rada u 1976. godini ostaje na nekim ključnim temama kojima se bavi Centar i koje imaju dugogodišnji karakter. To su sljedeće teme:

1. Prikupljanje podataka o materijalnoj i duhovnoj kulturi Ilira na području Jugoslavije, što je i osnovna preokupacija samog Centra. U taj okvir ulaze ovi radovi:

a) Kartoteka zatvorenih grobnih nalaza sa ilirskog područja (glavno težište će biti na izradi kartona glasinačkih nekropola). Predviđa se obrada svih podataka za 300 grobova.

b) Prikupljanje dokumentacije za kartoteku ilirskih utvrđenih naselja. U toku 1976. godine izvršiće se obrada drugog stepena ilirskih naselja na Livanjskom

polju (područje Delmata). Na taj način ostaće još samo Glamočko polje, da bi se mogla napisati monografija o naseljima ilirskog plemena Delmata.

c) Prikupljanje podataka na sjevernom području ilirske teritorije radi razgraničavanja ilirskih etničkih zajednica od panonskih plemena koja su stanovala u sjevernim dijelovima Jugoslavije.

d) Dovršavanje terenske obrade utvrđenih naselja ilirskog plemena Japoda na području Gackog, Ličkog i Kravskog polja. Veći dio posla na ovom području je obavljen sredstvima Republičkog fonda za nauku SR Hrvatske i sada je potrebno izvršiti samo neke dopune kako bi se mogla napisati monografija o japodskim naseljima. Ovo bi, zapravo, bila prva sveska u seriji monografija o ilirskim naseljima.

e) Dovršenje istraživanja ilirskih i rimskih komunikacija na sjeverozapadnom Balkanu radi proučavanja ilirske putne mreže i ustanovljavanja kontinuiteta između ilirskih i rimskih cestovnih pravaca.

f) U okviru rada na ilirskim antroponimskim studijama u 1976. godini će biti završen rad o plemenu Enhelejaca, koje je igralo značajnu ulogu i u grčkoj mitologiji i koje predstavlja jednu od polaznih tačaka za pisanje velike studije *Mithologicum illyricum*.

g) Prikupljanje građe za veliku studiju o antropološkim osobinama paleobalkanskog stanovništva u našoj zemlji. Tokom iduće dvije do tri godine biće prikupljeni svi podaci o ovom problemu koji postoji u našoj zemlji, da bi se dobio prebled čitave situacije i da bi se moglo u budućnosti prići sistematskim istraživanjima antropološkog karaktera. Treba naglasiti da Centar u ovom pogledu vrši određenu pionirsku ulogu u Jugoslaviji.

2. Do kraja 1976. godine biće završeni tekstovi i ilustracije za prve tri sveske Praistorije jugoslavenskih zemalja (paleolit, mezolit, neolit, eneolit). Centar će u ovoj godini vršiti svu potrebnu koordinaciju rada i finansiranje izrade ovih tomova (sredstva su osigurana od Zajednice za naučni rad SR BiH), kao i usklađivanje tekstova na sastancima redakcijskih grupa i glavne redakcije. Predviđeno je da se u 1977. god. priđe i štampanju bar jednog od ovih tomova.

3. U okviru lingvističkih ispitivanja osnovni rad Centra biće usmjeren u sljedećim pravcima:

a) dalje prikupljanje građe o romanskim jezičkim elementima na području zapadne Hercegovine,

b) dalje prikupljanje građe za izučavanje jezičkog i drugog kulturnog blaga jugoslovenskih Roma,

c) sistematizacija građe o toponimiji Prigorja i početak rada na izdavanju predslavenskog jezičkog sloja ovog područja.

4. Glavno područje rada na području etnologije biće usmjereno na dovršavanje cjelovite bibliografije pod naslovom „Tematska etnološka bibliografija Jugoslavije”, na kojoj se radilo već dvije godine. Pretpostavlja se da će ovaj posao biti definitivno završen u 1977. godini i da će bibliografija tada biti spremna za objavljivanje. U okviru etnološke tematike izvršiće se i završna terenska istraživanja za temu „Tradicionalni elementi u seoskoj porodici istočne i dijela južne Srbije”.

5. Prema sugestijama članova Centra u 1976. godini će se prići izradi dopunske bibliografije radova o paleobalkanskim kulturama i etničkim zajednicama. Na ovaj način će biti kompletirane do sada urađene bibliografije, pa će se u budućnosti moći u određenim razmacima (3 do 5 godina) objavljivati kompleksna bibliografska suplementa o paleobalkanskim kulturama i etničkim zajednicama.

6. Centar će u 1976. godini organizovati okrugli sto eminentnih stručnjaka iz naše zemlje radi razmatranja teme „Stanje istraživanja antičkog doba u našoj zemlji”. Ovo je veoma krupan i izuzetno važan problem, a Centar je danas već pozvan da se u ovom smislu pojavi kao inicijator i koordinator sistematskog prilaza ovoj problematici.

7. Centar će, isto tako, biti dimaćin jednog užeg međunarodnog savjetovanja, na kojem bi predstavnici balkanskih zemalja zajednički razmotrili mogućnost i način izrade kartoteke o materijalnoj i duhovnoj kulturi paleobalkanskih naroda. Dosadašnji rad Centra na tom području će poslužiti kao određena baza za ova razmatranja. Zbog toga je međunarodna organizacije AIESE i uputila zahtjev Centru da bude domaćin takvog sastanka.

8. Centar će i dalje aktivno sudjelovati u radu međunarodne Balkanske komisije, Jugoslavensko-italijanskog komiteta za praistoriju i protoistoriju Jadrana, kao i u međuakademijskim komisijama koje rade na paleobalkanskoj problematici. Centar će, takođe, usko sarađivati sa drugim balkanološkim institucijama u našoj zemlji i nekim drugim evropskim zemljama.

9. Centar će u 1976. godini pripremiti za štampu Godišnjak Centra za tekuću godinu i još dva posebna izdanja iz tematike kojom se bavi ova organizacija.

10. U 1976. godini će se održati redovni sastanak stalnih članova Centra radi pretresanja tekuće problematike.

11. Kao i obično, tokom godine će biti izvršeno više putovanja rukovodioca i članova Centra radi koordinacije rada i organizacije posla na paleobalkanskim istraživanjima u drugim republikama. Članovi Centra će, takođe, obaviti nekoliko studijskih putovanja u vezi sa tematikom na kojoj neposredno rade.

12. S obzirom na dalji razvoj ove organizacije biće potrebno da se u 1976. godini angažuje za stalan rad jedan lingvinista, koji bi se orijentisao na područje romologije i koji bi nastavio sistematsko izučavanje duhovne kulture i jezika Cigana u našoj zemlji.

KOMISIJA ZA LINGVISTIČKA ISPITIVANJA

I. Dijalektološki atlas:

- A. Opšteslovenski lingvistički atlas /OLA/;
 - a) provjeravanje građe na terenu;
 - b) pripremanje materijala za kartografisanje;
 - c) 15-dnevno učešće jednog saradnika u radu radnih grupa u Moskvi krajem januara i početkom februara;
 - d) učešće akademika J.Vukovića i D.Vujičića na sastanku Red. kolegija i radnih grupa u Poljskoj u maju mjesecu;

B. Nacionalni atlas:

Obrada 8 /osam/ punktova.

II. Onomastika:

- a) prikupljanje hidronimske i druge građe na terenu,
- b) ispisivanje građe iz etnografske literature.

III. Opštija dijalekt. ispitivanja;

- a) nastavak ispitivanja ikavskošćakavskih govora u zapadnoj Bosni;
- b) dijalekatski rejon Čapljina - Vitina – Ljubuški;
- c) dijalekatski rejon Rama - Prozor - Jablanica;
- d) dijalekatski rejon Teslić - Nemila - Zenica;
- e) dijalekatski teren Dabar-polje;
- f) dijalekatski rejon Goražde - Foča - Pljevlja;
- g) obuka studenata u dijalektološkim ispitivanjima.

IV. Arhiv žive riječi:

snimanje građe na dijalekatskim područjima srednje Bosne, ijekavske Hercegovine, Like i Šumadije, te u urbanim sredinama: Beograd, Zagreb, Novi Sad.

V. Izrada bibliografija:

ispisivanje bibliografske građe iz stručnih časopisa Naš jezik, Umjetnost riječi i sl. /nastavljanje ranije započetog rada/.

VI. Saradnja sa inostranstvom

Razmjena na nivou studijskog boravka sa Zakładom Słowianoznawstwa Poljske akademije nauka; - jednomjesečni boravak struč. iz Poljske.

VII. Sastanci:

- a) sastanci Komisije sa učešćem spoljnih saradnika;
- b) organizovanje simpozijuma sa temom *Jezičko stvaralaštvo i neo-stvaralaštvo u tipologiji stilova.*

VIII. Terminologije:

Rad na ovom projektu odvijaće se prema utvrđenom planu rada, a finansira se iz sredstava Fonda za finansiranje naučnoistraživačkog rada Akademije.

IX. Rječnik crkvenoslavenskog /općeslav. / literarnog jezika:

Rad na Rječniku se obavlja prema odranije usvojenom planu, a finansira se iz Fonda za finansiranje naučnoistraživačkog rada Akademije.

KOMISIJA ZA FILOZOFIJU, SOCIOLOGIJU I POLITOLOGIJU

U 1976. godini Komisija će početi rad na realizaciji dva projekta: „Progresivna društvena misao između dva rata u BiH” i „Osnovne vrijednosti socijalističkog društva”. Prethodno će se održati savjetovanje u februaru i martu ove godine sa širim krugom naučnih radnika radi verifikacije projekta. Održaće se sastanci istraživačkih timova radi preciznije podjele rada i utvrđivanja dinamike ostvarivanja rada. Tek ako se projekti usvoje biće moguće sačiniti detaljniji i realan plan za 1976.

KOMISIJA EKONOMISTA

U okviru rada Akademije Komisija ekonomista predviđa za 1976.godinu:

1/ obradu teme „Konceptija dugoročnog ekonomskog razvoja SRBiH” /dr Hasan Hadžiomerović/,

2/ obradu teme „Bosna i Hercegovina u spoljnoj trgovini Jugoslavije” /dr Stjepan Lovrenović/.

Prethodno bi se, u vezi s ovom temom, održao u ovoj godini sastanak s grupom stručnjaka republičkih institucija radi društvenog verificiranja teme i pripreme studijskog projekta, a zatim bi se učestvovalo na konkursu Republičke zajednice za naučni rad u svrhu obezbjeđenja finansijskih sredstava neophodnih za obavljanje ovoga posla.

KOMISIJA ZA ETNOMUZIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Neposredni zadaci Komisije su:

- osnivanje arhiva (ukoliko to današnje mogućnosti ANUBiH budu dozvoljavale),
- nastavak rada na objavljivanju sljedećih knjiga Zbornika napjeva BiH,
- nastavak rada na pripremanju kritičkog izdanja Napjeva BiH Lj.Kube,
- nastavak rada Rep.redakcije na pripremanju Etnografije BiH /prilog - *Pregledu etnografije jugoslovenskih naroda*/,
- sazivanje sastanka zainteresovanih stručnjaka iz svih naših republika radi pokretanja i organizovanja rada na ispitivanju tradicionalne obrade religiozne muzike.

Učestvovanje u radu naučnih skupova

Akademik Rihtman, predsjednik Komisije, namjerava da učestvuje u radu Simpozijuma /18-20.marta o.g./ na Duquesne University /Pittsburgh,SAD/, posvećenom našoj narodnoj umjetnosti sa temom „O jugoslovenskim narodnim muzičkim instrumentima”.

KOMISIJA ZA ISTORIJU NARODA BOSNE I HERCEGOVINE

Komisija će u 1976. godini:

- a) završiti rad na izradi regesta;
- b) završiti nužna dopunska istraživanja u domaćim i stranim arhivima;
- c) pristupiti daljem radu na dovršavanju tekstova I - VI knjige.

ODJELJENJE ZA KNJIŽEVNOST I UMJETNOST

Komisija za izradu Istorije književnosti Bosne i Hercegovine

Potkomisija za srednji vijek

- a) Rad na izradi kritičkog izdanja Hvalova rukopisa /dovršavanje transkripcije i redigovanja transkribovanog teksta/.

- b) Paleografski album /pripremanje za štampu/.
- c) Izučavanje srpske književne tradicije u turskom periodu /istraživanja i iščitavanje građe/.
- d) Bibliografija epigrafike.
- e) Rad na izučavanju administrativno-pravnih spisa /izrade registra/.

Potkomisija za turski period

- a) Franjevačka književnost - a/ na narodnom i b/ na latinskom jeziku: dopunska istraživanja u arhivima i bibliotekama u zemlji i evidentiranje dosadašnjeg rada, kao i dopuna objavljenih bibliografija.
- b) Alhamijado književnost - transliteriranje tekstova i izrada bibliografije.
- c) Bosanski pisci na orijentalnim jezicima - obrada i dopuna materijala koji je već poznat.
- d) Jevrejska književnost - pregledanje Biblioteke Jevrejske opštine u Sarajevu i popisivanje djela koja dolaze u obzir za izučavanje i obradu.

Potkomisija za austrougarski period

- a) Izrada bibliografija književnih priloga iz *Hercegovačkog bosiljka, Hrvat-skog dnevnika, Musalata, Naroda, Otadžbine, Glasa naroda*.
- b) Prikupljanje i kritička obrada dokumentacije o književnom životu u BiH.
- c) Bibliografija hrvatske proze u BiH
- d) Knjiga dokumentarne građe o M.Kapetanoviću Ljubušaku.

Potkomisija za međuratni period

- a) Izrada bibliografija književne periodike ovog vremena: *Kritika, Književna kritika, Književni pregled, Novi behar, Jugoslovenska revija, Putokaz, Književna krajina, Razvitak, Gajret* i dr. /završavanje započetih bibliografija i izrada novih/.

Potkomisija za poslijeratnu književnost

- a) Dovršavanje bibliografija publicističke i književne periodike, započetih u 1974.godini.
- b) Dopunjavanje nepotpunih bibliografija pisaca i djela.

Komisija za narodnu književnost

- a) Dovršavanje bibliografije zbirke narodne književnosti BiH i zbirke /objavljenih/ koje nemaju BiH nominaciju, a u koje je uključena bosansko-hercegovačka narodna književnost.
- b) Istraživanje građe u Bogišićevu arhivu i Biblioteci male braće u Dubrovniku.
- c) Pripremanje kritičkog izdanja Petranovićeve zbirke .

Bibliografija radova o narodnoj književnosti

U saradnji sa Institutom za jezik i književnost, nastaviće se rad na V knjizi *Bibliografije*.

Organizovanje simpozijuma i savjetovanja

Komisija će u 1976. godini organizovati naučni skup na temu: „Književnost BiH u svjetlu dosadašnjih studija”.

ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Odjeljenje planira da nastavi započete projekte preko svojih odbora i komisija. S obzirom da je Odjeljenje po svome sastavu prilično homogeno, znanje i iskustvo svakog člana Odjeljenja može poslužiti u raznim projektima. Osim rada preko svojih radnih tijela i rada na projektima iz Srednjoročnog plana, Odjeljenje će inicirati studije problema kao što su: dalji razvoj medicinske nauke u SRBiH, problemi koji proizlaze iz odnosa između medicinske nauke i zdravstva, problem regionalne medicinske edukacije, razvoj i omasovljenje kadrova za medicinsku nauku i sl. Posebno će planirati rad na evaluaciji publiciranih radova iz oblasti medicinskih nauka. Ove godine će biti organizovan sastanak Koordinacionog odbora odjeljenja medicinskih nauka svih akademija u Sarajevu na kojem će se raspravljati o opštim temama i daljem unapređenju rada medicinskih odjeljenja. U 1976. godini počće pripreme za organizovanje drugih radnih tijela Akademije koja će pokrivati one oblasti medicinskih nauka koje za sada niko ne koordinira u našoj Republici. Na taj način omogućće se uključivanje raznih profila zdravstvenih radnika, sposobnih da se angažuju u naučnoistraživačkom radu. Takva radna tijela su npr. Odbor za farmakoterapiju, za istoriju, filozofiju i umjetnost u medicini i dr. Isto tako u 1976. godini treba da započnu pripreme za organizovanje međunarodnog simpozija o model-sistemima.

KOMISIJA ZA KARDIOVASKULARNI SISTEM

Nastaviće se rad na 10 započetih projekata i pristupiti izradi studija iz patologije krvnih žila ekstremiteta. Produžiće se rad eksperimentalne i kliničko-epidemiološke grupe na izradi tema o krvotoku srca. Jedan dio planiranih istraživanja će izvršiti članovi Komisije vlastitim snagama. Veći dio istraživanja je samo započet od strane Akademije, a biće završen izvan nje. U 1976. godini će, također, započeti primjena multifaktorijalne analize i multiplih korelacija u istraživanju treće starosne skupine.

ODBOR ZA RAK

Odbor će se orijentirati za iznalaženje najpovoljnijeg protokola polihemoterapije malignih neoplazmi kao iznalaženja najpovoljnijeg načina evaluacije pomenutih protokola. Odbor će najuže sarađivati sa drugim tijelima koja se bave sličnom problematikom. Postavljene zadatke Odbor će uglavnom manji dio ostvariti vlastitim snagama, dok će veći dio inicirati i koordinirati. U narednom periodu Odbor će izraditi prijedlog koji će predložiti odgovornim faktorima kao stav Akademije na usmjeravanju i intenzifikaciji naučnoistraživačkog rada u vezi sa malignim oboljenjima. Isto tako nastaviće napore za realizaciju plana razvoja kadrova koji će se baviti malignim oboljenjima, kako bi se omogućio transfer znanja i metoda liječenja.

ODBOR ZA VIRUSNI HEPATITIS

Odbor planira da vlastitim snagama, a dijelom u saradnji i sa drugim zainteresiranim ustanovama, započne široku akciju istovremenog izučavanja, prevencije i liječenja jedne od najopasnijih i najmasovnijih infektivnih bolesti u SRBiH. Posebno će se vršiti pripreme za kliničko-farmakološka ispitivanja novog virusocida za liječenje virusnog hepatitisa.

ODBOR ZA NEFROPATIJU

Odbor planira organizovanje sastanka Međuakademijskog odbora za nefropatiju u SRBiH. Članovi Odbora će i dalje nastaviti ispitivanje vode kao hipotetičnog prenosioca endemske nefropatije. Odbor će insistirati da se svi radovi iz oblasti nefropatije koordiniraju i razmatraju na Republičkoj komisiji za endemsku nefropatiju i na Odboru za nefropatiju Akademije.

KOORDINACIONI ODBOR ODJELJENJA MEDICINSKIH NAUKA

Odbor planira sastanak odjeljenja medicinskih nauka svih jugoslovenskih akademija na kom će razmatrati pitanje odnosa medicinskih nauka i zdravstva.

ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

Razmatrajući i prihvatajući konkretni plan rada za 1976.godinu, Odjeljenje je prethodno utvrdilo osnovne stavove i pravce djelovanja, i to kako Odjeljenja, odbora i komisija, tako i pravce djelovanja pojedinih članova u Akademiji i izvan okvira Akademije, tj. istraživanja i rad u okviru ustanova u kojima djeluju, a posebno ukoliko su problemi tematski vezani za program Akademije.

Odjeljenje smatra da je nužno da obuhvati cjelokupni rad svojih članova, s obzirom da se jedino na taj način može da sagleda prava slika rada članova Odjeljenja. Ovo tim prije što se Akademija veoma često javlja kao inicijator i koordinator akcija i što su osnovni potencijali, a posebno materijalni uslovi često izvan Akademije /laboratorije, istražni centri itd.).

U vezi sa gornjim stavovima Odjeljenje daje sljedeći plan rada za 1976.godinu:

NAUČNOISTRAŽIVAČKI I NAUČNOORGANIZACIONI RAD ODJELJENJA

a) Odjeljenje će podržavati rad strupno-naučnih odbora i komisija, čije je osnivanje pripremilo samostalno ili u saradnji sa drugim odjeljenjima. To su:

- Odbor za prirodne resurse,
- Komisije za vodoprivredu i
- Komisija za izradu Istorije umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Odjeljenje će i dalje posebnu pažnju pokloniti organizacionim pitanjima tih odbora i njihovom organizacionom unapređenju u svrhu ispunjenja njihovog plana rada.

b) Odjeljenje će aktivno potpomoći rad oko organizacije I kolokvija o

prirodnim resursima u Bosni i Hercegovini, koji će organizirati Odbor za prirodne resurse, kao i Savjetovanje u oblasti voda, koje će organizirati Komisija za vodoprivredu.

c) Odjeljenje će potpomoći izvršavanje priprema za organizaciju Simpozijuma o korištenju industrijskih otpadaka za potrebe građevinarstva.

d) Odjeljenje će pripremiti razgovore sa arhitektima, članovima drugih akademija nauka i umjetnosti u vezi sa mogućnostima saradnje i zajedničkog djelovanja na određenim pitanjima iz oblasti arhitekture i urbanizma.

e) Odjeljenje će aktivno podržavati rad drugih stručnih i naučnih odbora i komisija u kojima rade i djeluju članovi Odjeljenja tehničkih nauka. To su:

- Odbor za koordinaciju naučnog rada,
- Odbor za biblioteku i dokumentaciju,
- Odbor za zaštitu prirodne sredine,

kao i ostale međuakdemijske odbore u kojima djeluju članovi Odjeljenja.

a) Odbor za prirodne resurse

U I kvartalu 1976. godine organizovaće „I kolokvij o prirodnim resursima u Bosni i Hercegovini”.

Rukovodioci pojedinih komisija, odnosno grupa, izradiće referate iz svojih naučnih oblasti. Svega šest referata. Predsjednik Odbora podnijeće uvodni referat.

Referati će obuhvatiti:

- institucionalnu infrastrukturu koja se u Republici bavi istraživanjem određene naučne oblasti,
- stanje istraženosti u određenoj naučnoj oblasti,
- stanje kadrova-nosilaca naučnoistraživačkog rada,
- perspektive istraživanja i sugestije za funkciju i mjesto Akademije u vezi sa daljom aktivnosti u pojedinoj naučnoj oblasti.

Početkom 1976.godine formiraće se Organizacioni odbor za realizaciju ovog zadatka.

Kao osnovni rezultat Kolokvija očekuju se sugestije za izradu Plana rada za 1976. odnosno Srednjoročnog plana rada za ovaj Odbor.

b) Komisija za vodoprivredu

Razmatrajući svoje zadatke i program rada Komisija je nakon šire diskusije utvrdila sljedeće osnovne stavove:

– Komisija je formirana kao radno tijelo Odjeljenja tehničkih nauka, koje će pored vlastitih zadataka izvršavati i zadatke Odbora za prirodne resurse i Odbora za zaštitu čovjekove okoline u oblasti voda. U cilju efikasne saradnje Komisija će delegirati po jednog predstavnika u svaki odbor.

– U programu rada Komisije treba da bude jasno naglašena potreba da vodoprivrednu problematiku treba posmatrati kako sa stanovišta upoznavanja ciklusa vode u prirodi, tako i sa stanovišta funkcionalne veze vodnog bogatstva sa društvenim, privrednim i tehnološkim razvojem.

– Smatra se da bi Komisija trebalo da dađe svoj doprinos unapređenju vodoprivrede kako u Republici, tako i šire, s tim da bi aktivnošću Komisije bile naročito obuhvaćene sljedeće komponente: pokretanje akcija, doprinos utvrđivanju kriterija izbora i valorizacije, doprinos koordinaciji rada i efikasnijoj organizaciji, doprinos valorizaciji istraživačkih akcija i projekata, organizovanje konzultacija i naučnih skupova, pomoć uzdizanju kadrova, naučne publikacije i doprinos

informisanju javnosti.

Polazeći od prednjih stavova izrađen je orijentacioni program rada Komisije za naredni period kako slijedi:

1. — Izrada orijentacionog programa	decembar 1975.
2. — Razrada programa rada	februar 1976.
3. — Izrada i razmatranje referata o
vodnim resursima za I savjetovanje
o prirodnim resursima	januar 1976.
4. — Organizovanje konzultacije o
programu rada KVP	mart 1976.
5. — Organizovanje savjetovanja o jednom
većem istraživačkom projektu u
oblasti voda	novembar 1976.
6. — Priprema publikacije o savjetovanju
pod 5	mart 1977.

c) Komisija za izradu Istorije umjetnosti BiH

Komisija je razmotrila plan rada za 1976. godinu i prihvatila zaključak da se rad Komisije treba da odvija u sljedećim okvirima i na sljedećim zadacima:

1. održavanje savjetovanja svih potkomisija o uočenim problemima metodologije u cilju ujednačavanja kriterija;
2. izradi Pravilnika o radu Komisije za izradu Istorije umjetnosti Bosne i Hercegovine;
3. izradi elaborata o sadržaju Istorije umjetnosti BiH po naznačenim periodima;
4. izradi elaborata na obezbjeđenju finansijskih sredstava kod Fonda za naučni rad i
5. sklapanju pojedninačnih ugovora sa autorima za obradu određenih tema.

INDIVIDUALNI NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD ČLANOVA
ODJELJENJA

Ovaj rad predstavljaće izvršenje naučnih i naučnoistraživačkih zadataka članova Odjeljenja postavljenih na osnovu ugovora sa Fondom za istraživački rad Akademije, Republičke zajednice za naučni rad kao i drugih institucija.

Akademik *Josip Bać* nastaviće sa radom u Komisiji za vodoprivredu, među ostalim i u pripremama za organizaciju savjetovanja sa vodoprivrednim stručnjacima Republike i u pripremama za savjetovanje o vodoprivrednim problemima BiH koje će se održati krajem 1976. godine .

Akademik *Jahiel Finci* nastaviće sa radom na studiji „Arhitektonsko-urbanističko stvaralaštvo u Bosni i Hercegovini u periodu austro-ugarske vlasti”. Ova studija spada u okvir rada Komisije za istoriju umjetnosti Bosne i Hercegovine ANUBiH-a.

Akademik *Julije Hahamović* nastaviće sa naučnoistraživačkim radom na temi „Leteći pepeo iz industrijski pogona kao sastojak betona i maltera”.

Akademik *Radoslav Jovanović* nastaviće rad na temama: „Geološki, hidrološki i inženjersko-geološki odnosi šire okoline Sarajeva”, „Hirologija Bosne i Hercegovine” i „Inženjerske odlike geološke građe BiH”.

Akademik *Muhamed Kadić* završiće rad „Folklorna arhitektura naroda Jugoslavije” - doprinos timskom radu za pripremu međunarodne publikacije.

Akademik *Kemal Kapetanović* pripremiće materijal Grupe za nemetale Odbora za prirodne resurse Akademije za konsultativni sastanak Odbora.

Akademik *Aleksander Trumić* radiće na realizaciji programa Komisije za vodoprivredu Odjeljenja tehničkih nauka.

Dopisni član *Stjepan Mikulec* završiće referat o vodnim resursima BiH (u saradnji sa ostalim članovima) u okviru Odbora za prirodne resurse. Završiće rad pod naslovom „Uslovi za izgradnju podzemnih hidroelektrana” i štampati u ediciji „Radovi” Odjeljenja tehničkih nauka. Radiće na realizaciji programa Komisije za vodoprivredu Odjeljenja tehničkih nauka.

Dopisni član *Husref Redžić* završiće rad „Stanovanje u srednjovjekovnim utvrđenim gradovima: Sokolcu, Bilaju i Komatinu” i štampati u ediciji „Radovi” Odjeljenja tehničkih nauka. Radiće na realizaciji programa Komisije za izradu Istorije umjetnosti BiH.

Dopisni član *Ivan Soklić* pripremiće, u sklopu grupe, referat za „Razgovore o mineralnim resursima” koji priprema Odbor za prirodne resurse ANUBiH.

Dopisni član *Muhamed Ridanović* radiće na realizaciji programa Komisije za vodoprivredu Odjeljenja tehničkih nauka, kao i na nastavku radova iz 1975.g.

Dopisni član *Svetozar Zomonjić* radiće na realizaciji programa Komisije za prirodne resurse.

ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

Rad odbora i komisija u okviru Odjeljenja

1.Odbor za istraživanje pravaca razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH je završio svoj zadatak izradom makroprojekta: „Pravci razvoja poljoprivrede brdsko-planinskog područja BiH”. Makroprojekat je dostavljen Republičkoj zajednici za naučni rad i konkursom Zajednice u 1975. godini finansiraju se pojedine teme makroprojekta. Formiran je Savjet makroprojekta sa zadatkom da prati rad na realizaciji makroprojekta.

U 1976.godini će Savjet makroprojekta da:

a) poduzme mjere u svrhu pronalaženja daljnjih sredstava za realizaciju istraživačkih zadataka I faze obrade makroprojekta;

b) stupi u vezu sa Republičkom zajednicom za naučni rad u svrhu

koordinacije i usmjeravanja rada na realizaciji makroprojekta i valorizaciji rezultata istraživanja putem specijalističkih grupa istraživača i organizacije savjetovanja i simpozija.

2. Odbor za zaštitu i unapređenje čovjekove okoline

Odbor će se organizaciono učvrstiti i uključivati u tokove naučnoistraživačke aktivnosti na tom području, te nastaviti aktivnost u Međuakademijskom odboru za zaštitu prirode pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

3. Odbor za prirodne resurse

a) Izradiće projekat za uspostavljanje informacionog sistema u oblasti proučavanja zemljišta.

b) Na osnovu postavljenih teza Komisije za resurse biljnog svijeta i Komisije za životinjski svijet izradiće programe istraživanja, kako bi se moglo natjecati na narednom konkursu Republičke zajednice za naučni rad za izradu projekta.

Rad na individualnim projektima koje finansira Fond Akademije

1. Istraživanja dendroflora Balkanskog poluostrva (nosilac akad.P.Fukarek).

2. Promjenljivost morfoloških karaktera u populacijama različitih ribljih vrsta (nosilac vanred. član T.Vuković).

Nisioci navedenih tema do jeseni 1976.godine prezentiraće Odjeljenju dosadašnje rezultate istraživanja.

3. Uloga žutog tijela u etiologiji neplodnosti domaćih životinja (nosilac akad.M.Varadin).

Do jeseni 1976. godine dostaviće Fondu Akademije završni izvještaj provedenog istraživanja.

Savjetovanja i simpozijumi

1. Savjetovanje ili kolokvij iz oblasti zaštite čovjekove okoline.

2. Suorganizator Savjetovanja „Šume Pounja” koje organizira Zajednica za zaštitu i unapređenje čovjekove sredine Pounja u Bihācu.

3. Simpozij povodom 100-godišnjice otkrića Pančičeve omorike.

4. Učestvovanje u Simpoziju „Ekološko valoriziranje primorskog krša” u organizaciji Međuakademijskog odbora za zaštitu prirode.

Članovi Odjeljenja radiće u odborima i komisijama Akademije.

Učešće na naučnim kongresima, simpozijima i savjetovanjima

Članovi Odjeljenja će učestvovati na onim kongresima i simpozijima izvan zemlje koji su od interesa za našu Akademiju.

IZDAVAČKA DJELATNOST AKADEMIJE

Prema podacima iskazanim u planovima pojedinih organizacionih jedinica, Akademija u 1976. godini priprema sljedeća izdanja:

	Publikacija	iz 1975.	Plan u 1976.	svega
I.	Odjeljenje društvenih nauka (sa Centrom za balkanološka ispitivanja i Lingvističkom komisijom)			
	– Radovi	1	1	2
	– Pos. izdanja	1	5	6
	– Djela	1	1	2
	– Građa	2	1	3
	– Godišnjak (Centra)	–	1	1
	– Zbornici (Ling. komis.)	–	1	1
	Ukupno:	5	10	15
II.	Odjeljenje medicinskih nauka			
	– Radovi	1	1	2
	– Pos. izdanja	–	1	1
	– Djela	–	1	1
	Ukupno:	1	3	4
III.	Odjeljenje prir. i matem. nauka			
	– Radovi	1	2	3
	– Pos. izdanja	–	1	1
	Ukupno:	1	3	4
IV.	Odjeljenje tehničkih nauka			
	– Radovi	1	1	2
	– Pos. izdanja	–	1	1
	Ukupno:	1	2	3
V.	Odjeljenje za književnost i umjetnost			
	– Radovi	–	1	1
	– Posebna izdanja	–	1	1
	– Djela	1	1	2
	Ukupno:	1	3	4
	SVEUKUPNO	9	21	30

Obim cjelokupne izdavačke djelatnosti iznosi oko 450 štampanih tabaka čiji finansijski izraz iznosi 1.430.000 dinara (vidi finansijski plan Akademije za 1976. godinu pod tačkom II/8,9 materijalnih rashoda.).

2. FINANSIJSKI PLAN AKADEMJE ZA 1976. GODINU

Opis	Din.
I. PRIHODI:	
1) Prenijeta sredstva iz prethodne godine	210.000, –
2) Prihodi izdavačke djelatnosti	10.000, –
3) Ostali prihodi	–
4) Sredstva iz Budžeta SRBiH	7.183.190, –
Ukupno prihodi	7.403.190, –
RASHODI:	
II Materijalni troškovi:	
1) Kancelarijski i ostali pomoćni materijal	130.000, –
2) Stručna literatura i časopisi	10.000, –
3) Zakupnine za zgrade i garažu	90.000, –
4) PTT usluge	71.000, –
5) Gorivo, mazivo i ostali mater. za prevoz. sred.	90.000, –
6) Sitni inventar i HTZ sredstva	35.000, –
7) Stručne knjige za biblioteku	60.000, –
8) Troškovi štampanja publik. izdav. djelatn.	900.000, –
9) Izdaci za autorske honorare	530.000, –
10) Izdaci za akademijske nagrade	1.740.000, –
11) Putni troškovi i dnevnice	250.000, –
12) Troškovi reprezentacije	32.000, –
13) Troškovi naučne saradnje s akademijama	35.000, –
14) Troškovi tekućeg održavanja sred. za rad	50.000, –
15) Ostale usluge	20.000, –
16) Amortizacija	80.000, –
17) Troškovi naučnoistraž. rada	259.600, –
a) Centar za balkanološka ispitivanja	128.400, –
b) Komisija za lingv. ispitivanja	–
c) Ostali naučnoistraživački rad	–
Ukupno mat. troš.	4.511.000, –
III Ugovorne i zakonske obaveze:	
1) Osiguranje imovine	35.000, –
2) Troškovi platnog prometa	20.000, –
3) Doprinosi Savjetu akadem. SFRJ	55.000, –
4) Ostale članarine	10.000, –
5) Doprinosi Bosanskoj krajini na mat. rash.	73.000, –
6) Doprinosi za gradsko zemljište	26.000, –
7) Doprinosi Fondu solidarnosti za repr.	3.000, –
Ukupno ugov. i zak. obaveze	222.000, –
Lični dohoci:	
Lični dohoci s doprinosima	2.410.000, –
Grad. pravni odnos s doprinosima	50.000, –
Ukupno lični dohoci	2.460.000, –
Dotacija Fondu za naučnoistraž. rad	150.000, –
Tekuća rezerva	60.190, –
Ukupno rashodi	7.403.000, –

OBRAZLOŽENJE
FINANSIJSKOG PLANA AKADEMIJE
ZA 1976. GODINU

Iz predloženog Finansijskog plana vidi se da će Akademija u 1976. godini raspolagati sa 7.403.190 dinara ili za 15% više nego u toku prošle godine. Ta sredstva sastoje se od:

– 7.183.190 dinara, koliko je Akademiji dodijeljeno Budžetom SRBiH za 1976. godinu,

– 210.000 dinara na ime ostvarenih ušteda u 1975. godini,

– 10.000 dinara na ime planiranih prihoda od izdavačke djelatnosti.

Od ovih sredstava predviđeno je:

–za materijalne troškove	4.511.000 din.
–za ugovorne i zakonske obaveze	220.000 “
–za lične dohotke i građansko-pravni odnos	2.460.000 “
–za dotaciju Fondu NIR	150.000 “
–za tekuću rezervu	60.190 “
Ukupno	7.403.190 “

U partiji “Materijalni troškovi” najveću stavku predstavljaju:

–akademijske nagrade	1.740.000 din.
–troškovi izdavačke djelatnosti	1.430.000 “

U odnosu na prošlu godinu do znatnijeg povećanja došlo je na stavkama:

- zakupnine za zgrade i garaže,
- ptt usluge,
- putni troškovi,
- amortizacija i slično.

Povećanje u ovim stavkama rezultat je porasta troškova života, odnosno inflatornih kretanja.

Za lične dohotke i građansko-pravni odnos predviđen je iznos od 2.460.000 dinara. U odnosu na prošlu godinu ova stavka je povećana za 15% iako su troškovi života porasli preko 20%.

Fondu NIR data je dotacija u iznosu od 150.000 dinara. Sa ostvarenim uštedama iz proteklih godina ovaj Fond danas raspolaže sa cca 530.000 dinara.

Akademija je u prošloj godini ostvarila višak prihoda nad rashodima od 550.000 dinara, iako je u nekim stavkama došlo do prekoračenja planiranih sredstava. Od ovih ušteda 240.000 dinara raspoređeno je u poslovni fond, rezervni fond i fondove zajedničke potrošnje. Ova sredstva nisu iskazana u Finansijskom planu, jer se vode na odvojenim računima.

Iz izloženog se vidi da je Akademija u 1975. godini bila racionalna u raspolaganju dodijeljenim, odnosno društvenim sredstvima i da je finansijski poslovala pažnjom dobrog domaćina.

V. PODACI O PREMINULIM ČLANOVIMA AKADEMIJE

IVO ANDRIĆ
(10. X 1892 – 13. III 1975)

IVO ANDRIĆ rođen je u Docu kraj Travnika 10. X 1892. Osnovnu školu je završio u Višegradu, a gimnaziju u Sarajevu. Studirao je književnost i istoriju u Zagrebu, Beču, Krakovu i Gracu, gdje je i diplomirao 1919. Za vrijeme rata je bio zatvaran i u konfinaciji, pa 1917. amnestiran. U Gracu je 1924. doktorirao sa tezom *Die Entwicklung des geistigen Lebens in Bosnien unter der Einwirkung der türkischen Herrschaft*. U međuratnom vremenu bio je u diplomatskoj službi u jugoslavenskim poslanstvima u Rimu, Bukureštu, Gracu, Parizu, Madridu, Brislu, Ženevi i Berlinu. Za vrijeme drugog svjetskog rata živio je u Beogradu, u punoj povučenosti radeći na svojim romanima. Poslije rata je učestvovao u javnom i političkom životu i neko vrijeme bio narodni poslanik Narodne skupštine BiH i Savezne narodne skupštine. U dva maha je bio predsjednik Saveza književnika Jugoslavije, kao i predsjednik Udruženja književnika Srbije. Dobio je nagradu Komiteta za kulturu i umjetnost (za roman *Na Drini ćuprija*), Saveza književnika Jugoslavije 1956. (za životno djelo), te 1961. Nobelovu nagradu za književnost. Bio je počasni doktor univerziteta u Sarajevu i u Krakovu (1962). Bio je odlikovan Ordenom zasluga za narod I reda, a 1972. povodom 80-godišnjice života dobio je Orden junaka socijalističkog rada. Bio je redovni član Srpske akademije nauka i dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, te Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Umro je u Beogradu 13. marta 1975. u 83. godini života.

Počeo je kao pjesnik još u doba gimnazijskog obrazovanja u Sarajevu saradnjom u raznim listovima i časopisima. Ušao je svojim pjesmama u antologiju *Hrvatska mlada lirika*, 1914. Pisao je već tada i književno-kritičke sastave i oglede, i docnije na tom polju stvarao u svim fazama svog života. Sa sjećanjem na rat i proživljene ratne tegobe nastale su prve objavljene knjige, zbirke pjesama u prozi *Ex Ponto* (1918) i *Nemiri* (1920). Iste godine, 1920, objavio je i prvu svoju pripovijetku *Put Alije Đerzeleza* u zasebnom izdanju. U međuratnom vremenu objavio je tri zbirke pripovjedaka (1924, 1931. i 1936.). Tri romana pisana za vrijeme okupacije u Beogradu objavio je 1945: *Na Drini ćuprija*, *Travnička hronika*, i *Gospodica*, a 1947. *Most na Žepi*. Poslije oslobođenja izašle su mu još zbirke pripovjedaka *Nove pripovetke* (1948), *Priča o vezirovom slonu* (1948), *Panorama* (1958), *Lica* (1960), *Žena na kamenu* (1962), te mali roman *Prokleta avlija* (1954).

Sabrana djela objavljena su 1963.

Andrić je objavio i mnoge studije i oglede, među ostalima o Njegošu, Vuku, Matavulju, Kočiću i slikarima Fr. Goyi i J. Bijeliću. Djela su mu prevedena na bezbroj jezika, u svim dijelovima svijeta.

Midhat Šamić

BRANIMIR GUŠIĆ
(6. IV 1901 – 7. VII 1975)

Akademik *BRANIMIR GUŠIĆ* rođen je u Zagrebu 6. aprila 1901, a umro 7. jula 1975. godine. Školovao se je u Zagrebu a 1926. je diplomirao na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Još kao student je počeo da radi na Otorinolaringološkoj klinici, 1927. je izabran za asistenta, a 1938. za docenta pri Katedri otorinolaringologije. Nakon početka rata bio je jedan od osnivača prve ćelije NOP-a na zagrebačkom Medicinskom fakultetu. 1941. je uklonjen sa Fakulteta, a 1942. uhapšen, izveden pred prijeki sud i osuđen na prisilni rad u Njemačkoj. Odmah poslije oslobođenja Zagreba biran je za redovnog profesora iz otorinolaringologije i za prvog poslijeratnog dekana Medicinskog fakulteta. U Jugoslavenskoj akademiji nauka je poslije rata izabran za redovnog člana Odjeljenja za prirodne i medicinske nauke i za prvog generalnog sekretara Akademije. Akademik Gušić bio je biran za organizacionog sekretara Stručnog savjeta pri Komitetu za narodno zdravlje, zatim za prvog sekretara Akademijaskog savjeta FNRJ i u brojna druga akademijska tijela.

Akademik Gušić je razvio Otorinolaringološku kliniku u visoku naučno-nastavnu ustanovu, osnovao je prvi Audiološki centar u našoj zemlji i udario temelje modernoj fonijatriji. Odgojio je niz nastavnika i naučnoistraživačkih radnika u otorinolaringologiji. Naučnoistraživački i stručni rad akademika Gušića obuhvatio je brojna područja otorinolaringologije, što je objavljeno u 241 publikaciji u domaćim i stranim časopisima. Posebno se je bavio respiratornom sluznicom, korozijom jednjaka, endemskom gušavošću, traumatologijom i malignim tumorima u otorinolaringologiji.

Bavio se je geografijom i etnografijom i objavio brojne radove iz medicinske geografije. 1928. je stekao doktorat iz filozofije na osnovu disertacije „Geneza i elementi mljetske seljačke kuće” koja je objavljena u zasebnoj knjizi. Naročito je proučavao Dinarske planine, a doprinio je svojim radom Etnografskom muzeju u Zagrebu.

Akademik Gušić je bio počasni član Austrijskog, Bugarskog, Njemačkog i Poljskog otorinolaringološkog društva i Američkog rinološkog društva. Biran je za počasnog predsjednika Grčkog oto-neuro-ofthalmološkog društva. Bio je počasni član Zbora liječnika Hrvatske i Čehoslovačkog ljekarskog društva J.E. Purkyna. Izabran je za člana Collegium Otorinolaryngologicum Amicitiae Sacrum, bio je predsjednik i domaćin skupa tog najuglednijeg naučnog internacionalnog udruženja otorinolaringologa.

Za svoj rad odlikovan je Ordenom Republike sa srebrnim vijencem, Ordenom rada I reda, Ordenom bratstva i jedinstva II reda i Ordenom zasluge za narod III reda. Primio je nagradu Republike Hrvatske za životno djelo 1969. godine.

Za dopisnog člana Srpske akademije nauka i umjetnosti izabran je 1961,

Slovenske akademije 1964. Za dopisnog člana ANU BiH izabran je 11. januara 1973. godine.

Akademik Gušić preminuo je 7. jula 1975. god.

Smrću akademika Gušića naše društvo, medicinska nauka, akademije nauka i naša Akademija izgubile su vanrednog člana koji je dao ogroman doprinos medicinskoj nauci, organizaciji akademija i otorinolaringologiji.

Važniji bibliografski podaci:

a) medicinske nauke:

1. Noviji pogledi u terapiji ozene — Predavanje u Jugoslovenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Zagreb, sv. 6, 1951.
2. Une nouvelle manière d'implantation osseuse dans le traitement de l'ozène — Revue de Laryngologie etc., Bordeaux, str. 350, 1951.
3. Pathological changes in the blood-vessels and nerves of the oesophagus due to corrosion — Journal of Laryngology, London, vol. 67, str. 745, 1953.
4. Nova istraživanja u patofiziologiji i terapiji akutnih korozija jednjaka — Predavanja u Jugoslovenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Zagreb, sv. 13, 1954.
5. Neues. über das Skleromproblem — Acta Otolaryngologica, Stockholm vol. 46, str. 300, 1956.
6. Istraživanje endemske gušavosti u bivšem bjelopoljskom srezu (sa S. Perović, M. Pražićem, B. Salajem) — Medicinski zapisi, Titograd, 1957.
7. Fortgesetzte experimentelle Untersuchungen zur Bestimmung der Beziehungen des hepatorenalen Systems zur respiratorischen Schleimhaut (s B. Femenićem, I. Taborskym, V. Konić) — Acta Otolaryngologica, Stockholm, vol. 56, str. 1, 1963.
8. Damage of the respiratory mucous membrane of rats exposed to cold (sa Z. Krajina, J. Lakić, V. Konić i I. Babić), Acta ORL Stockholm, 57, 342, 1963.
9. Notre traitement opératoire de carcinome extérieur du cou. Bulletin International de l'Académie Yougoslave, 16, str. 5, 1964. Naše gledanje na operativno liječenje vanjskih malignoma vrata. Rad JAZU, Zagreb, 336, str. 5, 1964.
10. Die Veränderungen an der Respirationsschleimhaut der Ratten beim expe-

rimentellen Hypothyreoidismus (s B. Femenićem, J. Lakićem, N. Reisom i V. Konić). Acta ORL Stockholm, 59, str. 219, 1964.

11. Utjecaj etnogeografskih elemenata na zdravstveno stanje naroda. Lij. vj. 87, str. 141, 1965.
12. Unsere Erfahrungen mit der radikalen Halsresektion aus den Jahren 1957–1962. (sa Z.Krajinom). Monatsschrift f. Ohrenheilkunde, Wien, 101, str. 178, 1967.
13. The results of surgical Treatment of the Cancer of the larynx (1955–1960) (sa Z. Krajinom i R. Subotićem). Acta ORL Stockholm, 63, str. 391, 1967.
14. Die Veränderungen der Respirationsschleimhaut der Ratten beim experimentellen Hyperthyreoidismus. (s B. Femenićem, J. Lakićem, N. Ries-om i V. Konić-Carnelutti). Acta ORL Stockholm, 63, str. 268, 1967.

b) Ostali radovi

1. Ein Beitrag zur Schmetterlingsfauna Kroatiens. Glasnik Hrv. prirod. društva, Zagreb, god. XXIX, str. 290, 1917.
2. Starinsko ruho na otoku Mljetu. Narodna starina, Zagreb, knj. 21, str.53, 1930.
3. Kako je Mljet pripao Dubrovačkoj Republici. „Iz Dubrovačke prošlosti”. Zbornik u čast M. Rešetara, Dubrovnik, str. 47, 1935.
4. Geneza i elementi mljetske seoske kuće. Građevinski vjesnik, Zagreb, str. 161, 1934. i 16, 1935.
5. Današnja Hercegovina. Nova Evropa, knj. XXIX, str. 202. 1936.
6. Naučna ekskurzija u sjevernoalbanske planine. Ljetopis JAZU, knj. 55, 1949, 93.
7. Dabri, antropogeografski prikaz. „Dabri i susjedna sela Srednjega Velebita” Institut za medicinska istraživanja JAZU, Zagreb, str. 15, 1959.
8. Kras ili Krš (s M. Gušić). „Krš Jugoslavije”, Zagreb, god. 2, str. 5, 1960.
9. „Pečki put”, najviši prijelaz preko Prokletija. Zbornik za narodni život i običaje JAZU, Zagreb, sv. 42, str. 573, 1964.
10. Prilog nosogeografiji Makedonije. Geografski glasnik, Zagreb, 1950, str. 61.

Seid Huković

KOSTA TODOROVIĆ
(5. VII 1887 – 19. IX 1975)

Akademik **KOSTA TODOROVIĆ** je učio osnovnu i srednju školu u Vranju i Zaječaru, a medicinske studije ja završio 1912. godine u Gracu. Kao aktivni vojni ljekar učestvovao je u prvom i drugom balkanskom ratu, kao i u prvom svjetskom ratu. Još na Solunskom frontu poljski imunobiolog L. Hirsfeld je pobudio u dr K. Todoroviću veliki interes za naučnoistraživački rad iz imunologije. U tim godinama dr K. Todorović je započeo istraživanja malarije, kolere, pjegavca, trubušnog tifusa i paratifusa.

Godine 1924. dr Kosta Todorović preuzima upravu Infektivne bolnice u Beogradu, 1926. godine Medicinski fakultet u Beogradu ga bira za vanrednog profesora i upravnika Infektivne klinike.

Najaktivnija faza života prof. dr Koste Todorovića je poslije oslobođenja u socijalističkoj Jugoslaviji. Tada razvija široku stručnu, naučnu i društvenu aktivnost kao rektor Medicinske škole, u Srpskoj akademiji nauka u kojoj je od 1947. godine dopisni član, a od 1948. godine redovni član i sekretar Odeljenja medicinskih nauka. Kao predsjednik Komisije za naučna istraživanja Sekretarijata narodne odbrane ispoljio je visoku naučnu spremu i ogromne organizacione sposobnosti. Više godina je bio predsjednik Srpskog lekarskog društva i Saveza lekarskih društava.

Akademik Kosta Todorović je u svom veoma bogatom i plodnom medicinskom radu ispoljio sve kvalitete odličnog poznavaoaca raznih medicinskih nauka. Tome je vjerovatno doprinijelo njegovo dugogodišnje bavljenje ljekarskim radom na terenu, na kome je upoznao karakteristike naše patologije i stekao velika iskustva, kojima će se docnije koristiti u naučnim istraživanjima. U svom radu je veoma uspješno povezivao stručne rezultate sa naučnim dostignućima u medicini. Odlikovao se vanrednim poznavanjem diferencijalne dijagnostike različitih bolesti, što mu je donijelo mnogobrojna priznanja njegovih bolesnika, studenata, ljekara, specijalista i kolega iz zemlje i inostranstva. U poznavanju diferencijalne dijagnostike ispoljio je sve kvalitete odličnog praktičara i vrsnog naučnika. U bolesniku je prvenstveno posmatrao ličnost sa svim genetskim i konstitucionalnim odlikama, a tek poslije bi obraćao pažnju na bolest. Njegova predavanja su bila izvanredno pripremljena i dokumentovana. Prof. dr Kosta Todorović je stvorio uzornu školu infektologa, kojom može da se ponosi naš narod.

Kao veliki patriota, cijelo svoje biće i znanje je stavio u službu svom narodu. Vrijedi posebno spomenuti neke njegove osobine u medicinskom radu, koje su učinile da je ostao uzor mnogim generacijama ljekara kao vrstan predavač, pedagog, ljekar i naučni radnik. Akademik Kosta Todorović je organizovao Infektivnu kliniku Medicinskog fakulteta u Beogradu, tako da je ona postala uzorna škola brojnih naših kadrova, a njegovi radovi iz područja tuberkuloznog meningitisa su veoma zapaženi u medicinskoj literaturi. Klinika na kojoj je on obrađivao ovaj naučni problem spada u renomirane svjetske centrale za liječenje ove bolesti. Akademik Todorović se je bavio gotovo svim infektivnim bolestima koje imaju značajnu ulogu u našoj narodnoj patologiji. Njegove originalne naučne

studije o salmonelozama, paratifusu C, izlučivanju tifusnih klica u mlijeku majke, o uticaju krvnog seruma na te klice, kliconoštvu kod trbušnog tifusa, o rijetkim oblicima tifusne pneumonije i meningoencefalitisa, o etiologiji i patogenezi i liječenju šarlaha, o rijetkim oblicima maleusa i lise, o komplikacijama poslije vakcinacije od velikih boginja, o raznim oblicima meningoencefalitisa – sve te studije osigurale su mu, u analima naše nauke kao i u svjetskim časopisima i knjigama, dostojno mjesto velikog naučnika i vrsnog medicinskog stručnjaka, čija djela će dugo živjeti u medicinskim naukama i medicinskoj praksi.

U naučnom radu akademik Kosta Todorović je stalno težio povezivanju kliničkog rada sa fundamentalnim naukama, ističući pri tom značaj biomedicine u savremenim medicinskim istraživanjima.

Obimni udžbenik Infektivnih bolesti prof. dr K. Todorovića, koji je od 1933-1964. godine doživio pet izdanja, postao je klasično djelo naše medicinske literature. Životni opus akademika Koste Todorovića sastoji se od preko 200 radova, koji su objavljeni u našim i inostranim časopisima. Pored tih mnogih značajnih naučnih i stručnih radova, koji su akademiku Todoroviću donijeli priznanje raznih naučnih ustanova u zemlji i u inostranstvu, on je, svojim stručnim ljekarskim radom, nastavničkom i društvenom djelatnošću od preko 50 godina, kao i svojom neobično razvijenom humanošću stekao veliku popularnost ne samo u stručnim i naučnim krugovima nego i u našoj širokoj javnosti.

Akademik Todorović je bio pobornik i dugogodišnji organizator naučne i stručne saradnje između naših akademija nauka i naučnih društava, kao i neumorni saradnik Jugoslavenske medicinske enciklopedije. Svojim naučnim radom, publikacijama, udžbenicima i obrazovanjem stručnjaka za infektivne bolesti, akademik K. Todorović je osnivač naše infektologije.

23. decembra 1969. godine prof. dr Kosta Todorović je izabran za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti SR Bosne i Hercegovine.

Akademik Kosta Todorović je za svoj plodni rad na razvijanju jugoslavenske nauke dobio najveće priznanje u zemlji – nagradu AVNOJ-a.

19. septembra 1975. godine, napustio nas je akademik Kosta Todorović.

Njegova djela ostaju da žive sa nama i da nas uvijek podsjećaju na osnivača jugoslavenske infektologije, velikog humanistu, vrsnog ljekara i istaknutog naučnog radnika koji nam je mnogim primjerima u svom plodnom životu pokazao, i učio nas, kako će medicinski radnici najbolje pomoći svom narodu i prirodi koja ga okružuje, a čiji je on sastavni dio.

Važniji bibliografski podaci:

a) Knjige:

- 1.— *Akutne infektivne bolesti.* Udžbenik...— Beograd, Narodna štamparija, 1933; str. III+1056+tab.1. (Sljedeća izd.: 1947, 1952, 1958, 1963, 1972.)

b) Članci:

T i f u s

- 1.— *L'élimination du bacille d'ebert par le lait et l'infection typhique par l'allaitement.* — Septième congrès des pédiatres de langue française Discussion des rapports et communications.— Strasbourg, Association française de pédiatrie, 1932; p. 184-190.
- 2.— *L'action du suc gastrique sur les bacilles typhiques* — Comptes rendus hebdomadaires des séances et mémoires de la Société de biologie, 1935, a. 87e, t. 119; p. 638-639.
- 3.— *Paratyphus C. Kunzendorf. Quelques faits étiologiques, épidémiologiques et cliniques* — La Presse médicale, 1938, a. 44, n. 34; p. 687-689.
- 4.— *Naša istraživanja antibiotičke moći u krvnom serumu i u žuči bolesnika od trbušnog tifusa, lečenih hloromicetinom i aureomicinom.* — Glas Srpske akademije nauka i umetnosti, 1953, CCIX, Odeljenje medicinskih nauka, 6; str. 125-133.
- 5.— *Klinička zapažanja kod bolesnika raznog uzrasta lečenih od trbušnog tifusa.* — Desanka Kosanović-Četković i Istvan Varga. — Srpski arhiv za celokupno lekarstvo, 1958, LXXXVI, 2; str. 182-188.
- 6.— *Imunološko stanje kod tifusnih kliconoša* — A. Kostić, M. Petrović, Ks. Vučković-Kalenić i D. Vučković.— Zbornik radova sa Prvog stručnonaučnog sastanka Udruženja infektologa Jugoslavije. Beograd, Savezni zavod za zdravstvenu zaštitu, 1964; str. 17-22+1 tab.

T u b e r k u l o z n i m e n i n g i t i s

- 7.— *Naša istraživanja antibiotičkog dejstva krvnog seruma bolesnika lečenih od tuberkuloznog meningita intramuskularnim injekcijama streptomcina.* — Glas Srpske akademije nauka, 1950, CXC VII, Odeljenje medicinskih nauka, 2; str. 169-180.
- 8.— *Naša iskustva u lečenju tuberkuloznog meningita subokcipitalnim injekcijama malih doza streptomcina.* — M. Milošević i D. Sovrlić. — Glas Srpske akademije nauka, 1951, CCII, Odeljenje medicinskih nauka, 3; str. 87-92.
- 9.— *Naša istraživanja antibiotičke moći u likvorima bolesnika od tuberkuloznog meningita lečenih streptomcinom.* — Glas Srpske akademije nauka, 1951, CCII, Odeljenje medicinskih nauka, 3; str. 15-31.

- 10.— *Tuberkulinska kožna reakcija i njen odnos prema kliničkom toku bolesti i promenama u likvoru kod bolesnika od tuberkuloznog meningita lečenih streptomycinom.*— Glas Srpske akademije nauka, 1952, CCV, Odeljenje medicinskih nauka, 5; str. 149-164.
- 11.—*Proučavanje metabolizma kalijuma u likvoru bolesnika od tuberkuloznog meningita lečenih streptomycinom.* — V. Nenadić i V. Bajić. — Glas Srpske akademije nauka, 1953, CCIX. Odeljenje medicinskih nauka, 7; str. 173-183.
- 12.— *Odnos lumbalnog i subokcipitalnog likvora kod bolesnika od tuberkuloznog meningita.* — Glas Srpske akademije nauka, 1955, CCXV, Odeljenje medicinskih nauka, 9; str. 153-159.

Šarlah

- 13.—*Vrednost antišarlahne vakcinacije Dikovim toksinom*— Srpski arhiv za celokupno lekarstvo, 1927, XXIX, 4; str. 241-248.
- 14.— *Lekovita moć Dick-Dochezovog seruma i njegov uticaj na pojavu šarlahnih komplikacija.* — Srpski arhiv za celokupno lekarstvo, 1928, XXX, 4; str. 270-283.
- 15.— *La valeur de la vaccination antiscarlatineuse.*— Communiqué au Congrès français de médecine. (XXe session). Montpellier, 1929; p. 11-15.

Poliomielitis

- 16.— *Respiratorni poremećaji u toku poliomijelita i terapijska pomoć „čeličnih pluća”.* — R. Đorić, D. Sedlar i Ž. Perišić. — Medicinski glasnik 1953, VII, 11-12; str. 403-407.
- 17.— *Poliomijelit kao medicinski i socijalni problem.* — Treća internistička nedelja Srpskog lekarskog društva. Beograd, 1957; str. 131-141. — Biblioteka Srpskog lekarskog društva, 26.

Meningoencefalitis

- 18.— *Meningitni i meningo-encefalitni sindrom sa gledišta etiologije i klinike.* — Medicinski arhiv, 1955, IX, 1; str. 1-9.
- 19.— *Akutni Meningoencefalitis.* — Anđelija Kostić i Milena Petrović. — Srpski arhiv za celokupno lekarstvo, 1962, XC, 5; str. 489-498.

Razno

- 20.— *Lična iskustva o sepsi kao kliničkom i terapijskom problemu.* — i O.

Bojovićeva. — Glasnik Centralnog higijenskog zavoda, 1938, XXI, 2; str. 108–114.

- 21.— *Epidemiologija poliomijelitisa s osobitim obzirom na dokaze infektivnog karaktera ovog oboljenja*. — Zbornik I kongresa lekara FNRJ. T. 1; Infektivne bolesti u FNRJ. Beograd, Savez lekarskih društava FNRJ, Medicinska knjiga, 1949; str. 214-225.
- 22.— *Prvi slučajevi botulizma posmatrani u infektivnoj klinici u Beogradu*—i A. Milosavljević. — Glas Srpske akademije nauka, 1956, CXXIII, Odeljenje medicinskih nauka, 11; str. 105-117.
- 23.— *Kala-azar und hautleishmaniosen in Jugoslawien*. — Zentralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde, Infektionskrankheiten und Hygiene, 1957, Bd 167; p. 390-395.
- 24.— *Afazija kao govorni patofiziološki poremećaj specijalnih delova centralnog živčanog sistema*. — Zbornik za filologiju i lingvistiku Matice srpske, 1961/62, IV-V; str. 337-340.
- 25.— *Toksoplazmoza — izučavanje premunicije kod osetljivih životinja*. — Godišnjak Srpske akademije nauka i umetnosti, 1972, LXXVII za 1970; str. 619-620. 1973, LXXVIII za 1971; str. 500-503.

Hajrudin Hadžiselimović

MILAN BUDIMIR
(20.XI 1891 – 17.X 1975)

Akademik *prof. dr MILAN BUDIMIR* rođen je 2. XI 1891. u Mrkonjić-Gradu. Poslije završene osnovne škole upisao se na Veliku gimnaziju u Sarajevu gdje mu je, između ostalih, kao kolega u razredu bio i nobelovac Ivo Andrić. Kao odličan učenik pomagao je svojim drugovima, pa je jedno vrijeme davao časove i Gavrilu Principu.

Po završenoj gimnaziji upisao se na Bečki univerzitet i studirao klasičnu filologiju, gdje je i diplomirao, a na istom Univerzitetu kod prof. Krečmera 1920. god. odbranio i doktorsku disertaciju pod naslovom „De tempestatum daemonibus, cap. IV”.

Prvo mjesto njegova službovanja bio je Bihać. Poslije kraćeg vremena našao se u Prvoj gimnaziji u Sarajevu. Sa grupom naprednih intelektualaca izdavao je časopis RA – DE – NA. Bavio se i novinarstvom, pa se kao takav isticao svojim oštrim i jetkim perom.

Već 1920. god. izabran je na Katedri za klas. filologiju u Beogradu za asistenta, malo docnije za docenta, a poslije i za vanrednog i redovnog profesora. Na toj dužnosti ostao je gotovo 50 godina, izuzimajući vrijeme okupacije, kada je kao nepoćudan bio udaljen sa Univerziteta i penzionisan.

Za svoga plodonosnog života napisao je preko 200 naučnih i stručnih radova iz oblasti klasične filologije, balkanologije i slavistike. Svi ti radovi znače veliki doprinos našoj filološkoj nauci.

U svrhu proučavanja Balkana i njegove prošlosti, on je sa prof. Skokom od 1934. god. počeo izdavati ugledni časopis „Revue internationale des études balkaniques”.

Zbog tako velikih zasluga za nauku bio je biran za člana nekoliko jugoslavenskih i stranih akademija među kojim i Akademije nauka BiH, čiji je član postao 1969. god, a bio je više puta i odlikovan i nagrađivan.

Prof. Budimir je preko 50 godina bio lišen najdragocjenijeg dara što ga je priroda poklonila čovjeku – očinjeng vida. No, to mu nije smetalo da se intenzivno naukom bavi, da pored predavanja na svom fakultetu održi poneko predavanje i na drugim jugoslavenskim i stranim univerzitetima. On je tu svoju tragediju, poput legendarnog Apija Klaudija, stoički podnosio. No, da ponekad u nesreći može biti i sreće dokaz je i to što se prof. Budimir, uvijek kad god su ga Nijemci pozivali da održi neko predavanje, zahvaljujući baš ovoj svojoj nesreći, vješto izvlačio.

Pored naučne akribije, kojom se prof. Budimir odlikovao, ima još nešto čime se on naročito isticao. To je njegov stil, reklo bi se stil budimirski. Nije trebalo biti naročito domišljat pa prema onoj „Ex ungue leonem” pogoditi da izvjesni tekst pripada baš njemu – Budimiru. Na njegovim je predavanjima slušalac, a na tekstovima čitalac, mogao da izostrava kako svoj jezički, tako i svoj stilski ukus.

U njegovu stanu u Paliluli, okupljala se intelektualna elita, a najviše njegovi bivši učenici. Želio je da stalno bude obaviješten o savremenim političkim događajima i najnovijim naučnim dostignućima. Pored vjerne drugarice Cvijete, takođe doktora nauka, koja je umrla na nekoliko godina prije njega, i jedinice kćerke Radene, o svemu su ga obavještavali i mnogobrojni prijatelji.

Bio je naprednih ideja i demokrata u najboljem smislu riječi. Raspravljajući jedanput o tome, ko se može smatrati naprednim, rekao je: „Napredan je onaj koji sa rektorom univerziteta i služiteljem razgovara na ravnoj nozi”.

Prof. Budimir je bio veliki optimista i nevjerovatno volio život, pa je u tom pogledu mogao da i mnogo mlađim posluži kao uzor. Rado je svraćao u Klub književnika da se odmori i sa društvom razveseli. Osobito je volio društvo Miloša Đurića, koji mu je sve dok ih smrt nije rastavila bio „alter ego”.

Umro je u Beogradu 17. oktobra 1975. g. u 84. godini.

U času smrti prof. Budimira potpisani se nije nalazio u zemlji pa nije mogao da prisustvuje ispraćaju posmrtnih ostataka i da se pokloni sjeni svoga učitelja, učenog filologa, vrsnog pedagoga i nadasve osvjedočenog humaniste.

To, eto, čini na ovaj način, makar nešto i pokasno, makar — s obzirom na veoma ograničen prostor — i sa nekoliko škrtih riječi.

Ahmed Tuzlić

ILIJA KECMANOVIĆ
(24. VII 1902 – 24. X 1975)

Rođen je 24. jula 1902. godine u Bosanskoj Kostajnici. Osnovnu školu i gimnaziju završio u Banjoj Luci. Studirao filozofiju u Zagrebu, Beču, Parizu i u Beogradu, gdje je diplomirao, na Filozofskom fakultetu, 1925. godine. Na istom fakultetu odbranio je 1957. godine doktorsku disertaciju o Silviju Strahimiru Kranjčeviću.

Prije rata služio je kao srednjoškolski profesor u Banjoj Luci, Pančevu, Sarajevu i Beogradu. Tu je, u februaru 1933, kao profesor Trgovačke akademije, uhapšen, s motivacijom „umnožavanja i rasturanja letaka protiv državnog uređenja i političkog stanja”. Ali je uskoro pušten iz zatvora i, poslije dvije godine, u februaru 1935, vraćen ponovo u državnu službu, na svoje ranije mjesto profesora Trgovačke akademije.

Poslije oslobođenja obavljao je razne dužnosti i funkcije: dužnost urednika kulturne rubrike lista „Oslobođenje” (do formiranja vlade Narodne Republike Bosne i Hercegovine); funkciju pomoćnika ministra prosvjete (poslije formiranja vlade NRBiH); rektora Više pedagoške škole u Sarajevu (od 1946. do 1947); upravnika Narodne biblioteke Bosne i Hercegovine (od 1947. do 1951); dužnost redaktora i sekretara Redakcije Enciklopedije Jugoslavije za Bosnu i Hercegovinu (od 1951. do svoga penzionisanja).

Dopisni je član ANUBiH od 1966.

Za svoj rad dobio je 6-aprilsku i 27-julsku nagradu i odlikovan je Ordenom rada II reda.

Kecmanovićeva književna i naučna aktivnost kretala se u dva pravca, koji su tekli paralelno: istorija književnosti i kulturna istorija.

U oblasti književne i kulturne istorije pisao je o nizu jugoslavenskih pisaca, starijih i novijih. Ali su, u čitavom njegovom opusu, najobimniji i najznačajniji radovi koji tretiraju književnu i kulturnu istoriju Bosne i Hercegovine.

Među njima treba pomenuti: *Silvije Strahimir Kranjčević – život i djelo* (Sarajevo, Narodna prosvjeta, 1958); *Ivo Franjo Jukić* (Beograd, Nolit, 1963); *Barišićeva afera* (Sarajevo, Naučno društvo BiH, 1954) i dr.

Ilija Kecmanović je bio isto tako plodan i vrstan prevodilac sa njemačkog i francuskog jezika. Pomenimo ovdje samo prevode tri poznata Balzakova romana: *Seoski lekar*, *Muzej starina* i *Mutivoda*.

Značajan je i Kecmanovićev redakcijski i društveni rad. Pored ostalog, bio je povremeno član redakcije i urednik i glavni urednik nekih bosansko-hercegovačkih časopisa (*Brazda*, *Pregled*, *Život*). Obavljao je, pored ostalog, i funkcije predsjednika Saveza književnih prevodilaca Jugoslavije, člana uprave Pen-kluba i dr.

Umro je 24. oktobra 1975.

Midhat Šamić

Štampa: Studentski servis Univerziteta — Sarajevo

Za štampariju: Vujović Slobodan, graf. ing.
